KEMÂLETTİN TUĞCU

KÜÇÜK KAPTAN

ÇOCUK ROMANLARI SERİSİ: 50

KÜÇÜK KAPTAN

Yazan:

KEMALETTİN TUGCU

'AT KİTABEVİ

Cağaloğlu, bahçe Sokak No: 19

P. K. 12 Tel 27 03 39

'ANBUL

İHTİYAR BALIKÇI

Boğazın Anadolu yakasında, tenha köylerden birinde oturuyordu. Ömrünün en çoğunu denizlerde geçirdiği için kendisine «Arif Reis» derlerdi.

Arif Reis son zamanlarda çok düşmüştü. Eh, yaşı yetmiş yedi vardı. Denizin zamanla yıprattığı bedeni bükülmüş, dizlerine romatizma girmişti. Böyle olduğu halde eski kayığı ile, ekli oltalarını alır, koyun ortasına kadar gidip oltasını denize sallandırır, kısmetini beklerken hem uyuklar, hem dizlerinin sızısını dinlerdi.

Uzaktan uzağa, onun uyukladığını gören delikanlılar alay ederlerdi:

O, delikanlıların alaylarına hiç kızmaz, güldürücü karşılıklar verir:

— Eh, derdi, kurt kocayınca köpeklerin maskarası olur!

Onun sözlerine kimse kızmazdı. Büyük, küçük herkes hatırını sayardı. Çoğu balıkçı olan köylüler, büyük voli çevirdikleri zaman bir sepet balık da ona verir, bundan hiç yüksünmez:

— Arif Reis, senin öğütlerinin bize her zaman yardımı oluyor. Hepimiz senin yetiştirmeleriniziz. Biz dururken sana çalışmak düşmez! derlerdi.

Balıklar bölüşülürken:

— Bu da Arif Reisin payı, derlerdi.

Eğer balıkları toptan satarlarsa payına düşen parayı ayırırlardı. Ama her zaman balık olmuyor, bütün köy balıkçıları uzaklara gidiyor, başka işlerden ekmek parası çıkartıyorlardı.

O evinde oturduğu sırada uzaktan denizi gözler, bazan kızı Emine ile kahveye haber yollar, kızcağız kapıyı açıp seslenirdi:

— Arif Reisin selâmı var Çocuklar balığa çıksın! diyor.

Kahveden çayını yarım, dominosunu yüzüstü bırakan, ceketini alıp dışarıya fırlar, dağılanlara seslenirlerdi:

— Balığa, balığa!..

Kıyıdaki balık kayıkları sürülür, kürekler denizi dövmeğe başlar, ağ atılır, koyda kocaman daireler çevrilir, ağın iki ucu kıyıya alınıp, iki takım olan balıkçılar ağır ağır, oldukları yerde sallana sallana ipe asılırlardı.

Delikanlılar bu işin tadını çıkarmak için balikçı şarkısı söylerlerdi:

«Hadi yallah, heeedi yallah,
Kepçe doldu, heedi yallah,
Hadi yallah, heeedi yallah!»

Bu tekerlemeyi köyün yeni dillenen çocukları bile öğrenir, şarkı olarak söylerdi.

Arif Reisin hiç yalancı çıktığı olmazdr. Uzaktan denizin içini görürdü sanki. Hattâ, daha evvelden, pencerenin önünden geçen bir balıkçıya müjde verdiği olur; o adam da kahveye haber verirdi:

— Çocuklar, hazırlıklı bulunalım. Arif Reis söyledi, hava böyle giderse yarın bir şeyler olacakmış.

Arif Reis büyük balık kayığını, büyük ağlarını köyün balıkçılarına vermişti. Bunun için yeniden boyanan kayığın baş tarafında «Arif Reis» adı yazılıydı.

Adamcağız gittikçe dermansız kaldığı için son günlerde evden çıkamaz olmuş, günlük yiyecekleri için oğlu Ahmet okuldan dönünce sandalı denize sürüp olta sallamağa başlamıştı.

Ahmet on iki yaşındaydı. Tamam altmışbeş yaşında yeniden evlenen Reis üstüste iki çocuk sahibi olmuştu. Ahmetle Emine.

Çocukların anneleri otuz beşinde ya var, ya yoktu. O da bir balıkçının kızıydı. eKndisini isteyen birçok delikanlı varken Arif Reise varmaktan çekinmemiş, evlenince de çok rahat yaşamağa başlamıştı.

Arif Reis çok eğlendirici, insanı avutucu bir adamdı. Tatlı dili, daima güler bir yüzü vardı. Fatma, o ölecek diye pek korkuyordu. Arif Reis onun için baba, ana, kardeş, koca her şeydi.

Bir oğlunu Çanakkalede şehit veren, küçüğünü de denize kurban eden acılı adam, Ahmet dünyaya gelince:

— Büyük söylemiyeyim ama buncağız yaşarsa denizci yapmam! demisti.

Arif Reisin çocuğu olur, balıkla geçinilir de çocuk denizi sevmez olur mu? Ahmet de pek küçük yaşında denize çıkmağa başladı. O zamanlar daha dinç bulunan Arif Reis, denizde boğulan oğlunun acısını burnunda duyduğu için:

— Bunu da mavi canavara kaptırmam a! derdi.

Bunun ne demek olduğunu ancak Arif Reisle konuşanlar bilir. O, denize mavi canavar derdi. Niyeti küçük Ahmedi övle yetiştirmekti ki mavi canavarı yensin.

Dediğini de yaptı. Ahmet küçücükten yüzmeyi öğrendi. Öyle öğrendi ki daha sekiz yaşındayken, değme delikanlıların yapamadığı deniz oyunlarını başarmağa başladı. En kötü havalarda dalgaları dele dele koyda dolaşıyor, karşıdan karşıya hiç yorulmadan geçiyor, suyun içinde dakikalarca duruyor, şeytan akıntısını kulaçlıyor, anafor sularla boğuşuyor, hem hiç kimsenin yapamadığı bir işi, koca dalgaların üzerinden, yarı beline kadar havaya kalkmasını beceriyordu.

O bunları başarınca Reis:

— Bizim oğlan bu yaşta şu canavarı yendi! Allah gözden esirgesin! derdi.

Ahmet balıkçı olup kalmak istemiyordu. Köyün okulunu bitirmiş ,on iki yaşında ortaya başlamıştı. Kardeşi Emine üç yaş küçüktü. O da okuyordu. O da yüzüyordu. Ahmet balığa çıktığı zaman onu küreğe oturtur, kardeşi kürek tutarken o olta salardı.

Ahmet kısmetli çocuktu. Ne zaman denize çıksa eli boş dönmezdi. Her balıkçı saatlerce kol sallar, olta kopartır, yem kaptırırken o oltasını atar, iki sallayışta çeker, oltada salkım salkım, kandil kandil balıklar pırıldardı.

Ahmedin eli buna çok alışıktı. Balıklar da onun oltasını sanki tanıyorlardı.

Ahmedin on ikiyi bitip on üçe bastığı, okulda da altıyı bitirip yediye gideceği sonbahardaydı. Arif Reis birden, daha çok hastalandı.

KÜÇÜK KAHRAMAN

Arif Reisin ölümü köye büyük bir acı oldu. Onun ölüsü sanki her evden çıkmıştı. Ağlamıyan, kara kara düşünmiyen, göz yaşı dökmiyen kalmadı.

Aradan günler geçti. Adamcağızın acısı köyde yüreklere yerleşip kaldı. Herkesten çok ağlıyan Fatma, kocasının iki yadigârı olan Ahmediyle Eminesini bağrına basıp oturdu.

Akşam olup üçü küçük evde toplanınca denize baka baka ağlaşıyorlardı. Önlerinde iki dilim balık boğazlarından geçmiyor, hep düşünmek istiyorlardı.

Artık Arif Reisin denize bakan odasındaki köşesi boştu. Öksürükleri de duyulmuyordu. Ölmeden bir gece evvel:

— Ahmet, oğlum, ben kendimi iyi bulmuyorum. Aklım başımdayken söyliyeyim: Sen benim yerimi tut, ananı, kardeşini kimseye muhtaç etme. Allah her işte yardımcın olsun! demişti

Bu ses kulaklarından hiç eksilmiyordu. Okuldan dönünce elbisesini değiştiriyor, takımları alıp balığa çıkıyor, kendilerine ayırdığı balıklardan fazlasını satıyor, bir kilo ekmek alıp artan parayı annesine veriyordu.

Babasının köşesinde, onun yanında oturup denizi seyretmeyi küçük yaştanberi âdet edinmişti.

Onun ölümünün üstünden bir ay geçmişti. Bir gün Ahmet mahzun mahzun, onun köşesinde ders çalışırken denize doğru bakmış, martıların göğüslerini suya değdirircesine uçuştuğunu, acı acı sesler çıkarttıklarını, gittikçe toplandıklarını görünce:

— Emine! demişti. Git, kahveye haber ver, balık geliyor

Emine kahveye koştu, titrek sesiyle haykırdı:

— Arif Reisin selâmı var, çocuklar balığa çıksın! diyor.

Bu ses çay içenleri, domino oynayanları şaşırttı. İçlerine bir korku geldi. Sanki Arif Reis mezarından kalkarak onlara sesleniyordu.

Durgun durgun bakıştılar. İçlerinden birisi Emineye seslenecekti. Fakat kız gitmişti. En ihtiyarı kalktı. Ötekiler peşinden

gittiler. Kayıklar sürüldü, ağ atıldı. Voli çevrilip ağ çekildi.

Her zamankinden daha çok balık tutulmuştu. Haftalardanberi balık yüzü görmiyen, boşu boşuna oturan balıkçılar bu işe şaşmışlardı. Koca bir sepet balığı kapılarına kadar götüren ihtiyar balıkçı karşısına çıkan Emineye sordu:

— Kızım, balığın geldiğini sana kim söyledi de gelip haber verdin?

— Ahmet ağabeyim!

— Ahmet ağabeyin mi?

— Evet.

İhtiyar giderken:

— Babasının oğlu! diye söyleniyordu.

Bir kış günü Ahmet okuldan dönüyordu. Vapurun üstünde, yaklaşan iskeleye bakıyor, o havada balığa nasıl çıkacağını düşünüyordu. Kar sulu sulu yağıyor, rüzgâr bıçak gibi kesiyor, akıntı vapuru sürüyordu.

Birden çığlıklar koptu. Kalabalık vapur daha çok karıştı; bir tarafına iyice yattı. Durmadan sesler çıkıyordu:

— Simit atın!

— Sandal indirin!

— İşte, şurada!

— Çabuk olun batıyor!

Ahmet denize düşeni görmek için bin güçlükle halkın arasından ilerleyip kenara vardı. Rüzgâr daha fazla artmıştı. Gemiciler sandalı denize indirmeğe uğraşıyorlardı. Denizin üstünde, yeşilimsi ve köpüklü dalgaların arasında simitler boşu boşuna yüzerken vapur kıyıya düşmeğe başlamıştı.

Genç ve güzel bir kadın bayılmıştı. Onun yanında duran ve kendisini denize atmağa uğraşan bir adamı gemiciler güç tutuyorlardı.

Derken birisi, bir yolcu haykırdı:

— İşte şurada, kırmızı kurdelesi gözüküyor. Gitti zavallı! Bu üçüncü çıkışı, batıyor artık.

İkinci bir çığlık daha koptu. Birisi, ufacık bir insan, bir çocuk. Arif Reisin oğlu, ceketini ve kitaplarını yere bırakmış, kendini denize atmıştı.

O zaman insanların yürekleri kabardı. Kimse yerinde duramıyor, tepiniyor, haykırıyordu:

— Yaşa aslan!.

— Hey aslanım, sen gayret ver!.

— Yürekli çocuk! Kahraman çocuk!.

Vapur daha fazla yattı. Güçlükle indirilen sandallar daha kürek takmağa uğraşan gemicilerin ayakları altında sallanıyor, su alıyordu.

Denize doğru sarkanlar, soyunup denize atlamak isteyenler, birbirini çiğneyenler arasında o erkek, denize düşen çocuğun babası deliriyordu.

Çok uzakta, belli belirsiz bir el gözükmüş, sonra kuvvetli bir gemici ıslığı duyulmuştu.

Artık herkes paralanıyordu·

— O tarafa, açığa! Sandal, sandal açığa!.. Bari oğlanı kurtarın.

Gemiciler havanın sertliğine rağmen ıskarmozları çatırdatarak küreklere asılmışlardı. Sandal motor gibi gidiyor, elinde kanca, bir gemici ayakta durarak işaretler veriyordu.

— Kızı sandala alıyorlar. Kırmızı kurdelesi görünüyor. Arkasında mavi elbise var.

— Evet, evet!.

— İşte çocuk da sandala çıkıyor!. Bakın, ayakta duruyor Demir gibi!

Bütün vapur halkı, sevinç içinde çığlıklar kopardı:

— Yaşasın!

HASTANEDE

O karışıklık arasında Ahmed'in dona, titreye evinin yolunu tuttuğunun farkına varan olmamıştı.

Çocuk, ıslak elbiselerini, çamaşırlarını çıkartırken dişleri birbirine vuruyor, lâkırdı söyliyemiyordu. Fatma acele ile ıhlamur kaynattı. Tuğlalar ısıttı, Ahmet hemen yatağa girdi.

Ertesi sabah yine ayaklandı. Hafif bir nezle ile işi atlatmıştı. O günkü sabah gazetelerini okuyan arkadaşları başına üşüştüler:

— Yaşa deniz kurdu! Gazeteler senden bahsediyor Doktor Necibin kızını ölümden kurtarmışsın..

Ahmet övünmeği pek sevmezdi. Utangaçtı. Ama bu sefer dayanamadı. Gazeteyi alıp okudu. Gazetede hem de birinci sahifede şöyle yazıyordu:

KÜÇÜK KAHRAMAN

«Dün, bütün bir vapur halkına korkunç dakikalar yaşatan bir deniz kazası olmuş, eşiyle birlikte Sarıyer'e gitmekte olan Doktor Necib'in kızı 11 yaşında Perihan denize düşmüş, bin zorlukla duran ve sandal indiren vapur da suların tesiriyle karaya düşmeğe başlamış, kızcağız muhakkak bir ölümle karşı karşıya kalmıştı. İşte tam bu sırada, bir balıkçının oğlu kendisini denize atarak ölüm halinde bulunan kızı suların altında yakalamış ve sandallar gelinceye kadar korkunç dalgaların arasında muhafaza etmiştir. Cesur çocuk sessizce çekilip gitmiş, Doktor Necib'in kızı derhal hastanesine yatırılmıştır. Sıhhati tehlikededir.»

Ertesi gün okuldan çıkar çıkmaz hastanenin yolunu tuttu. Üstü, başı öyle pek yeni değildi. Evlerinde ütü olmadığı için pantalonu pek buruşuktu. Sonra yalın kat ceketle geziyordu. Canta yerine katladığı bir gazete arasında kitap ve defterlerini taşıyordu.

Daha kapıda başlayan aksilikler birbirini kovaladı. Hastanın yattığı odayı, numarasını bilmiyordu. Ne istediğini, hasta yoklama günü olmadığını söylüyorlardı.

Ahmet dönüp gidiyordu. Tam o sırada ecza kokulu koridorlarda bir ses çınladı. Hastabakıcılardan birisi:

— Doktor, küçük iyidir inşallah?! diyordu.

Ahmet döndü. Vapurda, gemicilerin arasında çırpınan doktoru tanıdı. Rengi kıpkırmızı oldu. Bir, iki adım yürüyüp geçeceği yolda durarak:

— Affedersiniz efendim, dedi, Bayan Perihan nasıl?

Doktor durumsadı, dikkatle baktı. O da hafifçe kızardı:

— Siz, dedi, siz kimsiniz?

— Ben, şey efendim. Kızınızın hastanede olduğunu gazetede okudum da. Ben de vapurdaydım.

— Adınız ne sizin?

— Ahmet!

Doktor birdenbire çocuğun ellerini tuttu. Gözleri yaş içinde kalmıştı:

— Sen benim biricik evlâdımı kurtaransın. Yalnız adını öğrenebildim. Sen olmasan, sen kendi canını tehlikeye atmasan yavrumuz boğulacaktı. Sana nasıl teşekkür ederim, sana ne yapayım a çocuk?

Doktor, Ahmed'in boynuna sarıldı, onu öptü, göğsüne bastırdı:

— Gel çocuğum, gel yavrum! Seni Perihanın yanına götüreyim. O da seni çok merak ediyordu. Gel kahraman çocuk!

Ahmet çok utanıyordu. O kadar temiz bir hastanede, öyle buruşuk ve pek eski bir elbiseyle görünmekten sıkılıyordu. İkinci kattaki küçük odaya girerken gözleri kamaştı.

O kadar süslü ve temiz bir oda hiç görmemişti. İçersi limon çiçeği kokuyordu. Cennet gibi aydınlık ve ferahtı. Doktor:

— Perihan! dedi. İşte bizim kahraman çocuk! Seni yoklamaya gelmiş.

Bebek gibi güzel şipşirin bir kız pijamalariyle koştu:

— Size çok teşekkür ederim ağabeyciğim! Beni siz kurtarmışsınız. Bilseniz ne kadar korku çektim.

Ahmet

— iyisiniz değil mi? diye sordu.

— Bu sabah çok iyi kalktım. Biraz soğuk almıştım. Babam buraya yatırdı. Iyi ki geldiniz. Yarın çıkıyorum buradan. Şişli'deki evimize gideceğiz. Size adresimizi vereyim. Muhakkak geliniz Babam benim kurtuluşum şerefine bir eğlence yapacak. Muhakkak bulununuz Siz gelmezseniz olur mu hiç?!.

Ahmet fazla duramadı. Kendisini sokağa attığı zaman:

— Bende sizin evinize gelecek kılık kıyafet var ya! diye için çekti

HEDİYE

Ahmet, Perihan için yapılan eğlenceye gidemedi. Nasıl gidebilirdi? Arkasında paltosu bile yoktu. Ayakkabıları birer tarafa çarpılmıştı.

Bir, iki gün sonra eve gelince annesi ona bir paket verdi. Bir adam getirip bırakmış.

Ahmet paketin ipini çözüp açınca çok güzel bir kutu gördü. Kutunun kırmızı kurdelesini açınca en pahalı şekerlemeler, çikolatalarla karşılaştı.

Emine sevinçten ellerini çırpıyor, annesi şaşkın şaşkın bakıyordu. Kutunun içinde kapalı bir de zarf vardı. Ahmet bu hediyenin nereden geldiğini hemen anlamış, kulaklarına kadar kızarmıştı. Annesinin merakı artınca:

— Onlardan, dedi. Hani bir kız çocuğunu denizden çıkarmıştım ya, işte onlardan.

Mektubu açıp sesli sesli okudu:

«Sevgili Ahmet ağabeyim»

«Pazar günü sizi çok bekledim. Bütün misafirlerimiz de bizimle birlikte bekledi. Gelmediğinize çok üzüldüm. İsterdim kı sizi arkadaşlarıma, büyük misafirlerimize tanıtayım, beni ölümden kurtaran kahraman çocuk işte budur, ben hayatımı kendisine borçluyum; diyeyim. Fakat siz gelmediniz. Uykularım kaçtıkça ezberlediğim süslü sözler dilimin ucunda kaldı. Babam ve annem de çok müteessir oldular. Babam misafirlere:

— Birisi size bir hizmet görür, onu parasını verip ödersiniz, birisi size bir iyilik eder, siz de ona karşı büyük bir iyilik edıp ödeşirsiniz. Fakat ben ve karım ömrümüzün sonuna kadar minnet altında yaşıyacağız. Çünkü bir canı kahraman bir çocuğa borçluyuz. Yüzlerce insan yavrumuzun boğulmasına seyirci kalırken o, kendi hayatını hiçe sayarak o berbat havada, azgın suların altına doğru kayıp giden yavrumuzu yakalıyor, kurtarıyor, sonra da sanki bir suç yapmış gibi ortadan kayboluyor.

«Babam bunları söylerken annem de, ben de ağlıyorduk. Bütün misafirlerimiz sizi görmek, size teşekkür etmek istiyordu. Fakat siz ortada yoktunuz. Keşke hiç kimse gelmeseydi de siz gelseydiniz. Yaşadığım kadar sizi düşüneceğim, sizi hiç bir zaman unutmıyacağım. O gün çektirdiğim bir resmi size hediye ediyorum.

Perihan»

Ahmet çok mütessirdi. Zarfın içinden resmi çıkarttı. Kurdelelerle, ipeklilerle süslenmiş olan Perihan ne de güzel görünüyordu.

Annesi resmi pencerenin önünde seyrettikten sonra:

— Maşallah ne de güzel kızmış, dedi.

Sonra boş bulunarak söylendi:

— Ahmedim, büyüsün de alalım sana bu kızı.

Ahmet başını çevirdi, bağırdı:

— Anne, bir daha söyleme bana öyle lâkırdı. Apartmanlarda oturan yüz binlerce liralık bir tüccar kalkar da kızını senin oğlun gibi balıkçı parçasına mı verir?

Çocuk doğru söylüyordu. Kadın üzüldü. Başını eğdi. Resmi bir tarafa bıraktı. Ahmet annesine bağırdığı için canı sıkıldı. Daha yumuşak bir sesle:

— Sen benim annemsin, dedi. Her anne oğlunu çok sever Dünyaya değişmez. Biz kim onlar kim anneciğim. Nemize lâzım onlar Biz kendi işimize bakalım.

AYLAR GEÇERKEN

Ahmed'in başında bir de geçim sıkıntısı vardı. Başka bir taraftan on para gelirleri olmadığı için onun tuttuğu, tutacağı balıkla geçiniyorlardı.

Gündüzleri okulda çalış, yaz, kış, kar, fırtına demeden balık peşinde koş, böyle okumak mı olurdu?

Dokuzuncu sınıfa geçtiği yılın tatil aylarında daha neşeliydi. Top oynuyor, yarışlara giriyor, yüzme birincilikleri alıyor, öğretmenlerin gözüne giriyordu. İşte, bu sıralardaydı ki, kardeşi hastalandı. Zavallı Emine tamam üç ay yattı. Öyle uğraştı, öteye beriye koştu ki okulun açıldığını, derslerin başladığını bile duymadı.

Annesi bir gün ona okulu hatırlattığı zaman:

— Hiç açma o tarafı, dedi. Derdimi tazeleme benim anne. Ben okuyup yazacak, hayatını o yolda kazanacak adam değilim. Ben de babamın tuttuğu yolu tuttum. Akıntıya kürek çekmek boştur. Boşuna vakit kaybederim. Kayıkçılık yapacağım.

Ne kadar acıydı ki o böyle şeyler düşündüğü sırada postacı kapıya gelmiş ona bir küçük zarf getirmişti.

Ahmet, küçük zarfın içinden süslü bir kart çıkarttı, üstünü okudu:

«Sevgili Ahmet ağabeyim, hayatını kurtardığınız Perihan bayramınızı kutlar, size neşeli günler diler.»

Ahmet başını kaldırdı:

— Anne, dedi. Demek bugün bayram, öyle mi?

— Evet, şeker bayramı bugün.

— Ver elini öpeyim anne.

Ana, oğul birbirlerini öptüler. Ahmet hasta kardeşinin yanına gitti. O çok zayıftı. Yataktan çıkmıyor, yattığı yerden denizi seyrediyordu.

Bir müddet kardeşinin yanında oturdu. Onu güldürmeğe çalıştı. Artık on altı yaşındaydı. Bir delikanlı sayılırdı. Sabahın daha erken saatleri olduğu için denize dalan gözleri birden sulandı ve ayağa kalktı:

— Balığa çıkayım bari. Bakalım Eminenin kısmetine.

Odanın köşesindeki takımları alırken de:

— Sen beni pencereden seyret dedi.

Annesinin içi sızladı:

— Hafif hafif kar da yağıyor, dedi.

Daha fazla söyliyemedi. Ahmet evin erkeği idi. Annesi bile onun sözünü tutardı. Biraz sonra babasının deri ceketini giyip eski küçük sandalı denize sürerken ihtiyar balıkçılardan biri uzaktan seslendi:

— Delikanlı, hava aynasız. Öyle pek balık da yok. Boşuna yorulma.

Ahmet elini salladı:

— Ne yaparsın reis?!. Ekmek parası!

Sandalı sürdü. Koyun ortalarına doğru gitti. Kardeşi pencereden ona bakıyordu. Ahmet sırtını Boğazdan gelen karlı rüzgâra verip oltasını sallandırdı. Babası ona çok küçükken öğretmişti. Denizin içinde bir balık oltasındaki yemi yerken hemen anlardı. Bir, iki izmarit tuttu. Sonra izmaritleri ikiye bölerek oltayı değiştirip yeniden uzattı.

Ahmed'in yüzü güldü. İkinci deha oltasını sallandırdı. Yine lüfer tuttu. Bir taraftan da yemlik balık tutuyordu. Kandil kandil oltaya sıralanan balıkları ikiye bölüp lüfer yemi yapıyor, bunlarla lüferleri tutuyordu. İki saat içinde tamam otuz iki tane lüfet tuttu. Ömründe ilk defa böyle gün ortasında lüfer tutmuştu. Donuk ellerini oğuşturarak balık sepeti koltuğunun altında eve geldi. Ba-

lığın ikisini kapıdan annesine uzattı:

— Şunları ıskara yap anne. Olur şey değil. Güpegündüz lüfer. Ben şunları satar, ekmek filân alıp gelirim.

Şöyle çarşıyı bir dolaştı. Bayram günü herkes evlerindeydi. Kahveden çıkan balıkçılar etrafını almışlardı. Birisi Ahmed'i sıkıştırdı:

— Elli kâğıt vereyim ver balıkları bana. Sandala atlayıp karşıya geçerim. Balıkların üstünden beş, on kuruş da ben kazanırım. Allah seni inandırsın bir haftadır bir kaya balığı bile tutamadım.

Ahmet balıkları verdi. Hemen koca bir kutu şeker aldı. Köydeki Yahudiden iki metre kurdele, annesine bir çift terlik aldı. Ekmekleri de koltuğuna sıkıştırıp eve döndü. Şekerle kurdeleleri kardeşine verdi:

— Al bakalım Emine. Bugün şeker bayramı. Annen saçlarını tarasın, kurdeleleri bağlasın. Bak şu terlikleri de annene aldım. Ne parlak değil mi?.

Hasta kızcağız sevindi. O da epeyce kız olmuştu ama zayıflıktan yaşını göstermiyordu. Annesi de çok sevindi.

MOTOR KAPTANI

Ahmet denizden iyi anlardı. Babası onu daha dört yaşında iken küreğe alıştırmış, birkaç defa yelkenli ile Zonguldağa götürmüştü.

Köye yeni gelen bir Lâz, boş yalı arsalarından birinde motor tekneleri yapıyordu. Kış gelince işi bırakmıştı. Ahmet boş zamanlarında ona gider, kalas biçerken yardım eder, gündelikle çalışırdı.

O yılın Aralık ayının ortalarında Salih Reis onu kahvede buldu.

— Hey Ahmet, dedi. Benim Kadir hastalandı. Gemicim yok. Bu seferlik gel bana. Oduna gideceğim. Haftalığın peşin. Al on beş lirayı bakayım.

O günlerde yine çok sıkıntı çekiyorlardı. Ahmet eve giderek işi annesine anlattı. Kadıncağız:

— Sen bilirsin oğlum, dedi.

Ahmet ertesi sabah eve para bırakarak yola çıktı. Salih Reis motor kaptanıydı. Fakat bu işten pek de anlamazdı. Asıl iş gören

Kadir, Ahmet ...alık motorlarından, sonra bir iki kitaptan motorlar nasıl ...ılanılacağını öğrenmişti.

...derk... çok güzel gittiler. Şileden motoru odunla doldurdular. Bi... ...abah erkenden İstanbul yolunu tutup denize açıldılar. Ar... bir saat geçmeden hava patladı. İri iri dalgalar motorla tor... ...ynar gibi oynamağa başladılar. Acemi bir gemici olan yen... ...alınmış bir delikanlı dualar etmeğe, yere kapanıp ağlamağa başladı Salih Reisin gözleri faltaşı gibi açıldı. Ahmet de sa...mıştı

rai — Hey Ahmet. Can dediğin bir tanedir. Birden çıkar. Biz ...da tamamlıyacağız. Benim dermanım kalmadı

bura Ahmet dişlerini sıkarak haykırdı:

— Evde anam var. Ben babamın oğluyum Reis. Ben elim, kolum tuttukça kendimi bırakmam denize. Aklını başına al. Geç motorun başına.

— Ne dersin oğul, deniz minare boyu çıkıyor, etrafımızda görünür kara yok. Bir Allah bir biz, bir de deniz. Elden ne gelir?

— Reis, tekne sağlam, motor çalışıyor, daha ne istersin? Geç motora diyorum sana.

Ahmet ucu kancalı sopayı kaptı:

— Ensene iki tane inersem anlatırım sana korkaklığı. Geç motora diyorum sana.

İlhtiyar Lâz, delikanlının testekerlek açılan gözlerinden yıldı:

— Etme, Ahmet, değme bana. Geçeyim bakayım ne olacak?

Ahmet teknenin dümen yerine, kendisini iple bacaklarından bağladı. Dalga tepesinden aşıyordu. Tipi ile karışık esen rüzgâr genç çocuğun iliklerine işliyor, onu motordan kapıp denize atmak istermiş gibi zorluyordu.

Yavaş yavaş akşam oldu, hava karardı, bir fırıl fırıl dönen Ahmet uzakta vakit vakit ışıyan karşılıklı iki ışık gördü

— Boğazın fenerleri, diye söylendi.

Açtı. Soğuk iliklerine işlemişti. Daha koskoca bir gece vardı. Bu hava onları karaya atarsa taşların üstünde parçalanacaklardı.

Delikanlı yaşaran gözlerini ışıklara diktı.

— Bu gece bu motor dayanmaz. Boğazdan girmeğe çalışmalı. Dedi.

Sonra motoru çevirdi. Dalgayı ve rüzgârı arkasına ala. Rüzgâr onları sürüyüp götürüyordu. Bir aralık bağırdı:

— Reis!

Salih Reis karanlıkta, viteslerine yapışmış dualar okuyor, her dakika dalgaların ortasında kalacaklarını sanıyordu. İçeri her su girişte bağırıyordu.

Ahmedin sesini duyunca güçlükle davrandı:

— Ne bağırıyorsun?

— Reis, boğaz karşımızda. Girmeğe çalışalım. Geç c ne.

— Ben edemem bu işi Ahmet. Bindiririz kayalara.

— Açılamıyoruz. Rüzgâr karaya atıyor.

— Desene can vermenin sırası geldi!

— Ne korkak adamsın be. Sen Boğazdan giremezsen ben girerim.

— Etme Ahmet. Bindirirsin oğlum.

— Burada öleceğimize karada ölürüz. Aç gözünü. Sıkı yapış motora.

Öteki gemici yerlerde yuvarlanıyor, annesini çağırıyor, ağlıyordu.

Arası bir saat geçti. Solda bol ışıklar belirdi. Ahmet:

— Beykoz, diye söylendi.

Pek az sonra da koya girdiler. Salih Reis ortaya çıkmış, gözlerine inanamıyordu. Motor kayık iskelesine yanaştı. Üstleri, başları sırılsıklamdı. Balıkçıların kahvesine girdikleri zaman renkleri ölüden farksızdı. Salih Reis ağlıyarak Ahmedin boynuna sarılmıştı:

— Hey aslan, hey gözünü sevdiğim delikanlısı. Bin yaşa be. Bin yaşa derim sana.

Kahvedekiler Ahmedin etrafını almışlardı. O gülümsüyor, gözlerinin önüne babası geliyordu. Onu yetiştiren babası.

Köyleri pek uzakta değildi. Bir çay içtikten sonra yola çıktı: Sabaha karşı kapıyı çaldı Kapının arkasında titrek bir ses:

— Kim o? diye sordu.

Ahmet:

— Benim anne! dedi.

Annesi onun boynuna sarıldı. Fırtına başladı başlıyalı onlar da yememiş, içmemişlerdi. Ahmet heden yattı. Ertesi sabah erkenden Salih Reis gelmişti. Ahmede:

— Kaptan, diyordu. Benim Deniz Kızı motoru sen kullan. Beşyüz lira aylık. Yemen, içmen benden. Başka şeye karışma. Yükden de hakkını veririm.

Ahmet başını eğdi. Ayda beşyüz lira az para değildi. Kardeşi, annesı artık sıkıntı çekmiyeceklerdi. Başını kaldırdı:

— Ne zaman çıkıyoruz yola? diye sordu.

Geçimleri yoluna girmişti ama annesinin içinden üzüntü hiç eksik olmuyordu.

Salih Reisin iki motoru vardı. Ahmedin nasıl bir delikanlı olduğunu anlayınca aradan altı ay geçer geçmez iki gemici ile beraber motorlardan birisini ona bırakmıştı.

Karadeniz kıyısındaki küçük limanlardan odun, kereste, kömür, bazan da ticaret eşyası getiriyordu.

Kış ortasında birkaç motor ortadan kaybolduğu, bir ikisi de battığı için motor sahiplerinin korkusu artmış, bu işleri gevşetmişlerdi. Bu yüzden tüccar malını taşıtmak için daha çok para veriyordu.

Soluk aldırmadan yola çıkarılan Salih Reise bir gün Ahmet direndi:

— Sen ayağın karada, denizi cam arkasından görüp her seferde yüz kazanasın, ben canımı tehlikeye atıp genç yaşımda ölüme koşayım da yine bir kazanayım, zorum ne!

Salih Reis eli sıkı bir adamdı. Ama karşısındaki filiz gibi delikanlının hakkını unutmadı:

— Ahmet, dedi. Gemici paraları, masraflar, vergiler çıktıktan sonra ne kazanırsak yarı yarıya, işine gelir mi?

Ahmet buna çok sevindi. Bütün isteği on, on beş tonluk bir tekne almak kendi başına çalışmaktı.

Bunun için eline geçen paranın fazlasını annesine bırakıyor, evin masrafı çıktıktan sonra ayda iki, üç yüz lirayı bir köşeye saklatıyordu.

PERİHAN

Ahmet on sekiz yaşını aşmış, gelişmiş, hafif hafif bıyıkları belirmişti. Salih Reis yıllarca deniz üstünde çalışmanın acısını çekiyor, romatizmadan Adadaki evinde yatıyordu.

Ahmet o gün, Haziranın ilk haftasında, seferden dönünce onu görmek için Adaya gitmiş, dönüşte de vapuru kaçırdığı için iskeleye en yakın gazinoya oturup bir çay içmeğe başlamıştı.

Arkasında lâcivert elbisesi ve yakası açık beyaz gömleği vardı. Gömleğinin aralığından güneşten yanmış besili göğsü görünüyordu.

Ahmet çayını bitirip şöyle bir etrafı seyre dalmışken birden kızardı. On altı on yedi yaşında kadar bir kız, kendi yaşında görünen iki arkadaşiyle masaların arasından geçerken durup birden bakmış, biraz yürüyünce yine başını çevirmişti.

Perihana ne kadar benziyordu? Ahmet heyecanlanmış, onları gözleriyle uzaklara kadar takip etmisti.

Kızlar bir daha geçtiler. Sonra yine döndüler. Bu dönüste kız durdu. Yüzü gelincik gibi kızardı. Titrek bir sesle sordu·

— Affedersiniz efendim. Sizin adınız Ahmet mi?

Ahmet ondan daha çok kızarmıştı. Cevap veremedi. Fakat kız onun kendisini ölümden kurtaran çocuk olduğunu anlamıştı.

— Beni tanıdınız mı? diye tekrar sordu:

Ahmet sıkıldı:

— Hayır, dedi.

Arkadaşları Perihanı çekip götürdüler. Kız uzaklardan dönüp bır iki defa baktı. Nihayet yine döndü. Bu defa iki arkadasını geride bırakmış, gelerek seslenmişti:

— Ahmet Ağabey. Beni niçin tanımaz gibi yapıyorsunuz? Aradan bu kadar yıl geçtiği halde ben sizi görünce hemen tanıdım.

Ahmet önüne bakıyordu. Gözleri nemlenmiş, içlerini bir acılık kaplamıştı:

— Ben de sizi tanıdım, dedi. Siz Perihansınız.

— Tanıdınız da seslenmediniz değil mi? Halbuki ben sizi

hiç unutmadım. Her zaman, her yerde sizi düşünürüm. Size raslamak isterim. Babamdan o kadar rica ettim. Bir gün bile beni size götürmedi. Sonra geçen sene, arkadaşlarımla Boğaza, gezmeğe giderken evinize uğradım.

Ahmet şaşırdı. Bu kız yalan mı söylüyordu? Kirpiklerini kaldırıp baktı. Perihanın gözleri yaşlıydı. Çok üzgün görünüyordu.

— Annenizi gördüm, dedi. Sizin denizde olduğunuzu söyledi. Kaptan olmuşsunuz. Bunu da duyduğunuz halde evimize gelmek istemediniz. Bu benim gücüme gidiyor.

— Neden gücünüze gidiyor?

— Benim canımı kurtardığınız halde şimdiye kadar ne çağırdığım zaman geldiniz, ne de tebriklerime cevap verdiniz.

Ahmet gülümsedi. İçini çekti. Sonra yavaş yavaş anlattı:

— Siz büyük bir doktorun kızısınız. Ben zavallı bir balıkçının oğlu. Ne evinize gidecek kılığım, kıyafetim olur, ne de sizi benim gibi boynu çıplak, terbiyesi kıt bir taka kaptaniyle konuşurken görenler memnun kalır. Denize düşen bir insanı kurtarmak bir vazifedir. Ben saygılı bir insanım. Ben kendi halimi bilirim. Size çok teşekkür ederim. Bir daha beni görürseniz başınızı çevirip geçiniz.

Perihanın küçük, beyaz ve sıcak eli uzandı. Ahmedin esmer ve kuvvetli elinin üstüne yapıştı.

— Siz temiz yürekli, saf, çalışkan, cesur bir gençsiniz. Siz bütün bir vapur halkının yapamadığını yapan bir erkek çocuksunuz. Yaptığı büyük fedakârlığa karşılık beklemiyecek kadar da tok gözlüsünüz. Siz benim bugüne kadar tanıdığım erkek çocuklarının, delikanlıların en terbiyelisi, en temizisiniz. Siz beni görünce başınızı çeviriniz. Fakat ben sizi her zaman düşüneceğim. Her zaman sizi gördükçe yanınıza geleceğim ve sizi unutmadığımı göstereceğim.

Kızcağız bunu söyleyince elini çekti. Dolu gözlerinden birer damla yaş indi. Sesi titriyerek:

— Allahaısmarladık, dedi.

Ahmet o akşam eve çok üzüntülü dönmüştü. Annesi çekinerek sebebini sorunca:

— Buraya o kız gelmiş de bana neye haber vermediniz an-

ne? dedi.

— Hangi kız?

— Perihan. Geçen sene gelmiş. Ben denizdeyken.

— Sen yoktun Ahmet. Unuttum gitti. O kadar üzüntü içinde akılda mı kalır?

— Bugün rasladım da. Mahcup oldum

Nasıl, büyümüş değil mi?

— Anne, yarın yola çıkıyorum. Konuşacak bin tane şeyimiz varken elin kızını bırak bir tarafa.

O akşam, Büyükadada geniş çamlıkların içindeki beyaz köşkte kalabalık bir davetli vardı. Yemekten önce, biraz karanlığa kalan kızını çok düşünceli gören Bayan Semra bunun sebebini birlikte iskeleye indikleri iki kıza sordu. Bayan Semranın kardeşinin çocukları olan bu kızlar hep aynı şeyleri söylediler·

— Bilmem, gazinoda lâcivert elbiseli bir çocukla konuştu. Oradan döndüğü zaman ağlıyordu. Sebebini söylemedi bize.

— Kimin nesi o çocuk?

— Biz ilk defa gördük. Adı Ahmetti galiba.

Bayan Semra düşündü. Ahmet bu da kim. Kızlara yeniden sordu:

— Kıyafeti nasıldı?

— Eski lâcıvert elbisesi vardı. Yakası açıktı

Bayan Semra telâşlandı. Doktor Necip eve gelince işi ona anlattı. Babası kızını bir köşeye çekerek sordu:

— Neye öyle üzgün duruyorsun?.

— Birşeyim yok baba.

— Benden saklama. Sen bugün gazinoda birisiyle konuşmuşsun.

Perihan başını iğdi. Sesi titriyerek:

— Ahmet ağabeyime rasladım, deid

— Hangi Ahmet?.

— Baba, beni ölümden kurtaranı ne çabuk unuttun?

Doktor Necip:

— Ha, sahi, dedi. Demek o çocuk. Peki ama neden ağladın?.

— Okadar tebrik yazdım, davet de etitk, birisine karşılık vermedi. Biraz darıldım. Bana ne dedi, biliyor musun? O bir taka kaptanıymış. Bizim karşımıza çıkacak kılığı olmazmış. Sonra onun gib bir insanla benim konuştuğumu görenler de bundan memnun olmazlarmış. Onu görünce tanımamazlığa gelmeliymiş.

Doktor:

— Pek doğru, dedi, iyi düşünüyor bu çocuk.

— O iyi düşünebilir baba. Fakat ben de ona kendi payıma iyi düşündüğüm için cevap verdim.

— Ne dedin?

— Sen beni görüp başını çevirsen de ben gelip seninle konuşacağım, seni hiç unutmıyacağım, dedim.

Doktor kaşlarını çatı:

— Fena yaptın Perihan. Böyle ayak takımı insanlar senin samimiyetinden anlamazlar Sen saygılı, çok duygulu bir kızsın. Boşuna üzülüyorsun. Minnet altında yaşamak istemediğini biliyorum. Ben de ona bir iyilik yaparım. Odeşiriz. Hiç merak etme.

KARŞILIK

Aradan tamam bir buçuk ay geçti. Bir gün Perihan Adadaki köşkün bahçesinde arkadaşlariyle dolaşırken, konuşmasından Karadenizli olduğu anlaşılan güçlü, kuvvetli bir adam bahceye girdi. Kolkola dolaşan kızları görüp yanlarına sokuldu:

— Hey kızlar, pakın pağa.. Doktor Necibun evu bu mi dur?

Kızlar gülmemek için kendilerini güç tutuyorlardı. Perihan:

— Evet, dedi. Burası.

Karadenizli rahat bir soluk aldıktan sonra:

— Perihan derler bir kiz varmış. Kimdur bu? dedi.

Perihan kızardı:

— Perihan benim, dedi.

Karadenizli çuha elbisesinin cebinden buruşmuş, kirlenmiş bır zarf çıkartıp uzattı:

— Ta. al buni, dedi. Bizim kaptan gönderir saa.

Ahmet bir mektup yazarak, yüz lirayı geri çevirmişti.

Bu «Kaptan» kelimesini duyunca Perihan şaşırdı. Karadeniz-li çekilip gitmişti. Kızlar Perihanın elinde tuttuğu zarfa bakıyor, sabırsızlanıyorlardı. O onların:

— Açsana bakalım, nenin nesiymiş?.

Dediklerine aldırmıyor:

— Muhakkak Ahmettendir, ama o bana ne yazacak ki. diye düşünüyordu.

Sonra zarfın kenarını yırttı. Hasır koltuklardan birisine otu-rarak zarfın içindekilerini kucağına döktü. Önce ikiye katlanmış, ortasından ince kâğıtla yapıştırılmış yüz liralık bir banknot, son-ra bir mektup defterinin sahifesine yazılmış bir mektup düştü.

Arkadaşları şaşırıp kalmışlardı. Perihan titreyen elleriyle aç-tı. Okudu:

«Bayan Perihan»

«Yoldan bugün geldim. Bu akşam yine hareket ediyorum Siz mektubu okurken ben çok uzaklarda bulunacağım.»

«Eve gelince babanızın bana yazdığı mektubu aldım. Sizin çok duygulu ve temiz bir kız olduğunuzu, benim sizi denizden

kurtarmama karşılık bir iyilikte bulunulmadığı için daima üzgün bulunduğunuzu ödeşmek için bu yüz lirayı bana gönderdiğini yazıyor. Böyle ortasından yapıştırılmış bir yüz lirayı sizin bana göndermeniz çok gariptir. Bunu niçin yaptığınızı bilmiyorum. Fakat benim kalbimi kırdınız. Fakirliğimi yüzüme vurarak beni ağlattınız, nekadar fakir olsam gönlüm, sizin gibi bir kızın değerini yüz lira ile ölçemiyecek kadar zengindir. Bu hareketim bir suç ise bağışlamanızı dilerim.»

Bu mektubun altında da kısacık bir imza vardı. Birden ağlamağa başladı.

O akşam kızının odasına giren Doktor, onu yatarken gördü. Perihan güçlükle davrandı. Olup biteni Bayan Semradan öğrenen Doktor yine kaşlarını çatmıştı:

— Böyle kopuk insanlardan daha fazla nezaket beklenmez, dedi. Biz yapacağımızı yaptık. Yüz lirayı beğenmemiş olacak. Canı isterse.

Perihan dişlerini sıktı:

— Keşke sen Doktor olacağına fakir bir balıkçı olsaydın baba dedi.

Doktor bu sözün içyüzünü araştırmadı. Dışarda bekliyen karısına fısıldadı.

— Sahiden de bu oğlan çok tok gözlü. Görgüsüzlük ettiğimin farkındayım. Fakat Perihanın çok alçak gönüllü olmasından korkuyorum.

Doktor Necip o geceyi çok düşünceli geçirdi. Sabahleyin, kahvaltıda kızını gözleri kızarmış görünce, büsbütün telâşa düştü ve karısına:

— Bu hale bir nihayet vermek lâzım, dedi. Perihan çok cahil, hem de saf. Yaşı küçük diye vermiyoruz. Fakat o istemediğimiz bir hareketet bulunabilir. En iyisi onu Kenanla nişanlamak.

Kenan Üniversiteli bir öğrenciydi. Ailesi de çok zengindi. Dört senedenberi Büyükadada onların bahçesine bitişik olan bir köşkü kiralıyor ve o zamandanberi tanışıyorlardı.

Ailesi bir iki defa Doktor Necibin Perihanı Kenan için iste-

mişlerdi. Delikanlı da Perihanı benimsemişti. Bir de Melâhat adında kız kardeşi vardı. Bu kız Perihandan hiç ayrılmıyor âdeta yakasını bırakmıyordu.

Bayan Selma da kızının Ahmet gibi fakir bir balıkçının oğlu ile evlenmesini elbet istemezdi. Hazır ellerinde böyle zengin aileden bir genç varken onu kurtarmalıydı.

Karı koca ertesi aksam düsündüler. Aralarında karar verdiler. Kenanın babası o pazar günü teklifini tekrarladı. O zaman Doktor

— Mademki bu kadar istiyorsunuz, bir nişan yaparız. İnsallah çocuklarımız birbirlerinden hoşlanırlar, dedi.

N İ S A N

Bu nişan çok kalabalık ve eğlenceli oldu. Doktor da zengindi. Biricik kızına özeniyordu. Kenanın ailesi de zengin olduğu için kızın gözünün boyamak istemiş ve onun için çok özenmişlerdi.

Dâvetliler dört beş yüz kişiyi buldu. Bütün büvük adamlar nediyeleriyle gelmişlerdi. Bu hediyelerin içinde neler yoktu ki Elmaslı saatler, yüzükler, inciler, bilezikler, küpeler, iğneler

Perihan arkadaşlarına dâvet mektupları yazarken bir tane de Ahmede yollamasını unutmamıştı.

Nişan günü, tören yapıldıktan sonra sazlar, cazlar çalar, herkes eğlenir, türlü türlü şerbetler, şuruplar içer, çeşit çeşit renk renk pastalar yerken gece eğlencesi için ampullerle, renkli kurdelelerle süslenmiş olan bahçeye yine kılıksız bir gemici girdi. Bahçenin bir köşesinde durarak genç kızları, delikanlıları seyretti. Kimse onun farkında değildi. Bir aralık Perihan da o tarafa doğru gitmişti. Karadenizli onu görünce uzaktan çağırdı:

— Hey, Perihan misun, nesun, bak bagayım.

Perihan kıpkırmızı oldu. Gemiciyi hemen tanımıştı. Kenanla beraber onun yanına gitti. Bir iki arkadaşı da peşinden gelmişti.

Gemici cebinden buruşmuş ve kirlenmiş bir zarf çıkarttı

Koltuğunun altına sıkıştırdığı gazete kâğıdına sarılı bir de paket verdi:

— Al bakayım, kaptan gönderir saa bunları.

Perihan bir şey söyliyemedi. Gemici hemen gitmişti. Rengi soluktu. Gözleri yaşarmıştı. Bütün saflığı ile:

— Ahmet ağabeyimden, dedi. Nekadar isterdim bugün burada olmasını. Fakat gelmedi işte. Durun bakalım ne yazmış.

«Bayan Perihan, davetinize geleemdim. Bu güzel gününüzde sizi sevinç içinde görmek isterdim. Fakat yine yola çıkmağa mecbur oldum. Size uzun ömürler, sevinçli günler dilerim.»

Perihan içini çekti. Kenan onun elinden paketi almış, sinirli sinirli kâğıtlarını yırtarken:

— Muhakkak lâtilokum yollamıştır, diyordu.

Büyükler de oraya toplanmış ve iki nişanlının çevresini sarmış, merakla bekliyorlardı. Kenan kâğıtların içinden bir kutu çıkarttı.

İncecik kıymetli ve sert ağaçlardan oyulmuş çiçeklerle süslü olan bu kutu son derece hafif, ince ve değerliydi. Kimbilir nekadar göz nuru dökulerek yapılmıştı. Kızlardan birisi kendisini tutamadı:

— Ah ne güzel dikiş kutusu, dedi.

Kenan hırsla kutunun kapağını açtı. Kutunun içi de dışı kadar güzeldi. Bir köşesinde çok ince bir oyma ile «Sinop hapishanesinde Süleyman» yazısı vardı.

Demek orada yaşıyan bıçâre insanlardan birisi yıllarca uğraşarak bunu yapmıştı. Herkes hayretler ve tesirler içinde gülümserken Kenan elindeki kutuyu yere attı ve ayakkabısiyle üstüne basarak bir vuruşta parçaladı.

Kızlar hep birden haykırmışlardı. Perihana gelince onun yüzü sapsarı kesilmiş, içleri kızgınlık dolu gözlerle nişanlısına bakmış ve göz yasları birden boşanarak:

— O kutuyu değil, benim kalbimi kırdınız, diye haykırmıştı.

Perihan herkesi bırakarak köşke girdi ve odasına kapandı. Dâvetliler bir şey anlamamışlardı. Bayan Semra ile Doktor

da Kenanın yaptığını pek doğru bulmuyorlardı. Ahmet kim bilir ne fedakârlıklarla o kutuyu almış, özenmiş, hem de tertemiz bir yürekle hediye etmişti.

Fakat karı koca bu duygularını açığa vurmadılar, kızlarına:

— Bir kutu için bu yaptığın doğru değil, dediler. Çok ayıp oldu.

O nişan günü, Perihanla nişanlısı arasına bir anlaşmazlık girdi. Perihan onu istemiyordu. Ona ısınamıyacaktı. Bunu anlamıştı. Bir iki defa anesine de söyledi:

— Anne, beni Kenandan kurtarın. Ben onu istemiyorum. Hasta edersiniz beni.

Kenan yaptığını tamir etmek ister gibi diller döküyor. Süslü kutular alıyor. Hediyesiz gelmiyordu.

Bir taraftan da Ahmede kızıyordu. Bu balıkçı oğlu yüzünden nişanlısı kendisini istemiyordu. Onu ele geçirse bir kasık suda boğacaktı. Güçlü kuvvetli bir delikanlı olduğu, güreşler yaptığı, kulüpte eldivenleri giyince karşısına her çıkanı yere serdiği için kendisine güveniyordu.

KAVGA

Talih bir gün onları karşı karşıya getirdi.

İki nişanlı ve Kenanın kardeşi Melâhat bir gün çamlara çıkmışlardı. Kenan bu kezinti için çok yalvarmış, Perihan daha çok annesinin hatırı için bunu kabul etmiş, yanına Melâhatı da almıştı.

Tenha yerlerde gezinirken bir ağaç dibinde kendi başına oturan genç bir erkek gördüler. Perihan onu görür görmez tanımış ve kendisini tutamamış:

— Ahmet ağabeyim, demişti.

Ahmet onun sesini duydu. Yüzü kıpkırmızı oldu. Arkasında yine lâcivert elbisesi vardı. Gömleğinin yakası açıktı.

Perihan ona doğru ilerledi ve elini uzattı. Delikanlı bu eli yavaşça sıktı. Sonra bir şey söylemeden yürümeğe başladı.

Kenan onu görür görmez fena halde kızmıştı. İki kızı yal-

nız bırakarak koştu. Delikanlıya yetişerek kolundan tuttu.

— Hey, baksana bana, ne işin var senin burada?.

Ahmet anlamamıştı bile. Çok dalgındı. Terbiyesini bozmadı:

— Salih Reise geldim, dedi. Adamcağız hastaymış. Bana çok iyiliği dokundu. Bir yoklamak istedim. Sonra da lâfa daldık. Vapur kaçtı. Bir saat aşağıda bekliyeceğime buralarda gezinmek istedim. Çok güzel manzarası var.

Kenan dişlerini sıkarak haykırdı:

— Sen bunları başkasına anlat. Buraya ne için geldiğini bilirim ben. Bana bak. Bir daha bu Adada seni görürsem gözünü patlatırım. Defol bakayım şuradan.

Ahmet kıpkırmızı oldu. Şaşırdı:

— Ben sizi tanımıyorum bile. Hem sizin evinize, bahçenize gelmiş de değilim.

— Daha fazla söyleme. Sana defol diyorum.

— Burası sizin malınız değil. Herkesin gelmeye hakkı var

Öteden bu sözleri duyan Perihan çok müteessir olmuştu. Dişlerini sıkarak haykırdı.

Kendinden geçen delikanlı yüzünü Perihana dönen delikanlıya bütün kuvvetiyle bir yumruk indirdi. Sonra bir daha.

Hiç habersiz olan Ahmet yüzüne ve midesine yediği yumrukla yere yuvarlandı. Bayılmıştı.

Perihan kandisini parçalarcasına oraya koştu. Birdenbire aklı başına gelen Kenan koşarak kaçmağa başlamıştı.

Kız Ahmedin yanına koştu. Perihan ağlıyarak Ahmedin göğsüne elini uzattı. Sıcak ve besili göğsünde kalbinin atışını duymadı. İğildi, kulağını yapıştırdı.

Ahmedin yüreği çarpıyordu.

Onun ölmediğini anlıyan kız, bir yandan ağlarken bir yandan da mendili ile burnundan akan kanı durdurmağa çalışıyordu.

Perihan deli gibi ağlıyordu:

Kız Ahmedin yanına koştu. Zavallı arka üstü yatıyor, burnundan kıpkırmızı bir kan akıyordu.

Bu aralık onun boynunda küçük torba gibi bir şey gördü. Farkında olmadan bu torbayı açtı. İçinden bir kâğıt çıktı. Kâğıtta bir şey vardı. Açtı. Kendi resmini, birçok yıl önce ona yolladığı resmi gördü.

Perihanın yüreği bilmediği bir tadla çarptı. Baygın yatan delikanlının yüzüne doğru eğildi. Esmer yanağına dudağı ile dokundu.

— Öyleyse ben de seni seveceğim, dedi.

Melâhat elinde bir su kabı ile koşmuştu. Onun arkasından da doktor, Bayan Semra, Kenanın anası, babası, amcası koşarak geliyorlardı. Kız olup bitenleri bir nefeste anlatmış:

— Kenan ağabeyim Ahmedi öldürdü, demişti.

Doktor herkesten önce oraya yetişti. Kızını ellerini ıslatıp onun yüzüne, saçlarına sürerken gördü. Bir yandan da hıçkırıklarla ağlıyordu.

Doktor Necip Ahmedin baygın olduğunu, yavaş yavaş kendisine gelmek üzere olduğunu anlayınca rahat bir nefes aldı.

Herkes Ahmedin etrafına toplanmıştı. Kenan da oraya gelmişti. Kızın hem ağladığını, hem de Ahmedin saçlarını okşar gibi ıslattığını görüyordu.

Küçük kaptan nihayet gözlerini açtı. Güçlükle etrafına bakındı. Perihanın ağladığını, bu arada da gözlerini açtığını görünce gülümsedi.

Ahmet de gülümsedi.

Gözlerini kapattı. Yanaklarını yavaş yavaş bir ateş bastı Sonra yeniden gözlerini açtı. Güçlükle yerinden kalkarken:

— Teşekkür ederim, dedi.

Doktor onun kalkmasına yardım etmek istiyordu. Fakat o kimseden yardım istemedi. Kalabalıktan utanmış gibiydi.

Herkes onun dava açmasından korkuyordu. Oradaki kalabalığı gören yabancılar da gelmişti.

Doktor:

— Oğlum, dedi. Bir yanlışlık olmuş. Darılma sakın. Senin gönlünü almak için ne istersen yaparız.

Küçük kaptan sanki hiç bayılmamıştı. Dimdik duruyordu. Bi-

raz geride Kenanı gördü. Ona seslendi:

— Sen bu kızın nişanlısı olmasaydın ben sana gösterirdim yumruk atmasını.

Filiz gibi, çeik bir heykel gibi duran delikanlının gözlerini yakan ateş orada bulunanları korkuttu.

Kenan sesini bile çıkartamadı.

Bu hal onu korkutmuştu.

Yürümeğe başlayan delikanlının arkasından üzüntü ile bakıyorlardı.

DENİZ KURBANLARI

Apartmanın üst katından deniz görünüyordu. Bu deniz, bir haftadır yeşilimsi bir renk almıştı.

Perihan günün birçok saatini penceresinden denizi seyretmekle geçiriyor, ve bu saatlerde pek dalgın bulunuyordu.

Gazeteler Karadenizde büyük bir poyraz fırtınasının başladığını, büyük gemilerin bile çıkmadığını, Boğaz dışında bulunanların en yakın limanlara sığındıklarını yazıyorlardı.

Kış yeni başlamıştı. O pazar günü sabah gazeteleri Karadenizdeki havayı yazarken bir de acı haber veriyorlardı. Bir iki motordan bir haftadır haber alınamamış, küçük bir şilep Ereğlide karaya vurmuş, içindekiler güçlükle kurtarılmıştı.

Perihan içindeki acıyı bir iki damla göz yaşiyle yatıştırmağa çalışırken annesi odaya girdi. Kızını gözleri yaşlı görünce sordu:

— Ne oldun yine?

Perihan saklamadı:

— Ahmedi düşünüyorum anne, dedi. Bak yine birçok motor kaybolmuş. Bir de gemi batmış.

Bayan Semra kaşlarını çattı:

— Böyle yabancıları düşünmek sana yakışmaz.

Perihan gözlerini silerek konuştu:

— Anne, onlar da insan değil mi? Canlarını tehlikeye koyarak ekmek parası peşinde koşan bu adamları düşünmek, onla-

ra acımak ayıp mı?

— Değil Perihan. Fakat sen esasen çok sinirli oldun. Böyle şeyleri düşünme. Düşünsen de ne çıkar? Elinden ne gelir?

— Öyle anneciğim. Benim elimde bir şey yok. Denize baka baka ağlıyorum.

— Haydi in aşağıya. Nişanlın geldi. Seni soruyor.

Perihan başını kaldırdı. Gözlerinde bir öfke belirdi:

— Niçin geliyor anne?

Ben onu istemiyorum. Onu gördükçe içim sıkılıyor. Sırnaşık, görgüsüz bir genç. Zaten beni zorla nişanladınız. İstemiyorum anne. Bu adam beni hasta edecek.

— Ama onu herkes beğeniyor.

— Ben beğenmiyorum anne. Beğenmediğiniz Ahmedin kibarlığı, nezaketi nerede, nerede bunun kabalıkları.

Dört beş yıldır Perihanın hep Ahmetle uğraşması yüzünden yapılan nişanın bir işe yaramadığını bir kere daha anlıyan Bayan Semra o akşam işi Doktor Necibe de anlattı. Doktor uzun uzun düşündükten sonra:

— Ne olursa olsun, dedi. Kızımızı bu balıkçı oğlanla evlendiremeyiz. Bir an önce onu evlendirmeli.

Bayan Semra:

— İstemediği bir gençle daha bu kadarcık bir yaşta evlendirmek için biraz katı yürekli olmalı, dedi.

Doktor kaşlarını çattı:

— Ben kızımı sevmez değilim. Sevdiğim için onun iyiliğini düşünürüm. O balıkçıyı görünce bir daha tenbih edeceğim. Gözüne görünmesin.

Bayan Semra içini çekti:

— Zaten onun göründüğü pek yok, dedi. O işiyle, gücüyle uğraşıyor.

Doktor içini çekti:

— Aklıma bir çare geliyor. Güzelce bir kız bulup Ahmedi evlendirmeli. Perihanda ona karşı bir duygu varsa ortadan kalkar.

Bu düşünceyi karısı da beğendi. Doktor delikanlıyı bulacak

ve onun karşısına güzelce bir kız çıkartıp evlendirecekti.

Bayan Semra Perihanının duygularını anlamak için bunu kızına da açtı. Perihan babasının ne yapmak istediğini anlayınca kıpkırmızı olarak başını iğdi:

— Bunun sebebi nedir anne? dedi.

— Sebebi ne olacak? Senin hayatını kurtaran bu gence bir iyilik yapmak. Böylece ödeşmiş oluruz.

Perihan dalgın dalgın:

— Bakalım Ahmet bunu kabul eder mi? dedi.

— Niçin etmesin? Güzel bir kızla evlenecek.

— İyi ya. İstediğinizi yapın.

* * *

Günler geçiyordu. Fırtına biraz yatışıyor yeniden başlıyordu. Perihan bir sabah giyindi. Bir arkadaşına gideceğini söyleyerek apartımandan çıktı. Sokaklar, caddeler kar içindeydi. Keskin bır de soğuk vardı. Mantosuna iyice sarınan kız kapişonunu da başına geçirmişti. Hiç üşümüyordu.

Doğruca Tophaneye gitti. Oraya birçok motor geliyor, yük boşaltıyor, yeniden yola çıkıncaya kadar orada kalıyorlardı.

Perihan rıhtımdaki ıslak motorlara baktı. Ortada kimseler yoktu. Ne yapacağını düşünürken bir gemici ona sordu:

— Ne arıyorsun kiz?

Perihan sıkılarak sordu:

— Bu motorların sahiplerini arıyorum.

— Ne ideceksin onları? Yük mi var kidecek?

— Hayır, onlara birisini soracağım.

— Tâ orada sokağın içinde kahve var. Kemuçiler kahvesı. Kit ordan sor.

Perihan kahveyi buldu. Orası çok geniş bir yerdi. Birçok gemici oturmuş çay içiyorlardı. Sigara dumanından göz gözü görmüyordu. Perihanın girdiğine kimse dikkat etmemişti. Herkes susmuş, bir gemicinin anlattığını dinliyordu. Gemici çok heyecanlı ve üzgündü. Şöyle anlatıyordu:

— Terken akşam keldi çatti. Koca yelkenlu çatırdayi temell. Sular kirey içeri. Tetum Temel kaptan ne idecuz. Teti baa Allah pilur işini. Yazilmişsa alnimiza, bataçayiz. Yok ömrümüz

varsa atlaturuz punida..

Bir başka gemici sordu:

— Sonra nettunuz?

Gemici bağırdı:

— Ne idecuz. Deniz pu. Altimizdaki tahta parçasu. Eh varmiş taha ömrimuz. Küç pelâ kirduk limana, kel kelelûm çok kemuçi yedi bu karayel. İprahim kapitan tört kemicusiyle patti kitti. Rüstem reisten hiç haper alamadik. Tün kelmişti karisi paa. Nerde pizim oğul gittiler sormaa. Papa oğul gittiler tesem olmayı. Tetim oğa pe katin. Varsa ömürçikleri kelurlar. Yazilmışsa alunlarina. Ne tesem poş. Kitti katun iki közü iki çeşme. Pu sene pu Karatenuz yiyecek çok adam.

Gemiciler acı acı düşünüyorlardı. Bu sessizlik içinde bir küçük hıçkırık duyuldu. Başlarını çeviren gemiciler sarılı bürülü bir genç kızın kapının yanında durup ağladığını gördüler. Birisi seslendi:

— Kahveçi, kimin nesidur bu kiz? Ne tikilip turi purda?

Kahveci Perihanın yanına giderek derdini anladıktan sonra:

— Ahmet kaptanın sağlığını soruyor, dedi.

Bir gemici, o fırtınayı anlatan adama seslendi:

— Sen hanki kapitani soraysin. Sürmeneli mi?

Perihan kendini tutarak:

— Sürmeneli değil, dedi.

— Ya nerelidur? Trabizonli Ahmet Kapitan mi? İri boyli, pala piyukli.

— Değil.

— Efendi çazima söyliyeyim, Kasimpaşali Ahmet kapitan mi? Hani bir ayağunu köpek paliğu kapmiş keçen yıl.

— Değil.

— Yoksa kemite mi çalişi senin sorduğun?

— Hayır, motorda çalışıyor.

— Hanki motorda?

— Bilmiyorum.

— Sen pilmezsen pen ne pileyum oni.

Bir gemici seslendi:

— Süleyman pe. Arif Reisun Ahmet olmasın.

Gemici bağırdı:

— Ha tur bakayim. Kiz sen küçük kapitani mi araysin? Hani yeni motor aldi. Atini Perihan koydi. Ọ midir sanun aratiğin?

Perihan haykıracak gibi oldu. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Demek Ahmet bir motor almış, adını da Perihan koymuş. Güçlükle:

— Evet. dedi. Onu soruyorum.

— Sen nesisun onun. Kardeşi mu?

— Evet, kardeşiyim.

— Neye kelmedi senin anan da yolladi seni?

— Annem biraz rahatsız da ben geldim.

— Kizim saa pişey söyliyeyim mi?.

Gemici sözünü tamamlıyamadı. İçini çekti. Başını iğdi. Perihan bayılacak gibi olmuştu. Hiç sakınmadan konuşan bu adamlar ona kötü bir haber vermekten çekiniyor gibiydi.

Gemici nihayet başını kaldırdı:

— Limandan peraper çiktik, dedi. Tenuz kabardi, açtık arayi pirpirimize pindurmiyelim teye. işaret verdim ona ki kelsun peşim sira. Ama tik kafali çocuktur o. Pakti hava çok sert. Açti paşi kitti karayele doğru. Pastırdı kece. Körmedim pir ta oni. Çok yük vardi motorda. Temek kelmedi ta.

Kahveci söze karıştı:

— Kızım, yolda kalanlar birer birer geliyorlar. Ben Ahmet kaptanı tanırım. Babasını da bilirim. Beraber askerlik ettikti. Bizim Küçük Kaptan çok yamandır. Kolay kolay kendisini bırakmaz. Yanında üç de genç gemici var. Eğer batmış olsaydı, deniz teknenin parçalarını atardı, Boğaza. Belli olurdu. Hiç merak etmeyin. O da bugünlerde çıkar gelir.

Gemici haykırdı:

— Toğru teysun Selim Reis. Yaman çoçiktir O, varsa emirçiğu kelur o ta pu künlerde.

Perihan oradan ağlıyarak çıktı.

Annesi, gözleri yaşlarla dolu, hep oğlunu beklemekteydi.

D Ö N Ü Ş

Karlı bir sabah, gözlerini yemyeşil akıp geçen sulara diken anne, başını pencereye dayamış sessiz sessiz ağlıyordu.

Emine üç gündür okula gitmiyordu. Geceleri ana kız halsiz ve gözleri yaşlı dolaşıyorlardı. Onları ayakta tutan gayretti. Bütün motorlar birer birer dönmüş, deniz kurbanlarının da kara haberi yayılmıştı.

Ne Ahmetten ses vardı, ne de motordan.

O gece karışık rüyalar gören anne durmadan ağlıyordu. Hâ-

lâ gözleri yemyeşil akıp giden karlı denizdeydi.

Zavallı kadın öğleye doğru büsbütün müteessir olarak:

— Allahım, Allahım sen onu bağışla, acısını gösterme bana, diye ağlıyarak yatağına kapandı.

O zaman Emine dayanamadı:

— Anne, neye ümidini kesiyorsun? Neye yapıyorsun böyle. Zaten benim de canım burnumda. Şimdi düşüp bayılacağım.

Onlar böyle ağlaşırlarken sokak kapısı güm - güm vuruldu. Eminenin yüreği hopladı. Ağabeysi kapıyı böyle çalmazdı. Bu balıkçılardan birisi olacaktı. Acaba ne istiyorlardı? Yoksa fena bir haber mi almışlardı?

Dışarıdan bir erkek sesi duyuluyordu:

— Emine, Emine aç kızım, aç.

Emine ayakları dolaşarak koştu. Kapıyı açtı. Genç bir balıkçı haykırdı:

— Perihan geliyor. Ben balıktaydım. Nerdeyse burnu dönecek. Müjdemi isterim.

Emine zıplamağa başladı:

— Ağabeyciğim, ah ağabeyciğim. Oh çok şükür.

Hava kararırken, Ahmet geldi. Yüzünde bir sarılık vardı. Soğuk yüzünün bazı yerlerinde mor lekeler yapmıştı.

Birbirlerine sarılmaları çok acıklı oldu. Anası oğlunu öptü, ağladı:

— Gitme artık, gitme oğlum. Dayanamıyacağım

Ahmet gülümsüyor:

— Peki, peki, gitmem diyordu.

Halbuki daha o gün bir tüccar motoru tutmuştu. Zonguldak için yük almıştı. Yemekten sonra çektiklerini anlattı. Daha doğrusu çoğunu sakladı:

— Karaburuna kadar gelmiştik. Boğaza girmeğe cesaret edemedim. Deniz çok azgındı. Açığa vurduk. Tamam üç gün çalkandık durduk. Benzin bitmişti. Onun için de yoldan kaldık. Bana bak anne. Şu yükü de Zonguldağa bırakayım, tamam bir ay oturacağım.

— Anne fırtına geçti artık. Zaten hava bozarsa gitmem. Hem

hiç merak etme. Nur içinde yatsın, babam bana denizi iyi öğretti. Tekne sağlam olduktan sonra sıkıya gelince açığa vururum. Asıl tehlike karada.

Sonra sordu:

— Ben sana söyledimdi anne. Bak Emineyi yollayıp benden haber sordurmuşsun.

— Nereye?

— İşte Tophaneye kahveye gitmiş.

— Ne zaman? Hiç haberim yok.

— Sen yollamadın mı?

Annesi kızın yüzüne baktı. Emine de şaşırmıştı. Ahmet:

— Bir kız gelmiş, beni sormuş. Annem hasta, gelmedi, onun için ben geldim, demiş.

— Emine Tophaneye filân gitmedi Ahmet. Gözlerimize uyku girmedi. Fakat kötü bir haber almak korkusiyle buna cesaret edemedik.

Fakat annesi anlamıştı. Sesini hafifleterek:

— Odur Ahmet, dedi. Seni merak etmiştir. Çok hakikatlı kız o. Belki hâlâ merak ediyor. Ben senin yerinde olsam...

— Sözünü tamamlamadı. Ahmet hafifçe kaşlarını çatmıştı:

— Sen neler söylüyorsun elin nişanlısından bana ne?

Annesi ağzından kaçırıverdi:

— Öyledir de aldığın motora neden onun adını koydun Ahmet?

Ahmet şaşırdı. Sonra dişlerini sıktı:

— Bu isim benim hoşuma gidiyordu anne. Ama değiştireceğim artık. Deniz Kızı adını koyacağım. Benim onlarla bir ilişiğim yok. Ne zaman rasladımsa başıma dert çıktı.

YENİ BİR KIZ

İlkbahar gelmişti. Ahmet uzun bir yolculuktan dönünce evde bir mektup buldu. Doktor Necip ona, yoldan gelir gelmez kabinesine uğramasını yazıyor ve adres veriyordu.

Ahmet bu çağırıştan çok büyük bir yürek çarpıntısına düşü.

Aklına binbir türlü düşünce geliyor, hiç birinin üstünde durmıyordu.

O gün güzelce giyindi. Boyunbağısını bağladı. Doğruca kabineye gitti. Kabine çok kalabalıktı. Onu da hasta sanıp beklettiler. Sırası gelince doktorun yanına girdi. Doktor onu hemen tanımadı. Ahmet birdenbire çok gelişmiş, tam bir delikanlı olmuştu. Geniş omuzları, sağlam bedeni, parlak gözleri vardı. Korkulu günler, fırtınalar atlata atlata sertleşmiş, tam bir erkek olmuştu.

Doktor kendi mektubuna bir göz atınca hemen elini uzattı ve:

— Oğlum, dedi. Sen bizim kızımızı ölümden kurtardın. Bunu hiç bir zaman unutmıyacağız. Bu pazar günü bizim apartımana gel. Öğleden sonra bekliyeceğim.

Ahmet aklı büsbütün karışarak oradan çıktı. Annesi de doktorun ne için çağırdığını merak etmişti. Ahmet işi anlatınca:

— Hayırdır inşallah, dedi.

Kadıncağızın içinde büyük bir merak vardı. Annesi olduğu için oğlunu dünyadaki en güzel, en değerli delikanlı sanıyordu. Ahmet sahiden de yakışıklı ve temiz bir gençti. Köyde ona vurgun kaç tane kız vardı. Beni alsın diye gözünün içine bakıyorlardı ama Ahmet hiç oralı olmuyordu. O kendi gönlünü doktorun kızına kaptırmıştı.

Çok sıkılıyordu ama çağrıldığı yere gitmemek de olamazdı. Hem belki de hiç ummadığı bir sırada herkesten gizlediği derdine çare bulacak, doktor ona hatırlı bir adam olması için yardım edecek onu kızına lâyık bir adam yapmağa uğraşacaktı.

İşin içinde Perihan olmasa böyle bir yardımı istemezdi ama...

Pazar günü en yeni elbiselerini giydi. Güzelce traş oldu. Onu görenler çok zengin bir adamın oğlu zannederlerdi.

Bin türlü sıkıntı ile utana utana apartımana gitti. Onu büyük bir odaya aldılar. Her taraf çok iyi döşenmişti. Biraz sonra sonra doktorla karısı indiler. Elini sıkıp hatırını sordular. Ahmedin nasıl bir çocuk olduğunu az çok anlamışlardı. Yüze duramıyacağını biliyorlardı. Onun için Bayan Semra bir aralık dışarıya

Doktor Necip, Ahmed'e, seni bu kızla evlendirmek istiyoruz! dedi.

çıktı ve yanında on yedi, on sekiz yaşlarında güzel bir kızla döndü.

Bu kızı ona tanıttılar:

— Fatma Nermin. Kızımız yerindedir.

Ahmet bu kıza dikkat etmedi. Uzattığı eli sıktı. Kızı da onun karşısına oturttular. Doktor söze başladı:

— Oğlum, sizin bize yaptığınız iyilik hiç bir zaman ödenmez. Buna karşı ufak bir karşılıkta olsun bulunmağı düşünüyorduk. Bayanla ben ötedenberi kafamıza koyduğumuz bu karşılığı bu yaz yapmağa karar verdik. Seni evlendireceğiz Ahmet. Sana kızımızı vereceğiz.

Ahmet kıpkırmızı oldu. Başını eğdi. O kadar eğdi ki çenesi göğsüne değdi.

Demek Perihanı ona vereceklerdi? Demek yıllarca koynunda taşıdığı küçücük Perihanın resmine karşı beslediği derin sevgi ortaya çıkacak ve bu küçük resmin güzel sahibiyle evlenecekti.

Ahmet ağlıyacak gibiydi. «Kim bilir annem ne kadar sevinecek» diye düşündü. Bu sırada bulundukları koca odanın kapısı açıldı. Çok güzel giyinmiş olan Perihan ona doğru gülümsiyerek ilerlemeğe başladı:

— Hoş geldiniz Ahmet ağabey, dedi.

Ahmet onun elini sıkarken kirpikleri nemliydi. Çekine çekine gülümsedi. Güçlükle kendisini tutuyordu. Kızın gözlerinin kızarmış olduğunu gördü.

Bayan Semra darıldı:

— Nişanlını niye bıraktın da geldin Perihan?

O zaman Ahmet kafasına bir tokmak yemiş gibi sersemledi.

Demek Perihan hâlâ nişanlıydı. Nişanlısı da apartımanda bulunuyordu. Ahmet birdenbire işi anladı. Ona önce tanıştırdıkları kızı vermek istiyorlardı.

Başını kaldırdı. Artık utanmıyordu. Gözlerinin içi parlıyor, korkmadan herkese bakıyordu.

Perihan annesine karşılık verdi:

— Misafirimize hoş geldin demek için indim anne...

Tekrar Ahmede elini uzattı:

— Yanınızda kalmak isterdim, dedi. Kırk yılda bir evimize geldiniz. Bunu çok istediğim halde bırakmıyorlar. Zararı yok. Ben bu küçük kardeşinizi unutmadığını ve onun hâtırasını kalbinizin üstünde taşıdığınızı biliyorum.

Ahmedin yanakları gelincik gibi kızardı. Gözlerinin içi bir anda yaşla doldu ve hiç bir şey söyliyemediği için başını iğdi.

Perihan çıkıp gitmişti:

Küçük Kaptanın yüreği çarpıntılar içinde kalmıştı.

Demek Perihan onun kalbinin üstüne sakladığı resmi görmüştü?

Demek Perihan onun yanında kalmak istiyordu?

Demek onun da kalbinde azıcık olsun bir sevgi vardı?

Ahmet etrafında kimse yokmuş gibi düşünüyordu. Şaşırıp kalan Doktor nihayet sözü tazeledi:

— Oğlum, size çok parlak bir teklifte bulunmuş ve kızımızı sizinle evlendirmeği düşündüğümüzü söylemiştik.

Ahmet başını kaldırdı:

— Evet efendim, dedi.

Doktor Fatma Nermini işaret etti:

— Bak bir kere. Bizim kızımız nekadar güzeldir. Okadar da ev kızıdır. Ne annesi var, ne babası. Kendisine seni methettik. Çok iyi bir gençtir, hakikatlidir, dedik.

Ahmet başını önüne iğmiş olan kıza bir kere baktı. Sonra doktora döndü:

— Çok güzel ve değerli bir kız olduğunu görüyorum dedi. Siz kendisini koruduğunuz için başka bir şey aramak aklıma bile gelmez. Fakat bir genç kıza böyle bir teklifte bulunmak bence doğru değildir. Çünkü benim kendisini isteyip istemiyeceğimi bilmiyordunuz.

Doktor haykırdı:

— Bizim size gösterdiğimiz bu kızı beğenmiyor musunuz?

Ahmet doktorun bu sözüne karşı sakin sakin:

— Çok sevimli çok güzel bir kız, dedi. Eğer bugün evlenmek isteseydim kendisine yalvarırdım. Fakat benim daha böyle bir niyetim yok.

Bayan Semra söze karıştı:

— Böyle bir fırsat kaçırılır mı?

Ahmet başını salladı:

— Ben gibi fakir bir balıkçı parçası haddini bilir. Bir gün evlenmem lâzım gelirse annem arar, benim dengimi bulur.

— Fakat Fatma Nermin, bu hareketine nekadar üzüldü.

— Üzüldüyse sebep ben değilim efendim. Siz beni hiç tanımıyan bu çocuğu karşıma getirip benimle evlendirmek istiyorsunuz. Hakikî kızınız olsa böyle bir harekette bulunmazdınız.

— Kalkıp sana da kendi kızımızı veremeyiz ya..

Doktor öfkelenmişti. Ahmet ayağa kalktı:

— Ben sizden kızınızı istemedim, dedi Fakat bir gün benim kadar temiz yürekli ve kızınızı benim kadar seven bir insan bulursanız, bir balıkçı oğlu da olsa hiç durmadan veriniz. Kızınız rahat eder. Allahaısmarladık.

D Ü Ş M A N L I K

Ahmedın evlenmek istememesi Doktoru çok kızdırmıştı. Neden sonra aklını başına alarak haykırdı:

— Ne terbiyesiz ve atak çocuk, dedi Bir daha adını bile andıklarını duymak istemem.

Bayan Semra Ahmede kızmamıştı. Onun içli gözlerine, terbiyeli hareketlerine bakmış, hiç bir suçu olmıyan, kızlarını da ölümden kurtaran bu delikanlıya karşı utanç duymuştu.

Fatma Nermin fakir bir komşunun kızıydı. Çok terbiyeli ve hatır sayan bir çocuk olduğu için onların tekliflerini kabul etmişti. Ama Perihanın bu işe çok kızdığını da biliyordu.

Kenan, Ahmed'in Fatma Nermini istemediğini duyunca çok içerlemiş arkasından yola çıkmıştı.

Nermin hemen perihanın odasına çıktı. Onu gözleri kıp kırmızı gördü. Kızcağız denizi seyrederek düşünüyordu. Nermin:

— Perihan, dedi Ahmet beni istemedi. Annem, babam çok kızdılar

Perihan bunun böyle olacağını biliyordu. Nerminin hiç üzülmediğini anlayınca:

— Sen güzel bir kızsın, dedi Daha iyi bir evlenme yaparsın.

Fatma Nermin gülümsedi:

— *Zaten ben, Ahmet istese de onunla evlenmiyecek*tim, dedi.

— Niçin?

— Ahmedin seni sevdiğini biliyordum da ondan.

Perihan kıpkırmızı oldu

— Ben Ahmedi sevmiyorum Nermin. O beni seviyor.

— Olsun. O da o demektir.

— Peki sen bunu nereden biliyorsun?

— Onun halinden. Sonra sen ona kimsenin anlıyamadığı bir şeyi söyledin. Nekadar utandı, hem de hazetti. Ne olduğunu bilmiyorum ama...

Perihan:

— Böyle şeyler konuşmıyalım Nermin, dedi. Sonra ona daha çok düşman olurlar.

Onlar böyle konuşurlarken telefon çaldı. Nermin salona giderek telefonu açtı Taksim karokolundan Doktor Necibi arıyorlardı.

Perihanın babası telâşla gitti. Bir saat sonra geldi. Yüzü kızarmıştı. Herkesin içinde anlttı:

— Kenan otobüste gidiyormuş. Birisinin cebini karıştırmış. Bir de bakmış Ahmet. Hemen haykırmış. Hırsızı yakalamışlar Kenanın bozuk para çantası onun cebinden çıkmış.

Perihan kıpkırmızı olarak ayağa kalktı:

— Baba. Kenanın bize iyiliği dokunan bu zavallıya yaptığı bu oyuna sen de inanıyor musun

Doktor cevap vermeden Kenan içeriye girdi. Ter içinde kalmıştı.

— Alçak, diye haykırdı. Belâsını buldu şimdi. Hırsız herif.

Bayan Semra da kızı gibi, Ahmedin böyle bir iş yapaçağını ummuyordu. Kenanın şaşalamasından işin içinde düşmanlık olduğunu da anlamaıştı. Fakat Kenan:

— Üstünü aradılar. diyordu. Çantamı çarpmış. Tam bilet alacağım sırada bunu yapıyormuş. Kalabalıkta önce farkında olmadım. Sonradan cebine birşeyler koyduğunu gördüm. Hattâ onu tanımadım bile. Üstünü ararlarken anladım ki bizim Ahmet.

— Karakola gittim, diyordu. Kenanın çantası komiserin masasının üstündeydi. Herhalde yaptığına Ahmet de pişman olmuş olacak ki, ağlıyordu. Eğer bundan önce böyle bir iş yapmadıysa üç ay kadar yatıp kurtulur. Vah, vah. Şeytana uydu.

Perihan, nişanlısına kapıyı gösterdi.

Perihan sinirli bir sesle:

— Baba, dedi. Siz size iyilik yapan zavallı, kendi halinde bir gence yapılan haksız düşmanlığa uyuyorsunuz. Fakat ben uymuyacağım. Ahmet bu iftıradan kurtulmayınca ben bu yüzüğü parmağıma takmam.

Uğraşıp çıkarttığı nişan yüzüğünü kaldırıp Kenanın yüzüne doğru fırlattı. Sonra sırtını çevirerek odasına çıktı.

Ertesi gün gazeteler bir yankesicilik olayından bahsettiler Yakalanan hırsızın bir hafta sonra davası olacaktı. Şimdiden cezaevine yollanmıştı.

Doktor Perihana çok kızmıştı. Kendisine sormadan böyle büyük işlere kalkması canını sıkmıştı. Bayan Semra daha iyi düşünüyor, kızına yüz vermediği halde Kenanın yaptığı işe kızıyordu.

Ahmet otobüste bir gemici ile beraberdi. Gemici ceza evine kadar onun peşini bırakmamıştı. Sonra da kalkmış, şehrin en büyük armatörlerinden olan bir zengine giderek işi anlatmıştı.

Adamcağız Ahmedi tanıyordu. Gemici de onun yanında yıllarca çalışmıştı. Otomobiline atlıyarak savcılığa koştu. Beş bin lira parayı ortaya koyarak Ahmedin bırakılmasını sağladı.

Ahmet evine gece yarısı vardı. Çok üzgündü. Hırsından ağlıyordu. Annesi, kardeşi de işi anlıyarak onunla beraber ağlamağa başladılar. Ahmet:

— Bu kızın yüzünden çok şey gelecek başıma, dedi Eğer mahkum olursam adım kirlenecek. Kimsenin yüzüne bakamıyayağım.

Öte tarafta, Kenanın babasını bir telâştır almıştı. En büyük cenesi en kuvvetli bir avukat tutup Ahmedin muhakkak mahkûm edilmesini sağlıyacaktı. Bu avukatlık adını ortaya çıkarmak, oğlunu iftiracı yerine düşürüp mahkum ettirmemek lâzımdı. Avukat ona Ahmedin muhakkak mahkûm olacağını, bu işin kendi kendine yürüyeceğini söylüyordu.

Zavallı Ahmet, köyün kahvesinde hep acı acı düşünüyor, etrafını alanlara:

— Lekelendim artık, bunca babamın namusunu da lekeledim, diyordu.

Onu seven, takdir eden köylüler, en ihtiyarından en gencine kadar:

— Düşünme, acıma, Allah doğruların yardımcısıdır, diyorlardı.

Ahmet motora yük alıp yola çıkacaktı. Bu iş de geri kalmıştı. Tüccarın kulağına gitmiş vapura atlayıp köye gelerek onu bulmuştu.

— Ahmet, üzülme sen. Varsın bir hafta geç olsun. Ben senin nasıl bir çocuk olduğunu bilirim. Zaten ihtiyacın yok ki para calasın demişti.

Kenanın babası Doktor Necibe gelerek bu iş için elinden geleni yapmasını söylemişti:

— Kızınızın nişanlısı bir iftiracı yerine düşerse sizin de

adınız kirlenir, diyordu.

İyice kızgın olan Doktor Necip de düşünüyordu. Perihan babasına dargındı. Babası onu iyice paylamıştı. O hiç cevap vermemiş, sade:

— Allah büyüktür, demişti.

Kenanın babası Ahmede de bir mektup yazdı. Yankesiciliği kabul etmesini, bunu yaparsa kendisine hemen beş bin lira vereceğini söylüyordu.

İki gün sonra Doktor Necip bir mektup aldı. Bunu Ahmet yazmıştı:

«Efendim, diyordu. Beni lekelemek istiyen kızınızın nişanlısı bir iftira attı. Öyle bir iftira ki babamın temiz namusunu lekeledi. Eğer kızınızın nışanlısı olmasaydı ben sonuna kadar bu işle uğraşırdım. Kurtulmak benim için çok kolay. Bu iftirayı kabul edersem bana beş bin lira verecekler Bu mektubu yargıca göstermek kurtulmak için en sağlam bir yoldur. Fakat ben elimdeki bu vesikayı size yolluyorum. Ben lekeleneceğim, Fakat bundan sonra benimle tekrar uğraşılırsa artık sizin hatırınızı da saymıyacağım.»

Doktor Necip şaşırdı. Kenanın babasına budalaca yazdığı bu mektubu yargıç görse işin içinde iftira olduğunu hemen anlardı. Kendisini tutamadı:

— Ahmet temiz yürekli bir çocuk, diye söyledi.

Duruşma günü birçok gemici gelmişti. Salon çok kalabalıktı. Bir tarafata Kenan, avukatı ve babası bulunuyordu. Öte tarafta da Doktor Necip vardı.

Ahmet içeriye alındı. Adı, sanı soruldu kenan otobüste olan yankesiciliği anlattı. Komiserin sözlerinden sonra yargıç.

— Bir diyeceğin var mı? diye Ahmede soruldu.

Ahmedin gözleri yaş içindeydi:

— Benim para çalmağa ihtiyacım yok. Ben alnımın teriyle kazanıyorum Birikmiş param bile var. Bu işin nasıl olduğunu bilmiyorum.

Yargıç onun titriyen sesine yaşlı gözlerine bakıyor, düşünüyor ve sonra şoruyordu:

— Senin bir düşmanın var mı? Sana iftira etmiş olmasınlar?

Ahmet dişlerini sıktı. Başını eğdi.

— Bilmiyorum. Kimseye fenalık etmedim.

Kenanla babası sararmışlardı. Doktor Necip ona büyük bir kahramanmış gibi bakıyordu:

Yargıç kararını verecekti. Bu sırada dinleyiciler arasından kırmızı yüzlü, geniş omuzlu, genç bir gemici haykırdı.

— Para kesesini çalan benim. Oni Ahmet Kaptanin çepune attım. Sonra bir aralık yine alacaktım. Pöyle mert bir çocuğun lekelenmesine içim razı olmayi. Ben çezama razyiyim.

Dinleyiciler arasında bağırmalar oldu. Yargıç herkesi susturdu. Gemici Temeli ortaya getirdiler. Ahmet onun fedakârlığı karşısında ağlıyordu. Bu gemici Perihana nişan hediyesi getiren adamdı.

Kenan babası, Doktor Necip Temele bakıyorlardı. O göğsünü şişiriyor. Penim yüzümden lekelenmesin.

Temelin yirmi gün hapsine karar verildi. O Jandarmaların arasında bir subay gibi yürüyordu. Yüzü gülüyordu. Koridorda Ahmet onları önlemiş:

— Temel sen ne yaptın? diye haykırmıştı.

Mert adam sevinç içindeydi:

— Sana iftira etenler Allahtan pulsinler. Penim çosiğim yok, evim yok. Tek paşima bir kemuciyim.

* * *

Bu olayları Perihana, Fatma Nermin anlatmıştı. Onun da gözleri yaş içindeydi. Perihan hem sevinç hem de gemicinin fedakârlığını düşünüp ağlamıştı. Üstünden büyük bir yük kalkmış gibiydi:

— Gemicinin adı neymiş? dedi.

— Temel.

— Şimdi onu nereye götürmüşlerdir?

— Toptaşı cezaevi var ya, oraya.

Fatma Nermin sonradan:

Çok iyi yürekli bir adam, dedi. Baban bunları annene anla-

tırken gözleri dolu dolu oluyordu.

Perihan ses çıkarmadı. Ertesi gün fatma Nerminle sinemaya gideceğini söyledi. Bayan Semra kızının son günlerde çok üzüldüğünü düşündü. Razı oldu.

İki kız öğleden sonra apartmandan çıktılar. Perihan Taksime geldikleri halde otobüsten inmedi. Nermin sordu:

— Niçin inmiyorsunuz?

Perihan:

Toptaşı cezaevine gideceğiz, dedi.

Perihan yolda bir şekerciye girdi. Ceplerine de sigara paketlerini koydu.

Onları demir parmaklıklı bir yerde beklettiler. Onlar gibi daha birçok bekliyen vardı. Birtakım cezalılar demir parmaklıkların arkasına gelmişler, anneleriyle, kardeşleriyle, karılarıyla konuşuyorlardı. Getirilen paketleri birisi alıyor, iyice gözden geçiriyordu.

Dipteki kapıdan Temel çıktı. Perihan onu görür görmez tanımıştı. Fakat Temel atrafına bakıyor, kendisini arıyanı bir türlü bulamıyordu. Perihan eliyle işaret etti. Adamcağız parmaklığın arkasına geldi.

— Peni sen mi araysun? diye sordu.

Perihan ağlıyarak:

— Sen beni tanımadın mı? dedi.

— Seni mi? Tur pakayım. Kiz sen Ahmet kapitanın şeyisi.. Ne tiyeçeyim saa yavuklisi teyil misin?

Perihan kıpkırmızı kesildi. Temel bir yanlışlık yaptığını anladı. Esmer yüzü kızardı. Çabuk çabuk

— Sen ne arayasun purda? Neye keleysin pağa? Hem neye ağlaysın poyle. Yazık teyil mi sağa. Turma purda. Kit evüne, diye söylemeğe başladı.

Perihan onun sözünü kesti:

— Bay Temel, sen çok iyi yürekli bir insansın. Sen çok fedakâr bir erkeksin. Senin yaptığın iyiliği ben hiç unutmıyacağım. Allah senden razı olsun.

Temel meraklandı:

— Hele pak hele şu kiza pak Neler te söyley. Kiz sen peni ağlatmaya mı keltin?

Perihan hıçkırarak:

— Sana Teşekkür etmeğe geldim, dedi Senin gibi mert bir adam görmedim ben. Ahmedi kurtarmak için herkesten evvel davrandın.

Cezalılarla gelenleri konuşturan adam bu sözleri dinliyordu. Şeker kutusiyle sigara paketlerini ona verdi. Temel şaşırdı:

— Kız punları sen mi getireysun? Vay penim paşima kelen. Kız sen ne hakikatlisin! Papam şimdi tarilmaz mi saa.

Fatma Nerminle Perihan cezaevinden çıkarken kapının önünde kendisine yol veren Ahmedi görmemişlerdi. İkisi de ağlıyor, etraflarına bakmıyorlardı.

Ü Z Ü N T Ü

Perihan eve vakitsiz dönmüştü. Fatma Nermin yolda ayrılmıştı. O akşam canı çok sıkkın eve gelen Doktor Kenanla babasını misafir odasında buldu. Nişan odasında buldu. Nişan işini yoluna koymak istiyorladı.

Akşam yemeğinde söz açıldı. Babası:

— Hangi sinemaya gittin Perihan? diye sordu.

Perihan hiç çekinmeden:

— Ben sinemaya gitmedim, dedi Ceza evine gittim.

Doktor Perihanın haline baktı, kızmadı:

— Sana oraya gitmek yakışır mı? dedi.

Kız içleri dolan gözlerini kaldırdı:

— Orada her zaman katiiler, hırsızlar bulunmaz baba, dedi. Orada iyi yürekli, mert insanlar da bulunur. Ben Temel adındaki gemiciye teşekkür etmeğe gittim. Bir kutu da şeker götürdüm.

Babası durgun bir sesle:

— Ben gidip o adamın gönlünü alabilirdim Perihan, dedi.

Perihan:

— Gönlünü almak neye yarar, dedi. Asıl o adamın haksız yere lekelenmesine engel olmalıydınız. Kendinize ufacık bir söz gelmesin diye insanların bütün ömürlerini lekelemekten çekinmiyorsunuz.

Doktor şaşırdı. Kızı çok ağır bir söz söylemişti. Gözlerini Kenana çevirdi. Delikanlı epeyce utanmıştı:

Ben böyle bir şey yaptımsa Perihanı sevdiğim için yaptım, dedi.

Perihan başını kaldırdı. Ona acı acı baktı:

— Beni sevmenizle Ahmede leke sürmeniz arasında bir ilişik yok, dedi. Siz babasının parasına güvenen, bunun için şımaran bir erkeksiniz. Siz hiç iyi yürekli değilsiniz Siz bunu yapmakla kendinizi büsbütün düşürdünüz. Değil Ahmet, o zavallı gemici bile sizden kat kat üstün olduğunu göstermiştir.

Kenan dişlerini sıktı. Perihan kalkıp çekilmişti. Yemek masasını bir durgunluktur almıştı. Neden sonra Bayan Semra

Perihanın bir dereceye kadar hakkı var, dedi. Kendisini kurtardığı için Ahmede karşı içinde bir sevgi belirmişti. Ahmet de haddini bilen ivi yürekli bir çocuktu. Yalnız birimiz değil, hepimiz boşu boşuna korktuk Çocuk nişanda Perihana hediye bile yollamıştı. Eğer Kenan temiz ruhlu bir genç olmasaydı yapmazdı bunları.

Kenan birden ayağa kalktı. Kaşlarını çatmıştı:

— Perihan benimle ister istemez evlenecektir. Ben bunu kafama koydum. Siz anası, babası oldugunuz halde onu kandıramıyorsunuz. Ben yapacağımı bilirim.

Kenan da çıkıp gitti.

O günden sonra Perihanın annesini, babasını bir üzüntüdür aldı. Kenan babasına öğütlerini de dinlemiyordu. Birtakıp plânlar kuruyor, uzaktan uzağa apartmanın etrafında dolaşıyordu. Perihanı kaçırmağa karar verdiği anlaşılmıştı.

Öte tarafta, Ahmedin başına gelenleri duymıyan denizci kalmamıştı. Bütün tekne sahipleri onu tanıyor, onu seviyor, cesaretine, bilgisine bayılıyorlardı. Bu yüzden Doktor Necibi

Perihanı da, duruşma günü gördükleri için Kenanı da tanıyorlardı.

Doktor işini, gücünü bırakıp kızını muhafaza ile uğraşamazdı. Birçok hastalıkları vardı. Bütün gün kabinesinde bulunmak zorundaydı.

Bu yüzden yine Adada bir köşk tuttu. Belli etmeden Perihanla annesine oraya götürdü.

Fakat Perihan gibi güzel bir kızın gözü çarptığını, pek az az da olsa sokağa çıktığı zaman onu gören gençlerin:

— Kenanın eski nişanlısı..

Dediklerini ve Kenanın da bunu duyduğunu düşünmemişti.

BİR MEKTUP

Mayıs nihayetinde bir gün, öğleden sonra gemici kılıklı bir adam Adadaki köşkün bahçesine geldi. Ortalarda dolaşan Perihana bir mektup verdi:

— Bu Doktor Necibin kızına verilecek, aceledir, dedi.

Perihan merakla mektubu açınca şunları okudu:

«Ben Ahmedin annesiyim. Oğlum çok hasta. Belki ölecektir. Ölmeden evvel bir kere daha sizi görmek istiyor. Kendisine acıyorsanız hemen geliniz.»

Zavallı kız şaşkına döndü. Koşarak odasına çıktı. Pardesüsünü, para çantasını aldı ve kimseye bir şey söylemeden çıkıp gitti.

Bir saat sonra Bayan Semra kızına seslendi. Ondan cevap alamayınca hizmetçi ile birlikte köşkü, sonra bahçeyi aradı. Bir kere daha odasına çıkınca onun düşürdüğü küçük mektubu buldu. Hemen telefonla Doktora haber verdi.

Doktor önce bunun bir hile olduğunu akıl edememişti. Çok fena kızdı. Hemen bir motora atlıyarak Ahmedin oturduğu köyün yolunu tuttu. Kızın oraya geleceğini ve onu orada bulacağını biliyordu.

Yolda öfkesi arttı. Ahmedin küçük evine yüzü kıpkırmızı olarak girdi. Kadıncağız onun kim olduğunu tanımıyordu. Şaşırmıştı. Doktor:

— Perihana mektubu siz yazdınız değil mi? dedi.

Kadıncağız:

— Ne mektubu? diye sordu.

— Ne mektubu olacak? Oğlunuzun hasta olduğunu ve ölmeden önce benim kızımı bir daha görmek istediğini bildiren mektubu.

Ahmedin annesi ağlayıverdi.

— Oğlum hasta mı? Ahmedim hasta mı olmuş? Kim söyledi size? Allahınızı severseniz söyleyin bana. Nerede şimdi?

Doktor kadıncağızın halinden onun bir şey bilmediğini ve mektup filân yazmadığını anladı. Kızın getirdiği iskemleye oturdu:

— Birisi bir mektup yazmış, sözde Ahmet hasta imiş de Perihanı istiyormuş, dedi.

Ahmedin annesi ağlıyordu:

— Ahmedim sabahleyin sapasağlamdı. Bir şeyi yoktu. Kabataştaki motoru boyatıyor. Oraya gitti. Başına bir kazamı geldi dersiniz?.

Doktor sordu·

— Bu mektubu sakın Ahmed yazmış olmasın?.

Kadın gözlerini silerken:

— Benim oğlum böyle bir şey yapmaz efendim, dedi. Biliyorum, kızınızı çok seviyor. Fakat bunu bana bile söylemez. Ben halından anlıyorum. Sever ama içinden sever. Benim oğlum mert çocuktur.

Doktorun aklı büsbütün başına geldi.

— Bunu muhakkak başkası yaptı, dedi Kızımı kaçırdılar.

Evden fırladı Motora atladı. Üzüntüler içinde İstanbula hemen Emniyet Müdürlüğüne giderek işi anlattı.

Etrafa telefonlar ettiler. İskele başlarına, karakollara haber verildi. Doktor bir otomobile atlıyarak Kabataşa koştu. Ahmedi sordu. Boyanmakta olan motoru gördü. Bir işçi motorun baş ta-

rafını boyuyordu. Elindeki mavi boyalı, fırçayı motorun adının üstüne sürüyor, Perihanın ismini siliyordu

Doktor haykırdı:

— Ahmet, Ahmet nerede?

işçi rıhtıma çıktı·

— Efendim, dedi. Pen pilmeyrim ama bir kemici koşup keldi. Kaptan Süleymanın tenezüh motorini bir teilkanlı kiralamış, Poğaza kiteceğiz temiş, Süleyman reis razi olmiş ama telikanli motora iki közü iki çeşme ağlıyan bir kiz pindirmiş. Pu kiz senin yavukluna çok penzeymiş. Korkarım piriş çikmasin paşina, Penden söylemesi. Var pildiğin gibi işle, demiş, Ahmet kapitan sormuş ona ki motor nereye kidey. Kemuçi de temiş ona ki Poğaza kiteceymiş ama çevirmiş paşini atalardan öteye. Kapitan telâşlandı. Atladi purtaki tenezzühlerden pirine, pasti kitti.

Doktor işe Ahmedin de karışmasından biraz rahatlamıştı Hemen sordu:

— Burada hiç motor yok mu? Yetişeyim onlara:

Gemici:

— Atla pir otomobile. Kit Karaköye. Orada istedigin kadar motor var. Hemi yoldan kazanirsun, hemi çok yolli motor pulursun. Peni tinlersen Tirabizonli Muharremin motorini tut Kuş gibi uçayi. Taha yep yenidür.

Doktor kan ter içinde otomobile atladı:

— Sür Karaköye, dedi.

Yol beş dakika sürmedi. Doktor Trabzonlu Muharremi buldu. İşi çabucak anlattı. Karadenizli gemici:

— Ne bakaysin yüzüme, atlasana motora, Ahmet kaptan için canımı vereyim, dedi.

Doktorun atlamasiyle motorun ayrılması, köprünün gözünden geçip Sarayburnunu dönerek Adaların yolunu tutması bir oldu.

Yolda kaptan bir yelkenliye rasladı. Yanına sokuldu:

— Hey Arif Kapitan. Yolda hiç tenezzühe rasladın mi?

Dümendeki adam bağırdı:

— Temin Ahmet kapitana da rasladım. O ta sordu pa-

na puni. Pir tenezüh kördüm. Ya Pantırmaya kidedi, ya Mutanyaya. Ona ta tetim puni.

Karadenizli motora yol verdi. Deniz sakindi ama karanlık basmıştı. Trabzonlunun motoru denizi jilet gibi kesiyordu. Muharemin gemicisi baş tarafta ayakta durarak akşam karanlığında denizin üstünü arıyordu. Bir saat daha geçince denizin üstünde ışıklar göründü. Bir çeyrek sonra da oraya varmış bulunuyorlardı. Işıkları sönük bir polis motoru, bir de tenezzüh yanaşmıştı. *Muharrem yavaşça sokuldu. Polis motoruna çıma attı.* Doktor hemen atladı:

— Kızım nerede? diye haykırdı.

Işıkları sönük olan motorda bir adam yatıyordu Bayılmıştı. Başından kan akıyordu. Polisler Kenanın ve iri yarı bir adamın ellerine kelepçe takmışlardı. Ahmet Doktoru görünce:

— Merak etmeyiniz efendim, dedi. Bayan Perihan öteki motordadır.

Doktor yaralıya baktı. Muayene etti:

— Başına bir şeyle vurarak bayıltmışlar, dedi.

Ahmet bir eliyle bir kolunu tutuyordu. Ceketinin içinden kan akıyor, elinin üstünden kan damlıyordu. Polislerin birisi:

— Sen yaralısın arkadaş, dedi.

Ahmet lâcivert ceketinin bıçakla delinen yerini eliyle kapatıyordu. Yüzü haylı sararmıştı.

Doktor öteki motora geçti. Perihan kamaradaydı. Gözleri kıpkırmızı kesilmişti. Babasını görünce boynuna atıldı. Yeniden haykırarak ağlamağa başladı.

Motorlar döndü. Perihan konuşacak halde değildi. Babası da bir şey sormadı. Onları götüren motor Ada iskelesine yanaştı. Baba, kız çıktılar. Bir arabaya binerek evlerinin yolunu tuttular.

Bayan Semra sokaklara çıkmıştı. Vakit gece yarısıydı. Onları görünce deli gibi oldu. Perihana elini, yüzünü yıkattılar İstediği kadar ağlamağa bıraktılar. Sonra hıçkıra hıçkıra anlattı.

Mektubu alınca çok üzülmüş. Bir şey düşünememiş. Onu götüren adam da hep «Ölmeden evvel yetişseydik» diyormuş. Bu yüzden Perihan etrafında olup bitenleri görememiş. Vapurla

Kocaman gemi, dalgalar arasında bir fındık kabuğu gibi idi.

köprüye gelmişler. Daha çabuk gidilir diye motora binilmiş. Motor Kızkulesi açıklarına gelince o adam kamaradan çıkmış. O zamana kadar görünmiyen Kenan da ortaya çıkmış. Birisi motoru kullanan makinistin, ötekide gemicinin yanına sokulup bir anda üstlerine atılmışlar. Başa çıkamıyacağını anlayınca tabancalariyle başlarına vurup bayıltmışlar. Kamaraya uzatmışlar. Marmaraya doğru açılırken Kenan makinist yerindeymiş. Öteki de elinde bir bıçakla Perihanı korkutuyormuş. Derken arkalarında bir motor belirmiş. Sonra bir daha. Bir tanesi polis motoruymuş Öteki motor daha yollu imiş. eGlmiş, çarpacak kadar sokulmuş. O motordan birisi sıçrayıp, onların bindiği motora atlamış. Kenan hemen bir bıçakla ona saldırmış. Kamaradaki adam da koşmuş. Bu atlıyan Ahmetmiş. Altalta, üstüste boğuşurlarken mo-

tor da yanaşmış. Kenanla o adamı bağlamışlar. O sırada polis motoru da yetişmiş.

Perihan en sonra sapsarı olmuş, baygınlıklar geçirmişti.

Ertesi gün Perihan hasta gibiydi. Bir aralık:

— Anne, Ahmedi vurdu Kenan. Bıçakla vurdu. Kolundan hep kan akıyordu. Diye yeniden ağlamağa başladı.

EDEN BULUR

Ahmedi bir iki defa çağırıp bir davası olup olmadığını sormuşlardı. O Kenandan davacı değildi ama bir serseri ile beraber motorun kaptanını başına vurarak bayılttığı gemiciyi de yaraladığı için tamam dört yıl hapsine karar verilmişti.. Bu davalar olurken Ahmedin de kolu iyileşmiş, yine işine başlamıştı.

Kıştı. Karadeniz çok azgındı. Motorla Sinoba kadar gidip yük götüren Ahmet, havaların günlerce iyileşmiyeceğini denizin durulmıyacağını anladığı için posta vapurlarından birisine atlamış, İstanbul yolunu tutmuştu.

Posta vapuru pek büyük değildi. Kış olduğu için yolcusu az, fakat yükü çoktu. Sinoptan kalkınca açılmış, Karadenizin ortasına doğru bir zaman gittikten sonra açıktan kıyı boyunca ilerlemeğe başlamıştı.

İneboluya uğrıyacaktı ama hava gittikçe işi azıtıyor, kar tipisi korkunç denizi kaplıyordu.

Ahmet kamaraya çekilmiş, uyumağa çalışıyordu. Geceyarısına doğru bir takım bağırtılar duydu. Gemi batacak gibi sallanıyor, çarpılıyordu. Ahmet saatine baktı. Tam on ikiydi.

Kamaranın penceresinden dışarısını görmeğe çalıştı. O saatte İneboluya varmış olacaklardı. Halbuki kamara penceresi karanlık sulara batıp çıkıyor, ne bir ışık görünüyordu, ne de gemi yürüyordu.

Ahmet çabucak giyinip kamaradan çıkarken eskiden tanıdığı bir gemici ile karşılaştı. Gemicinin beti benzi atmıştı:

— Hangi telüğe saklanaysın, neye ortaya çıkmaysın, koça kemi batıp kidey

Ahmet şaşırmıştı:

— Ne oldu? diye sordu.

Karadenizlinin eli ayağı şaşırmıştı:

— Ta ne olsun, diyordu. Kemunin kaptani da ikincisi de yatip kaldılar. Toktor onlarin sehirlentiklerini söyleyi. Kemi kaldi ortada paşsis köpek gibi. Talgaların arasında ta pöyle tolanayi. Ararım pen te seni ki pizi kötüreysin pir limana tiye.

Ahmet fırladı yukarıya. Yolculardan bir kısmı orta salonda birbirierine sarılmış ağlaşıyorlardı. İçlerinde birçok subay, büyük adam da vardı. Kadınlar bayılmıştı. Erkeklerin rengi sapsarı kesilmişti.

Bağıran, çağıran, gemicilerin üstüne koşanlar oluyordu. Ahmedi arayan gemici gemide dümenciydi. Kaptanların yanında bulunurdu. Ahmet gemi ile bir iki defa yolculuk yapmış, bütün yolu kaptanların yanında geçirmişti.

Bunun için gemici üstüne koşan yolculara, subaylara anlatıyordu:

— Puldum oni. Korku kalmadi kayri. Çekirdekten yetişme tenizçidir. Şimdi toplar kemiyi te atar pizi bir limana.

Herkes yuvalarından çıkmış gözlerle Ahmede bakıyordu O duracak vakit olmadığı için haykırdı:

— Merak etmeyiniz, tehlike yok.

Yukarıya koştu. Birinci makinist gemiyi çevirmeğe çalışıyordu. Geminin düdüğü durmadan uzun uzun ötüyor, imdat istiyor, telsizci de limanlara, deniz üstündeki gemilere imdat işaretleri çekiyor:

— İki kaptan da zehirlenerek bayıldılar. Sinop açıkların dayız. Gemiyi dalgalar kapatıyor, diyordu. Gemi olduğu yerde dönüyor, dalgaların baskısından kendisini kurtaramıyor, bir tarafına yatarak dalıp çıkıyor, içindeki insanlar birbirlerine sarılarak ağlaşıyorlardı.

İki kaptan da kendilerini bilmiyecek haldeydiler. Geminin doktoru onları yaşatmağa çalışıyordu.

Ahmet yukarıya çıkar çıkmaz birinci makinistin yerine geçti. Baş taraftaki fener denizi birkaç metre ötesine kadar aydınlatıyordu. Ahmet:

— Siz yerinize ininiz, dedi. Herkes işinin başında bulunsun.

Arası iki dakika geçmedi. Batıp çıkan geminin uskuru işlemeğe başladı. Bu ses, geminin hareket ettiğini, makinelerin iş-

lemekte olduğunu anlatan ses erkek yolcuların yüreğine su serpti.

Ahmet bir tek ceketle çıktığı için birinci kaptanın orada kalan kasketiyle paltosunu arkasına koymuştu.

Gemi ağır ağır döndü, dalgaları baş omuzluktan almağa başladı Orada aklı az çok eren gemiciler vardı. Birisi haykırdı:

— Ahmet kaptan, nereye gittiğini bilmeden nasıl yol veriyorsun? Şimdi karaya vurursak bir tek can kurtulmaz.

Küçük kaptan ihtiyar bir deniz kurdu gibi haykırdı:

— Hava değişmedi. Yıldız poyraz, rüzgâr üstüne gidiyoruz. Karşımız alabildiğine açık. Gürültü istemem.

İşe karışan gemici şaşaladı. Bu çocuk doğru söylüyordu. Hava değişmemişti. Gemi de rüzgâr üstüne gidiyordu. Korkacak bir şey yoktu.

Ahmede gelince o ilk defa bir gemi kullanıyordu. Bundan evvel de kaptanların yanında bulunmuş, onlara yardım etmişti ama kendi başına, böyle bir havada bütün sorumluluğu üstüne alarak etrafındakilere emirler vermemişti.

Gecenin saat ikisinde geminin telsizi etrafa bir haber daha yaydı:

«Yolcular arasında bulunan Ahmet Kaptan geminin kukumandasını ele aldı. Nerede olduğumuzu bilmiyoruz Fakat yıldız poyraza doğru gidiyoruz. Geminin durumu normaldir. Kaptanların birlikte yedikleri konservelerden zehirlendikleri anlaşıldı. Dalgın bir halde yatıyorlar.

Her yıl bir çok gemiyi ve motoru karanlık suları altına çeken, bir çok nişanlıya ömrünün boyunca gözyaşı döktüren, genç kadınları dul, aklı ermedik çocukları, memedeki bebekleri bırakan, anaları ağlatan Karadeniz bir canavar gibi azgın, köpükler, tipiler içinde çalkanıyordu.

Yıldız poyraz bütün hıziyle devam ediyordu. İstanbul kar içinde bembeyaz kesilmişti. Deniz hışırdıyarak akıyor, dalgalar rıhtımlara sıçrıyordu.

Geceyi uykusuz geçiren Perihan sabahleyin biraz dalmıştı. Bitişik odada kahvaltısını ayak üstü yiyerek hem giyinen, hem de sabah gazetesini okuyan babasının birden söylendiğini duydu:

— Semra, bak, oku

Perihanın annesi doktorun işaret ettiği yeri okuyunca kıp kırmızı oldu. Sesini indirerek:

— Aşkolsun bu çocuğa. Acaba şimdi neredeler? Herhalde gemi kurtulur, değil mi?

Doktor heyecanlıydı:

— Muhakkak kurtulur, dedi. Aşkolsun. Değerli çocuk doğrusu.

— Perihan kalkınca gazeteyi ister. Vereyim mi?.

— Elbette ver.

O sırada Nermin de gelmişti. Kapıdan bakınca Perihanın uyumadığını görüp içeriye girdi. Bayan Semra ona gazetevi vermişti.

Kız gülüyordu. Kapıyı kapatınca:

— Müjde, demişti.

— Ne oldu Nermin?.

— Gazetede Ahmedin adı da var. Ne olmuş biliyor musun? Sinoptan kalkan bir posta vapurunda iki kaptan birden konserveden zehirlenmişler Gemi fırtınada, deniz üzerinde öylece kalmış Ahmet yolcuların arasındaymış. Hemen geminin idaresini o almış eline.

Perihan gazeteyi aldı. Okurken ağlıyordu. En son alınan telsiz haberi de şöyle bildiriyordu:

«32 derece dört dakika boylam, 47 derece 66 dakika enlem dairesi üstündeyiz. Hava ayni şiddetle devam ediyor. Kaptanların durumu ağırdır. Onların kurtulması için İstanbula dönüyoruz.»

Nihayet, liman idaresinin gemiye çektiği telsiz yazılıyordu:

İstanbul limanına dönünüz, vakit geçirmeyiniz.»

Perihan gözlerini silerek:

— Acap bugün gelirler mi dersin? diye sordu.

— Zannetmem Perihan. Hem hava çok bozuk, hem de çok uzaktalar Belki yarın akşam.

Saatler nekadar güç geçiyordu. O günkü akşam gazeteleri batmış bir kaç motordan, kaybolan gemicilerden, haber alınamıyan balıkçı kayıklarından, karaya vurmuş cesetlerden bahsetti.

Liman idaresinin telefonu durmadan işliyordu. Gemicile

rın, yolcuların akrabası, vakınları acentaların önüne toplanmış, haber bekliyorlardı.

Bu arada «Kaptansız kalan posta» diye Sinoptan kalkan gemiden de bahsettiler. Bu arada yine bir gazete:

«Gemide bulunarak gemiyi idare eden Ahmet kaptan daha yirmi iki yaşında, bir balıkçının oğlu ve Perihan ismindeki bir motorun sahibidir. Küçük bir tekne kaptanı olmakla beraber bütün denizcilere gözünün pekliği, iradesinin kuvveti çok kısa bir zamanda birçok tecrübe görmesiyle kendisini saydırmıştır» diyordu.

İkinci gece yine fırtınalıydı. Yıldız poyraz bu defa yıldız karayele çevirmiş, Boğaza kadar giden gemiler Büyükdere, Beykoz önlerinde beklemeğe başlamış, dönen gemilerin çoğu da Boğaz dışında havanın yatışmasını beklemeğe koyulmuşlardı.

Perihan gece yine uyumamıştı. Gözleri hep denizdeydi. Ortalık ağarır ağarmaz perdeyi açmış ve denize baka baka düşünmeğe başlamıştı.

Saat sekize doğru yemyeşil ve köpüklü denizin üstünde bir gemi, idarenin ufarak bir postası görüldü. Perihan kendisini tutamadı. Annesine seslendi. Onunla beraber babası da içeriye girmişti. Perihan:

— Bir gemi geliyor, diye söylendi.

Doktor Necip pencereye yaklaştı. Buğulu camı avuciyle ılerek baktı. Evet bir posta Boğazdan girmeğe muvaffak olmuştu. Değme kaptanın cesaret edemediği bu girişi hangi deli kaptan yapmıştı!.

Rüzgâr karla karışık öyle esiyordu ki gemiyi arkasından âdeta itiyor, püskürdüğü duman kendisinden önce şehrin üstüne doğru uçuyordu. Doktor:

— Muhakkak odur, dedi. Şimdi telefonla anlarız.

Doktor telefon ederek döndü.

— Evet, oymuş. Gemi akşama bekleniyormuş ama...

Geç vakit çıkan gazeteler son havadisleri veriyordu:

«Dünkü sayımızda bahsettiğimiz Ahmet Kaptan, kaptansız kalan gemiyi, gemi makinistleri ve bazı yolcuların engel olmasına rağmen, durumları ağır olan iki kaptanı kurtarabilmek için, büyük bir tehlikeyi göze almış, fakat gemiyi hiç bir kazaya uğratmadan limana sokmağı başarmıştır. Her iki kaptan da derhal

Annesi, Perihan'ın bu haline üzülüyordu.

hastahaneye kaldırılmış, genç kaptan rıhtımda binlerce halkın alkışlariyle karşılanarak omuzlar üstünde liman reisliğine götürülmüştür.»

Perihan bunun için de ağlıyordu:

— Çok şükür yarabbi.

S E V G İ

Annesı, babası o sabah bir şeye iyiden iyiye inandılar. Perihan Ahmedi seviyordu. Nazik yaratılmış, son zamanlarda büsbütün üzüntülü olmuş bulunan kızın gönlünden bu sevgiyi almak pek kolay olamazdı. Belki kızcağız bu yolda ölüp giderdi. Belki kendisi de bunun farkında değildi.

O gün Doktor karısına bu düşüncesini açıkladığı zaman Bayan Semra:

— Evet, dedi. Perihan onu seviyor Fakat o?

Doktor kıpkırmızı olmustu:

— Perihan gibi güzel, sevimli, iyi okutulmuş, hem de zengin bir doktorun kızı bir balıkçı oğlunu sevsin de O onu sevmesin, bu olacak iş mi?.

Bayan Semra.

— Necip, dedi. Sen hep bu kafadasın. Bu çocuğun terbiyesini, insanlığını, nezaketini hiç aklına getirmiyorsun. Bütün düşüncen onun bir balıkçı çocuğu olmasıdır. Bana kalırsa Ahmet, ellerine biraz para geçince kendilerini kibar adamlar arasına sokan, kibirlerinden yanlarına varılmayan Kenanın ailesinden çok üstündür. Onlar nasıl insan olduklarını son zamanlarda gösterdiler. Kızımızı kaçırmağa kalktılar. Bu yüzden hem Perihan hastalandı, hem de Kenan hapishaneye girdi. Biz Ahmetten kaçıralım derken kızımızı ateşe atıyorduk.

Doktor biraz düşündükten sonra:

— İyi ama, dedi. Biz kızımızı Ahmede verirsek bize ne diyecekler?..

— Ben orasını düşünmüyorum. Ben Perihanın hastalığını biliyorum. Bu hastalık bir sevgi yüzünden gelmiştir. Onu kurtarmak lâzım. Hem Ahmet yavaş yavaş iyi bir genç oluyor. Bir balıkçı olarak kalsaydı ben yine onu küçük görmezdim.

— Sen bir defa Perihanın ağzını ara. Bakalım ona karsı takındığı tavır nedir? Belkı o da onu sevmektedir.

O akşam Bayan Semra kızının yanına gitti. Denizi seyrederken sözü açtı:

— Hava hâlâ yatışmadı Perihan. Bugün başka hiç bir gemi Boğazdan girmedi. Zavallılar açıkta bekleyip duruyorlar. Doğrusu Ahmet çok cesur bir çocuk.

Perihan kıpkırmızı oldu. Sonra içini çekti:

— O eskiden de öyle değil miydi anne? Eğer o cesur bir çocuk olmasaydı şimdi ben burada bulunur muydum? Çoktan beni unutmuştunuz bile.

— Böyle lâkırdı istemem Perihan. Beni çok üzüyorsun. Ben sana Ahmedin cesaretinden bahsederken sen fena şeyler düşünüyorsun.

— Öyle darılmağa kalkma da bana söyle. Bu yaramaz Ahmet seni gördüğü zaman neler söylüyor bakayım?.

— Bana mı anne. Ahmetten öyle şeyler umar mısın?.

— Niçin ummuyayım. Sen çok güzel bir kızsın.

— Anne, benim ağzımı arayıp bir şeyler öğrenip de ona yine ne fenalıklar edeceksiniz?.

Perihan ağlamağa başladı. Annesi haykırdı:

— Perihan benden böyle şeyler umma. Ben o çocuğu çok seviyorum. Hem çok temiz yürekli, hem cesur, çok çalışkan. Seni o ikinci defa kurtardı. Havalar düzelsin de bir gün hiç habersiz onlara misafir gidelim. Ahmet de bundan memnun kalır değil mi?

Perihan annesindeki değişikliği düşünürken:

— Herhalde dedi.

D İ P L O M A

Bir akşam Ahmet eve çok heyecanlı dönmüştü. Yüzü gülüyordu. Yemeğe oturunca annesi dayanamadı:

— Sende birşeyler var oğlum, dedi. Hem de iyi birşeyler

Ahmet güldü:

— Sevinç de insanın iştahını keser, derler, dedi. Onun için söylemek istemiyorum. Her ne ise. Sana haber vereyim: Ben bugün imtihana girdim. Artık üçüncü sınıf bir gemi kaptanıyım.

Annesi haykırdı:

— Sahi mi söylüyorsun? Nasıl oldu?

Ahmet anlattı:

— Biliyorsun ki, okulu bıraktım ama dersleri bırakmadım. Yolda, evde, boş kaldığım her yerde çalışıyordum. Şu Karadenizde zoraki kaptanlık yaptığım zamandan sonra, liman reisi beni illa imtihana sokmak istiyordu. Hatırlı bir adam. Beraber Deniz Ticaret Okuluna gittik. Tam da imtihan sırasıydı. Sana şunu da söyliyeyim anne: Oğlunla övünebilirsin. Beni sırada imtihana soktular. Öğretmenlerle mümeyyizlerin haberi yoktu. Öteki derslerden fena değildim. Hiç sıkıntı çekmedim. Meslek bilgilerine gelince verdiğim karşılıklar mümeyyizleri de şaşırttı. Birisi benimle münakaşaya kalktı. Alet olmadan, hava da kapalı iken açık bir denizde nerede olduğunu anlamak mümkün olamazmış. Ben bunun tersini ispat ettim. Birbirlerine bakıştılar. Sıkıştırdıkça sıkıştırdılar Onlar sıkıştırdıkça ben babamdan öğrendikleri

mi de ortaya koydum. Onları kızdırdığımı zannediyordum. İmtihandan çıkınca beni bir büyük odaya aldılar. Deniz müsteşarı da oradaydı. Çok utandım. Liman Reisi benim kim olduğumu açıkladı. Müsteşar yanıma kadar gelerek elimi sıktı ve yüzümü öptü. Nasıl yetiştiğimi sordu. Kısa keserek anlattım. Herkes dinliyordu. Müsteşar «Çok değerli, çok zekî bir denizci, dedi. Bu çocuğu küçük teknelerde bırakmıyalım.» Okuldan çıkarken beni otomobiline aldı. Benim için bazı teşebbüslerde bulunacakmış. Bir yere yollamıyorlar. Şimdilik Mudanya, Bursa seferi yapan bir vapurda bulunacağım. En yakın zamanda beni daha iyi bir yere yerleştirecekler

Annesi sevincinden ağlıyor kardeşi ellerini cırpıyordu Ahmet:

— Fakat ben eski işimi bırakmak istemiyorum anne, dedi. Şu son yıllarda bir tek motor yüzünden epeyce para kazandım. Ben gidemezsem arkadaşlarım var Zaten askerliğim de çok yakın.

Ahmedin hakkı vardı. Onun yaşında olanları askere çağırıyorlardı. Zaten Ahmet bu yüzden imtihana girmesini istemişti. Askerliğini yedek subay olarak yapacaktı.

Epeyce para kazandım, demekte hakkı vardı. Canını dişine takarak küçücük tekne ile fırtınaya, kışa bakmadan gide gele çok para kazanmıştı. Niyeti bir gemi almaktı.

Eğer on yıl daha çalışsaydı bu isteğine erecekti. Onun yaşına, işine bakanlar seksen, doksan bin lira sahibi olduğunu duysalar inanmazlardı.

Büyük bir tekne daha almış, içine sekiz kişi koymuş, iyice tamir ettirdiği bu mazotla işliyen tekneye Arif Reis adını vermişti. Babasının adını.

Her seferinde, bütün masrafı çıktıktan sonra hiç olmazsa, bin, binbeşyüz lira bırakıyor, ayda iki sefer yapıyordu. Bir de kum taşıyan yelkenlisi vardı. Pazar günleri Kabataştaki kahveye girdiği zaman herkes ayağa kalkıyor, yaşlı gemiciler ona sevgi ile bakıyor, Karadeniz uşakları hatırını sayıyorlardı.

Eğer yolda değilseler oraya gelmiş olan gemicileri ve iki kaptanı ondan direktif alıyorlardı.

Yola çıkacakları zaman Ahmet onlara öğüt veriyordu:

— Fena havaya çatarsanız yılmayın sakın. Altınızdaki tek-

ne denizden korkmaz. Ambar kapaklarını sıkı kapatın. Karaya düşmemeğe bakın. Açık denizde tekne batmaz.

Bunlar hep babasından duyduğu öğütlerdi. Arif Reisin sesi hâlâ kulaklarından gitmiyor, onun öğütlerini hiç unutmuyordu.

— Başaltında manga kömürü yakmayın. Koyduğunuz yük fırtınada yerinden oynamasın. Sık sık dümeni yoklayın. Bir gün de gideceğiniz yer için iki günlük yiyecek alın.

Ahmet bunları kahvede söylerken en ihtiyarları:

— Doğru, pek doğru, diye söyleniyorlardı.

O, Deniz Yollarına geçmiş ama arkadaşlarını bırakmamıştı. Zaten işi onların elindeydi. Lâcivert kaptan elbiselerini, sırmalı kasketi giyip, siyah kravatını da takınca çok güzel bir erkek olmuştu.

Artık izinli olduğu günler vardı. O günlerde hatırını sayıklarını yoklamağa gidiyor, arkadaşlarını görüyor, biraz da gezmeğe vakit buluyordu.

Böyle izinli olduğu günlerden birisiydi. Sabahleyin erkenden Büyükadaya gitmiş ve kendisine büyük yardımları dokunan ihtiyar bir tüccarı görmüş, onun gönlünü aldıktan sonra iskeleye inmişti. Gün cumartesiydi. Kimbilir ertesi gün Ada nekadar kalabalık olacaktı.

Vapura vakit vardı. Ahmet gazinoda biraz oturmak istedi. O tarafa doğru yürürken Doktor Necibe rastladı. Yanında bayanı da vardı. Ahmet yolunu değiştirmek istedi. Durdu, döndü, uzakta bulunan bir yere oturdu.

Fakat Bayan Semra onu görür görmez tanımış ve kocasına fısıldamıştı:

— Perihanınki. Gördün mü?

Doktor.

— Bilmem, dedi. Benzettim. Ama bu Deniz Yollarının kaptanı.

— Orasını bilmem ama bu delikanlı Ahmettir. İstersen o tarafa doğru gidelim, yakından dikkat et.

Karı koca Ahmede sokuldular. O gazetesini okuyordu. Doktor onunla gözgöze geldi. Ahmet kızardı. Şaşaladı. Doktor selâm verdi. O zaman genç kaptan yerinden kalkarak onların ikisini birden selâmladı. Bayan Semra güldü:

— Size buralarda raslıyacağımızı ummazdık, dedi.

Ahmet kızardı:

— Bir hastayı yoklamağa gelmiştim, dedi.

— Kim bu hasta?

— Bana çok yardımı dokunan ihtiyar bir tüccar. Nizam caddesinde oturuyor.

— Salih Reis olmasın?

— Evet efendim. Bir iki motoru da vardı. Şimdi çalışmıyor artık. Güçlükle yürüyor.

— Onun için çok zengin diyorlar. Bir de güzel kızı varmış.

Doktor ağız arıyordu. Ahmet saflıkla:

— Evet, dedi. Fakat bir de oğlu var. İşlere şimdi o bakıyor.

Bayan Semra sordu:

— Sizin elbiseniz değişmiş. Az daha tanımıyacaktık

— Ben şimdi Deniz Yollarındayım.

Doktor sordu:

— Demek böyle motordan yetişme gemicileri de İdareye alıyorlar?!..

Bayan Semranın buna çok canı sıkıldı. Doktor da fena bir şey söylediğini anlamıştı. Ahmet oralı değildi:

— Beni aldılar, dedi. Liman Reisi çok üstüme düstü. Bakanlığa kadar yazdı. İmtihana soktular

Doktor teiâşlandı:

— Kazandınız mı?

Ahmet bir şey söylemeden cebinden diplomasını çıkarttı. Doktor bunu dikkatle gözden geçirdi. Yine gülümsiyerek·

— Sizi tebrik ederim oğlum dedi. Çok iyi bir derece ile kazandığınız anlaşılıyor. Elinizde birinci sınıf bir ehliyetname var.

— Orası öyle. Fakat ben kimin oğlu olduğumu unutmadım. Ölsem de unutmam.

Vapur gelmişti. Ahmet gazetesini katlıyordu. Bayan Semra:

— Küçük kaptan, dedi. Kardeşinizi hiç sormuyorsunuz?

Ahmet yeniden kızardı ve başını eğdi.

— Affedersiniz, akıl edemedim. Bayan Perihan iyidir inşallah?

Doktor içini çekti:

— Pek de iyi değil yavrum. Çok zayıf. Her şeye üzülüyor Köşkten çıktığı yok. Biz onu eğlenir diye Adaya getirdik. Ba-

çeye bile çıkmıyor. Görse nekadar sevinirdi. Vaktiniz varsa beraber gidelim.

Ahmet çok sıkıldı:

— Evden çok merak ederler. Geç bile kaldım. Daha İstanbulda bir yere uğrayacağım Beni affediniz.

Bayan Semra:

— Pek iyi, dedi. Fakat yarın gelebilirsiniz, değil mi? Öğleden evvel géliniz de beraber yemek yiyelim. Kardeşiniz bundan çok memnun olur. Geleceksiniz değil mi?

Doktor da üsteledi:

— Muhakkak bekleriz yavrum. Siz onbirde buraya varan vapurla geliniz. Bakalım belki Perihanı da iskeleye kadar indiririz. Haydi vapurunuzu kaçırmayın. Yarın daha çok konuşabiliriz.

Bayan çok tatlı bir sesle israr ederken elini de uzatmıştı:

— Biz Perihana geleceğini söyliyeceğiz. Muhakkak bekliyoruz. Haydi, güle güle.

SEVGİLİ MİSAFİR

O akşam Perihana bu raslayışı söylemiş:

— Denizyollarına kaptan olmuş, demişlerdi. Bakalım davet ettik. Çok zeki ve çalışkan bir genç doğrusu.

Perihan soğuk bir sesle:

— Nermini de çağırınız bâri, dedi.

Onun bu dokunaklı sözüne babası:

— Bizim iyi niyetle hareket ettiğimizi anlamadıysa bize ne, dedi. Nermin iyi bir kız. Kimsesi de yok. Onunla evlenirse ikisi için de iyi olabilirdi. Ben yine onun için iyi şeyler düşünüyorum. Ne zaman bir isteği olursa bize başvurabilir. Benim brçok tanıdığım var.

Bayan Semra Perhana daha geniş bir düşünce verebilmek için, onun yanında kocasıyla konuşmağa başladı:

— Ahmedin bizim yardımımızı isteyeceğini zannetmiyorum. Fakir bir balıkçının oğlu olduğu halde kendi kendisini yetiştirdi. Belki ilerde büyük bir adam olur.

Doktor:

— Bunda benim şüphem yok, dedi. Zaten büyük adamların çoğu fakir babaların oğludur.

Perihan titrek bir sesle:

— Ona bir balıkcının oğlu olduğu için hakaret etmiştiniz, dedi. Şimdi bu düşüncenizi niçin değiştirdiniz?

Doktor hiç şaşırmadan:

— Ahmet çalışkanlığı, zekâsı ile benim düşüncemi değiştirdi, dedi. Onun için yanlış düşünmüş olduğumu söylerken canım hıç sıkılmıyor. Değerli çocuk. Karakterinin sağlamlığını da bize gösterdi. Kenandan çok daha iyi.

Perihan çok kayıtsız görünüyordu. Ertesi sabah annesi ısrar etti:

— Misafirimiz de gelecek. Çıkmıyacak mısın Perihan?

Perihan içini çekerek:

— Ben çıkmasam da olur anne, dedi.

— Ayıp olur Perihan. O bilhassa senin için gelecek.

— Benim için neden gelsin anne?

— Biz kendisini gördük. Senin de görmek istiyeceğini, gelmesini söyledik.

— Onu benim için mi çağırdınız anne?

— En çok senin için. Sen onu çok takdir ediyor, ondan hoşlanıyorsun. Zaten canın sıkılıp duruyor. Biraz vakit geçirirsin.

— Ben onunla ne konuşayım? Hep yatmak, ağlamak istiyorum. Siz beni sağlam bir kız sanıyorsunuz.

— Bir şeyin yok Perihan. Sinirlerin bozuk.

— Bakalım gelir mi?

— Elbette gelir

Öğleye doğru üçü köşkün bahçesinde otururken Ahmedin geldiğini gördüler Doktor kızına seslendi:

— Perihan, o senin akranındır, git karşıla.

Perihan kıpkırmızı olmuştu. Yavaş yavaş kapıya doğru yürüdü, tam o sırada komşuları olan bir tüccar da karısıyla beraber bahçeye giriyordu. Perihan onlara yol verdikten sonra yola doğru çıktı.

Ahmet yabancıları görünce çok sıkılmıştı. Perihan mahzun bir halde ona elini uzattı.

— Güzel bir pazar gününü böyle bir sıkıntılı ziyaretle harcamak size kimbilir nekadar ağır gelmiştir?!.. dedi.

Ahmet sivil elbiselerini giymişti. Çok şık, çok da güzeldi. Yüzü kızardı:

— Yarın yola çıkacağım. Elimde bir bu tatil günü var. Bunu da şizi görmek için harcamakla en iyi bir şey yapmış oldum Bayan Perihan. Fakat misafirleriniz var

— Misafirlerimiz yabancı değil. Onlar sizi uzaktan tanırlar Görmek istiyorlardı. Kimbilir belki onların da size verecek bir kızları vardır.

Ahmet alay etti:

— Öyle ise hemen gidelim. Buna çok sevindim.

Onun böyle şaka etmesi Perihanın canını sıktı. Babası, annesi Ahmedi ayağa kalkarak oldukları yerde karşıladılar. Misafırlerine de överek tanıttılar. Doktor:

— Perihanı iki defa ölümden kurtardı, dedi. Biz ölünceye kadar bu gence minnettarız.

Tüccar meraklı bir adamdı. Ahmede kaptanları zehirlenen posta vapurunda nasıl idareyi ele aldığını anlattırdı.

Ahmet çok sakin, çok terbiyeli ve sessiz anlatıyordu. Tüccar hayretle dinlerken Doktor:

— Denizyolları sizi gemilerden birisine almakla çok iyi bir ış yaptı, dedi.

Sonra gülümsedi:

— Siz gençsiniz. Bu kadar oturmaktan sıkılırsınız. İsterseniz Perihan size bahçeyi gezdirsin. Çok güzel çiçeklerimiz var.

Perihan hemen kalktı. Ahmet de kalkmağa mecbur oldu. Yavaş yavaş bahçenin kum ve ince çakıl döşeli yollarında iki taraflarındaki çiçekleri seyrederek dolaşmağa başladılar. Bir şey konuşmuyorlardı. Perihan bir konca gül kopartarak onun lâcivert ceketinin yakasına iliştirdi:

— Hiç olmazsa bu konca soluncaya kadar beni hatırlarsınız, dedi.

Ahmet kızardı, sesini indirerek:

— Sizi hatırlamak için böyle bir hediyeye lüzum yok, dedi. Ancak unutanlara lâzım olur bu.

Perihan havuzun yanına konmuş hasır koltukları gösterdi:

— Oturalım mı biraz?

— Siz nasıl isterseniz.

Oturdular. Havuzda kırmızı balıklar yüzüyordu. Perihan hiç çekinmeden:

— Siz kendisini ölümden kurtardığınız kızı unutmadınız

demek ki, dedi.

— Unutmadım Bayan Perihan.

— Bana Bayan demeyin. Adımı söyleyin Ben sizden daha küçüğüm.

— Siz küçüksünüz ama yeriniz büyük Ben bir balıkçının oğlu olduğumu hiç bir zaman unutmıyacağım.

Perihan soldu. Sesi titredi:

— Senden bu sözü işitmemek için keşke ben de bir balıkçının kızı olsaydım.

Ellerini yüzüne örtmüş, hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlamıştı. Ahmet hem şaşırmış, hem de çok üzülmüştü.

— Zaten sinirleriniz bozuk. Rahatsız olduğunuzu bir şey söylerken kabalık yaptığım için beni affediniz. Siz ağlarken anneniz, babanız görürse beni azarlarlar. Susunuz kuzum.

Perihan daha çok ağlıyordu. Ahmet epeyce uğraştı. Nihayet

— Sus artık Perihan, dedi. Şimdi ben de ağlıyacağım.

Perihan hep ağlıyarak

— Susmak istiyorum ama kendimi tutamıyorum, dedi. Ahmet ben çok mızmız bir kız oldum. Onlar sana hakaret ettikçe beni hırpalamış oldular. Şimdi gözümün içine bakıyorlar.

Sustular. Böyle konuşmadan yanyana otururken hem çok sıkılıyor, hem de bundan çok hoşlanıyorlardı.

Sık sık için çeken Perihan gözlerini kurutmağa uğraşıyordu. Nihayet Ahmet.

— Sizi rahatsız etmiyeyim, dedi. Benim gibi evinize gelmiyen yabancıları bir arkadaş sizi sıkabilir.

Perihan ona acı acı baktı:

— Yabancı bir adam, dedi. Çok doğru. Beni ölümden sonra bir takım kötü ahlâklı insanların elinden kurtaran adam. Bana bakınız. Burada sıkılan sizsiniz. Evimizde bir iki saat kalmak sizin için büyük bir eziyet oluyor

Ahmet gülümsedi:

— Evet. Anneniz ve bilhassa babanız beni pek sevmezler Sizi kurtardığım için bana minnettar olmaktan canları sıkılıyor Bunu ödemek için beni evlendirmeğe de kalktılar. Eğer siz olmasanız yüzüme bile bakmazlar.

— Belki öyleydi, dedi. Fakat senin çok zekî bir insan olmaklığın, başarıların herkesin öveceği kadar değerli olmaklığın onların da akıllarını başlarına getirdi. Annem de, babam da istiyerek çağırdılar. Annem kendi eliyle yemek hazırladı. Babam gideceği yere gitmedi. Gelmemiş olsaydın çok üzülürlerdi.

Ahmet gülümsiyerek:

— Peki, siz? dedi.

Perihan çok tatlı bir gülümseyişle:

— Ben mi dedi Ben hiç sevinmedim buna.

Gözlerinde hâlâ yaşlar vardı. Ahmet:

— Sizinle arkadaş olmak, sık sık görüşmek benim çok istediğim bir şey, dedi. Fakat aramızda okadar başkalık ve uzaklık var ki

Perihan:

— Ben böyle şeyler görmüyorum, dedi. Sen bana gelmezsen ben sana gelirim Ahmet. Yeter ki arkadaş olalım.

Ahmet birçok şey söyliyecekti. Fakat bu sırada Bayan Semra kızına seslenerek yemek yenileceğini bildirmişti. Vaktin bukadar çabuk geçmesine ikisi de şaşmışlardı.

Yemekte dört kişiydiler. Ahmet çok sıkılıyordu. Fakat doktor geniş geniş gülüyor, delikanlıyı gizli gizli süzüyor, Bayan Semra da ikram ediyordu. Bir aralık Doktor Necip bir söz açtı:

— Perihanın nişanında siz bir değerli kutu hediye göndermiştiniz, dedi. Bunu ben göremedim. Daha doğrusu sağlam halini görmedim. Parçaları bir mendile bağlı, bir köşede duruyor Perihan bu hediyenizi cok beğenmişti. Beğendiği için de nişanlısı yere atıp çiğnedi. O kutu herhalde Sinop hapisanesinde yapılmış olacak.

Ahmet biraz sıkılarak:

— Evet, dedi. Sinoba yük götürmüştüm. Oradaki mahpusların böyle değerli eserleri vardır. Ben, Perihan hanım, dikiş kutusu yapar, diye almıştım.

Bayan Semra:

— Ne kadar göz nuru harcanarak, emek verilerek yapılmış olduğu parçalarından bile belli, dedi. Perihan ona baktıkça üzüldüğü için ortadan kaldırmak istedim. Fakat buna da razı olmadı

Ahmet utanarak:

— Oraya giden arkadaşlarıma bir aynını ısmarlarım, dedi.

Perihan:

— Çok iyı olur, dedi. Fakat ben ötekinin parçalarını atmam. Bu benimle nişanlanmağa kalkan adamın nekadar fena ruhlu olduğunu gösteren bir hâtıradır. Hem de en çok ağladığım bir günde bır parçacık beni hoşlandıran bir hediyenin kırıntısıdır.

Yemekten sonra Perihan Ahmede piyano çaldı. Sonra yine bahçede dolaştılar Ahmet giderken büyükler onu kapıya kadar götürdüler Perihan caddeye kadar onunla beraber gitti. Ayrılırken·

— Haftaya geleceksin, değil mi Ahmet? dedi. Ben iskeleye kadar ineceğim. Yapayalnız dönersem çok üzülürüm Benim gibi hasta bir kızı üzmezsin değil mi?

Ahmet onun elini iki eli arasında tutup sıktı:

— Geleceğim Perihan, geleceği,m çünkü sana söyliveceklerim var

— Gel, muhakkak gel. Gülleri de annene, kardeşine pavet. Selâmlarımı söyle.

Ertesı hafta, pazar günü Ahmet, öğleden sonra yine köşke gelmişti. Doktor Necıp evde voktu. Bahçe bomboştu. Ahmet hemen dönüp gidecekti. Okadar sıkılmıstı. Fakat Bayan Semra hemen kapıda göründü. Küçük kaptanı içeriye alırken:

— Perihan rahatsız, dedi. Yatıyor. Bir parça daldı. Siz bi raz misafir odasında oturunuz.

Ahmet dönüp gidecekti Fakat büyük bir üzüntü duyuyordu. Bayan Semra da bırakmamıştı. Gozleri kızarmış, vüzü solmuştu:

— Bu kız çok cansız oldu diyordu. Evvelsi gür her nedense sabaha kadar ağlamış. Babası okadar tenbih ediyor, Adaya geldik gele!: arkadaşı da yok.

Bir saat sonra Ahmet Perihanın odasına girdi. Kız süslü karyolasında oturuyordu. Yüzünde pek hasta hali yoktu ama biraz erimiş gibiydi. Ahmet onun sıhhatini sordu. Sonra bir hafta içinde nerelere gittiğini ve tutulduğu bir fırtınayı anlattı. O sırada başka misafir de gelmişti. Bayan Semra onları yalnız bırakt.ı O zaman Perihan:

Perihan, piyanoda yanık şarkılar çalıyordu

— Geçen hafta bana söyliyecekleriniz olduğunu anlatmıştınız, dedi. Onları şimdi söyleyiniz.

Ahmet kıpkırmızı oldu. Sesini indirdi:

— Siz rahatsızsınız. Sizi üzmek istemem.

— Hayır, şöyleyiniz. Ben bir haftadır merak içindeyim.

Ahmet ağır ağır başını kaldırdı ve kızın yüzüne baktı. Kara gözleri buğulanmış, yanaklarına kan, pençe pençe çıkmıştı. Ne kadar gürbüz, sıhhatli ve duygulu bir genç erkekti!..

— Benim gibi fakir bir balıkçının oğluna karşı temiz bir yürek sahibi olduğunuz için bir arkadaş sevgisi besliyorsunuz, dedi. Fakat bu benim için iyi bir şey değil Bayan Perihan

Perihan merakla dinliyordu.

— Niçin küçük kaptan? dedi.

Ahmet yeniden kızararak:

— Ben zannettiğiniz kadar saf bir insan değilim, dedi. Sizin çok güzel bir kız olmaklığınız bendeki arkadaşlık duygusunu

ortadan kaldırıyor. Bilmem anlatabiliyor muyum?

Perihan çok iyi anlamıştı. Fakat tatlı bir sesle:

— Daha açık konuş Ahmet, dedi. Hem bana yabancı bir insan dili kullanma.

— Peki, Perihan. İşte açık söylüyorum. Ben senden kaçmak, seni görmemek istiyorum. Seni gördükçe bu hislerim artıyor

— Hangi hislerin?

— Sevgi hisleri Perihan.

— İyi ya. Ben de seni sevmiyor muyum?

— Benim sevgim senin sevgin gibi değil Perihan. Daha başka türlü.

— Daha başka türlü sevgi nasıl olur?

— Ben seni Kerem'in Aslı'yı sevdiği gibi seviyorum.

Ahmet bunu söyleyince başını eğmişti. Perihan onun sözlerinden çok hoşlanmıştı. Yüzü kıpkırmızı olmuş, yüreği hızlı hızlı vurmağa başlamıştı.

Belki yarım saat böyle geçti. Nihayet Ahmet yine başını kaldırdı. İçleri nemli gözlerini kızın gözlerine çarptırmaktan korkarak:

— İşte böyle. dedi. Ben bunun için artık gelmek istemiyorum

Perihan nazlı bir halde.

— İnsan hiç sevdiği kızdan kaçar mı? dedi

— O kızdan ümidi yoksa kaçar Perihan.

— Senin niçin ümidin yok?

— Annen, baban beni istemezler Perihan. Ben her şeyi unutabilirim. Fakat babanın bana Fatma Nermini vermek istediği zaman ağzından çıkan bir sözünü unutmam. Kalkıp da sana kendi kızımızı veremeyiz ya, demişti.

Perihan içini çekti:

— Bu sözü unutmuş olsan çok sevinirdim. Zaten babam ve annem senin kalbini kırdıkça ben tamire kalktım. Yine de öyle olacaktır Ahmet.

— Hayır Perihan, benim gibi ufacık bir ailenin oğlu için annene, babana karşı geldiğini istemem. Bizim yollarımız ve yaşadığımız yerler ayrıdır

Perihan, Ahmed'i bahçe kapısına kadar uğurladı.

— Demek bize gelmiyeceksin Ahmet?
— Böyle olması lâzım Perihan.
— O halde ben sizin evinize geleceğim Ahmet.

YEDEK SUBAY

Aradan günler aylar geçti.

Ahmet görünürlerde yoktu. Perihan onu beklerken tekrar kış gelmiş, Adadan şehre inip apartmana yerleşmişlerdı

Perihan eskısı kadar hasta değildi. Ona gizli bır sevinç, bir kuvvet gelmiş, ıştahı açılmıştı Buna karşılık hep ıçın ıçın düşünüyor, gözlerı dalıyordu.

Bu küçük ve hasta yapılı kızın içinde büyük bır sevgı var

dı. Onun bu hali annesinin ve babasının gözünden kaçmış değildi.

Bayan Semra kızın göz altında tutuyor, geceleri bile kalkıp anahtar deliğinden odasını gözetliyor, Perihanın uyumadığını veya çok derin bir uykuya dalıp kendisinden geçmiş olduğunu görüyordu.

Bütün kış böyle geçti. İlk yaz aylarında bir gün Ahmet evine gelmişti. Üzerinde deniz subaylarının giydiği elbise vardı. Bu elbise ona nekadar da yakışıyordu. O her cumartesi günü, Gölcükten evine dönerken, iskelede köyün yerlileri, balıkçıları içlerini çeker:

— Nur içinde yatsın. Arif Reis sağ olup da oğlunu böyle şıkır şıkır subay elbisesiyle görmeliydil diyorlardı.

Ahmedin evinin içi de işter istemez değişmişti. Eskiden iki odası olan bu evin mutfağı da oda yapılmış, mutfak bahçeye çıkartılmış, bahçenin etrafına duvar çekilmişti. İçerde güzel güzel çiçekler, yeni fidanlar vardı. Fakat bahçe duvarının arasına yapılan kapı hiç kapatılmazdı. Bir gün bir ihtiyar sormuştu:

— Kaptan, bahçenin duvarı çok güzel oldu ama, kapıyı niçden kapatmıyorlar?

— Ben babamın bıraktığı evi tamir ettirdim, bahçesini düzeittirdim Güzel olmasına çalıştım. Yoksa o duvarları eski komsularımız, onların çocukları girmesin diye değil. Akıllarına fena şeyler gelmesin diye kapattırmıyorum.

Çürük çarık kaplamalar dökülen o ev yavaş yavaş tamir edilmiş, güzel bir de boya çekilmişti. Şipşirin bir şey olmuştu Vaktiyle genişçe yapıldığı için Ahmet evin üstüne ayrıca iki oda çıkmış, aşağı odalardan birisini kiler ve banyo yaptırmıştı.

Sonradan gelip köye yerleşenlerin yaptırdıkları yeni evler arasında Arif Reisin evi hiç de gösterişsiz kalmıyordu.

BİR MEKTUP

Ahmet, bir cumartesi akşamı Gölcükten evine döndüğü sırada annesi ona bir mektup uzattı.

— Geçen gün geldi oğlum. Nasıl olsa geleceksin diye sana yollamadık.

Ahmet zarfa bir göz atınca yazıyı tanıdı ama bir şey belli etmedi:

— İyi ettin anne, dedi.

Yukarıya, odasına çıktı. Elbisesini değişti. Her zamankinden daha çok yukarda kaldı. Annesi bir şeyler anlamıştı. Bir zaman sesini çıkarmadı. Sonradan merak edip seslendi.

Ahmet merdivenleri indi. Evin eksiğini, gediğini sordu. Bunları yaparken hep dalgın ve sıkıntılı davranıyordu. Nihayet:

— Emine, dedi. Sen benim elbiselerimi kaldır. Öylece bıraktım.

Emine orta okulu bitirmişti. O da yetişkin bir kız sayılırdı. On yedisine gelmişti. Enstitüye gidiyordu.

O yukarıya çıkınca Ahmet cebindeki mektubu çıkarttı ve annesine oturmasını söyledikten sonra okumağa başladı:

«Ahmetçiğim, seni bütün kış bekledim. Bir defa bile kapımızı çalıp beni aramadın. Annem. babam sana hakaret ettiler. Bu bakımdan haklısın. Fakat ortada karşılıklı bir sevgi var.

Kenanla kavga ettiğin ve baygınlık geçirdiğin zaman ben göğsünü açmış, o sırada sana çok önce gönderdiğim küçüklük resmime raslamıştım. Senin beni sevdiğini o zamandanberi biliyorum.

Bana gelince, bir kış günü Boğazın korkunç dalgaları içersinde kendimi ölüme teslim ederken karsımda ıslak bir baş görmüştüm. Son cırpınmamı yaparak kollarımı bıraktığım sırada bu ıslak, saçları yüzüne yapışmış çocuk başı yanımda belirmiş, benim canımı ölümün ellerinden çekip almıştı. Bir aralık rüya gibi hatırladığım o saniyelerden aklımda kalan budur.

Ne zaman karanlıkta kalsam, ne zaman aklıma bu kaza gelse. önce bu ıslak ve saçları yüzüne yapışmış çocuk başı gözümün önüne gelir

Babam. annem benim seni sevmemden korkarak beni istemediğim bir gence nişanladılar Benim ümitlerimi kırmak için seni evlendirmeğe kalktılar. Onlar bunları yapmasaydı ben seni belki bukadar sevmezdim. Fakat onlar sana hakaret ettikçe, onlar senin kalbini kırdıkça ben seni daha çok sevdim. Onların hakaretlerini affettirmeğe çalıştım.

Bana, beni sevdiğin için, beni sana vermiyecekleri için,

babamın bir sözünü hiç unutmıyacağın için bize gelmek istemediğini söyledin.

Hakkın var Ahmet. Sen bize gelme. Fakat ben sana geleceğim. Bunun bir kız için çok fena bir hareket olacağını biliyorum. Fakat ben üzüntüye karşı dayanıksız bir kızım. Herhalde babam ve annem, benim verem olup gitmeme razı değildir, ne de olsa bir tek evlâtlarıyım. Beni affedeceklerdir.

Ne zaman ve nasıl geleceğimi bilmiyorum. Fakat bu bir gün olacaktır. Eğer sen beni umduğum gibi karşılamazsan Boğazın azgın sularına kendimi atacağım. Bu defa beni kurtarmak için yanımda kimse bulunmayacaktır. Anladın mı Ahmet.»

Mektup bukadardı. Ahmedin annesi:

— Allah göstermesin! diye haykırdı.

Gözlerinden yaşlar boşanmıştı. Ahmet de dolan gözlerini elinin tersiyle silerken içini çekti.

Annesi haykırdı:

— Burada o çabuk iyi olacaktır oğlum. Hiç çekinme. Onu hayatından memnun edeceğiz.

— Öyle ama anne, anası, babası bu işe ne diyecek? Biricik kızları. İsterler mi böyle olduğunu?

— Ne yapalım, versinler güzellikle. Mademki kız da istiyor?

— Bir gün Eminenin bizi bırakıp bir başka eve kaçtığını ister misin anne? Bu çok ağır olur.

— Peki ama ne yapalım?

— Ben yarın gider, babasiyle konuşurum.

Doktor Necip ertesi gün Ahmedin, apartmanının dışında bir yerde görüşmek istediğini telefonla duyunca şaşırmıştı. Tepebaşında gazinoda bekliyeceğini söyledi. Hemen bir otomobile atlıyarak oraya gitti. Aradı, aradı, Ahmet yok. Bir aralık bir deniz subayının kendisine doğru geldiğini görünce şaşırdı.

Ahmet nekadar yakışıklı bir subay olmuştu. Nekadar utanıyordu.

— Efendim, dedi. Çok mühim bir mesele olmasaydı sizi rahatsız etmezdim. Buyrunuz, oturunuz.

İşe başından başlamalı. Doktor bir iki nefes aldıktan sonra

— Bayan Perihan bu mektubu benim evime göndermişler, dedi.

Doktor mektubu aldı. Okudukça kızardı, okudukça sarardı, nihayet yüzü mosmor oldu. Gözlerini Ahmede çevirdi:

— Bu mektubu benden hınç almak için mi bana gösteriyorsunuz, dedi. Bizim bukadar iyi bakmamıza, üstüne titrememize karşılık o kız kalkıp senin gibi bir balıkçının oğluna kaçacak olduktan sonra benim gözümde yoktur.

Bu bir hakaretti. Ahmet kıpkırmızı oldu:

— Ben babamın oğlu olmakla övünürüm, dedi. Nur içinde yatsın, o baba ki benim gibi bir evlât yetiştirmiştir. Eğer ben bir başka babanın oğlu olsaydım, eğer bukadar iyi bir babanın oğlu olmasaydım kalkıp da karşınıza çıkmaz, bu zavallı, hasta ruhlu çocuğu böyle küçük düşürecek hareketler yapmağa bırakmayınız, siz tanınmış ailesiniz, dostunuz, düşmanınız var, demezdim.

Doktorun elleri tiriyordu. Hırsından gözlrei dolmuştu. Karşısındaki bu pek genç ve yakışıklı deniz subayı parlak, kara gözleri dolu olarak karşılık veriyordu. Haksız söylediğini anladı. Fakat sözünü geri almak istemedi!

— Ne olursa olsun. Artık gözümde yok..

Ahmet dimdik durarak:

— Eğer kalkıp da benim evime gelecek olursa lâyık olduğu saygıyı ve sevgiyi bulacaktır. Başımızın üstünde yeri var, dedi

Sonra da bir subay selâmı çaktı:

— Allahaısmarladık.

Doktor Necip bahçede, elinde mektupla kalakaldı. Öfkesinden hızlı hızlı apartımana doğru yürümeye başladı. Kızı kolundan tutup sokağa atacak:

— Sen kaçmadan önce ben seni evimden kovayım, diyecekti.

Uzun yol öfkesin azıcık yatıştırdı. Apartımana girince yukarda bir piyano sesi duydu. Kızı hem çalıyor, hem de söylüyordu.

«Ölürsem yazıktır sana kanmadan,
Kollarım boynunda halkalanmadan»

Doktor yeniden sinirlendi. Merdivenleri hızla çıkmağa başladı. Yarı yolda karısın gördü. Bayan Semra kapalı duran salon kapısının önündeydi. Elinde de bir mendil vardı. Doktora doğru ılerledi ve titrek bir sesle:

— Yine başında bir şeyler dönüyor, dedi. Anahtar deliğinden baktım, gözlerini kapatmış. Yüzüne iki sıralı yaş iniyor Bu çocuğu kendi başına bırakmıyalım doktor Hâli beni korkutuyor

Kadın yavaşça hıçkırdı. Doktor bir şey söylemeden devam etti.

— Bugün boynuma sarıldı. Senden, babamdan ayrılmak istemiyorum anne. Fakat siz ikiniz de beni sevmiyorsunuz. Beni kendi halime bırakıyorsunuz. Anneler, babalar çocuklarını böyle mi sever? dedi. Ağladı, ağladı.

İçerde piyano susmuştu. Birden kapı açıldı. Perihan ortaya çıktı. Babasına doğru koştu. İki elini birden boynuna attı ve başını göğsüne dayayıp öylece kaldı.

Doktor şaşırmıştı. Kolundan tutup sokağa atacağı kızı şimdi göğsüne yaslanmış, hafif hafif hıçkırmağa başlamıştı:

— Babacığım bir suç yaparsam beni affedersin değil mi?

Doktor dayanamadı:

— Suçuna göre, dedi.

— Ne olursa olsun babacığım, sen beni affedersin. Sen benim biricik, sevgili babamsın.

Uzandı ve yüzünde yaşlar parlarken doktoru hızlı hızlı öptü.

Doktor Necip anladı ki kızı o günlerde kaçıp gidecek.

Sesini yumuşatarak:

— Haydi kızım, dedi. Sen yine piyanonu çal. Hem benim sana söyliyeceklerim de var, soyunayım da.

İŞ İŞTEN GEÇİNCE

Doktorun arkasından karısı da odaya girmişti. Aşağıdan piyano sesi devam ediyordu. Doktor eve gelirken taşıdığı öfkesini yeniden takınmağa çalışırken:

— Bana bak Semra, dedi. Kız kalkıp o balıkçının oğluna mektup yazmış. Eğer o oğlan buraya gelmezse bizimki kalkıp ona gidecekmiş. Anlıyorsun ya? Kızımız balıkçının oğluna kaçacak.

Bayan Semra da şaşırdı. Aklı başından gitti. Bu onlar için, temiz aileleri için bir düşkünlük, bir leke olurdu. Doktor Necibin kızının kalkıp bir delikanlıya kaçtığını dost ve düşman söylivecekti.

Genç kadın sarardı. Dudaklarını ısırdı. Kocasının yüzüne baktı:

— Bunu kimden duydun Doktor?
— Kimden olacak, o oğlan, kendisi söyledi.
— Kendisi mi söyledi?
— Öyle ya. Beni dışarıya çağırdı, mektubu gösterdi
— Nerede o mektup?
— İşte.

Bayan Semra mektubu okudu. İkinci defa okurken gözleri yaşlarla doldu, hıçkırarak:

— Zavallı Perihan, dedi. Okadar dürüst, okadar terbiyeli, okadar nazlı bir çocuk olduğu halde bizden ayrılmak istiyor. Demek bukadar seviyor onu. Bunu zaten biliyorduk. Seviyor ne yapsın.

Doktor yeniden kızdı, haykırdı:

— Sen ona hak veriyorsun, değil mi?

— Hak vermiyorum Doktor. Biricik kızımızın başına gelen bu haller için ona acıyorum. Ne yapsın, elinde değil. Sen, sen kendi evlenişini düşün. Bir anlaşmazlık yüzünden babamla az mı çekiştin? Bana evimden kaçmağı teklif etmedin mi? Eh iş bu dereceye gelirse bunu yapabileceğimi söylememiş miydim? Senin ve benim yaptıklarımızı kızımız da yapmağa kalkıyor. Eğer biz daha akıllıca hareket etseydik bu işler olmazdı. Ne dedi sana Ahmet? İstemiyorum mu dedi?

— Hayır, siz itibarlı bir ailesiniz, dostunuz, düşmanınız var. Bu zavallı hasta ruhlu çoucuğu böyle bir hareket yapmağa bırakmayınız, dedi.

Bayan Semra haykırdı:

— Sen ne cevap verdin?

— Senin gibi bir balıkçı oğluna kaçacak olduktan sonra gözümde yok, dedim.

Genç kadın kızardı:

— Çok fena yaptın Necip, çok fena yaptın. Bu çalışkan, temiz yürekli, mert çocuğu bir daha kırdın. Onun yerinde bir başkası olsaydı gelip de sana haber vermez, senin şerefini, aileni düşünmezdi. Bu iyi niyetli çocuğa çok fena bir karşılıkta bulundun.

Doktor da bunu biliyordu. Fakat söz bir kere ağzından çıkmıştı. Karısı onu yüzlemedi. İçini çekti:

— Benim en büyük korkum Ahmedin kızımızı sevmemesidir, dedi. İşte o zaman çok fena olur.

— Perihan, onun koynunda kendi resmi bulunduğunu yazmış ya.

Doktor yavaş yavaş yatışmış ve yaptığı hatayı anlamıştı. Şimdi bu hakaret yüzünden durum daha karışmış ve güçleşmiş bulunuyordu.

Doktor biraz düşündükten sonra:

— Başımıza gelen bu iş benim çok canımı sıkıyor, dedi. Kenandan çektiğimiz yetişmemiş qibi bir de bu çıktı. Kız kalkıp kaçarsa bizim halimiz ne olur?

Bayan Semra kocasının sakinleştiğini görünce:

— Bana kalırsa sen bir mektup yazmalı ve özür dilemeiisin, dedi. Mademki bu çocuklar birbirini seviyor, onları evlendirmekten başka yapılacak bir iş yoktur.

Doktor haykırdı:

— Özür mü dileyeyim?

Genç kadın yılmadı:

— Evet, dedi. Kendi kendisini yetiştirmiş, temiz karakterli, çalışkan bir gence yaptığın hakaretleri geri almalısın. Bu seni hiç de küçük düşürmez. Sonra benim bir gün Perihanla birlikte evlerine gideceğimi bildirirsin. Böyle bir ziyarette senin de bulunduğunu isterim.

Doktor biraz düşündü:

— Bu pazar günü gidelim. Şu oğlanın anasını, kardeşini, evini de görürüz.

Doktor kapıyı açarak seslendi

— Perihan, bana bir kâğıtla zarf getir kızım.

Piyano sesi çoktan kesilmişti Perihan biraz sonra babasının istedikleriyle yukarıya çıktı. Gözlerinin etrafı kıpkırmızıydı. Doktor bunu görmemiş gibi:

— Senin şu kahraman delikanlıya bir mektup yazacağım, dedi. Bu pazar Boğaza gideceğimizi ve öğleden sonra evlerine uğrıyacağımızı bildireceğim. Tabiî dosdoğru onlara gideceğimizi söyliyemem ya.

Perihan gelincik gibi kızardı. Hafif bir sesle:

— Elbette, dedi

Ahmet eve çok asık bir yüzle gitmişti. Annesi oğlunun bir şeye canının sıkıldığını anladı. Soramadı. Ahmet kısaca:

— Anne, dedi. Perihan bizim evimize kaçarsa ben artık onun ailesini düşünmiyeceğim. Bu zamana kadar bana hakaret yetişir artık.

Annesi sessizce:

— Allah bilir işini oğlum, dedi.

Ahmet ertesi sabah erkenden Gölcüğe gitti. Ana kız ertesi gün onun adına gelen bir mektubu çok merak ettiler. Mektubun zarfında «Doktor, Necip Cansel» damgası vardı. Hafta içinde yoklamağa gelen emir eriyle mektubu Ahmede gönderdiler Ertesi gün tekrar geldi. Ahmet de şu mektubu yazmıştı:

«Anneciğim, Doktor Necip karısıyla, kiziyle Boğazda bir gezme yapacağını ve öğleden sonra bize de uğrıyacağını yaz-

mış. Bunun sebebini bilmiyorum. Fakat bize düşen onları iyi karşılamaktır.»

Kadıncağız çok heyecanlandı. Hemen hazırlığa başladı. Ev bastan aşağıya gözden geçirildi. Bahçenin çiçekleri bile ayıklandı. Ahmet cumartesi günü eve geldiği zaman neşesizdi. Doktorun bir yüzleşme yapmasından ve yeniden hakaret etmesinden korkuyordu. Ertesi sabah çok erken kalktılar. Her taraf musamba döşeliydi. Muşambalar silindi. Masalara bahçeden kopartılan güller kondu. Yemeklerini erken yediler, Boğazdan inerek köye uğrıyacak olan vapuru beklemeğe başladılar

Halbuki Doktor Necip doğruca Köprüden geliyordu. İskeleye çıkınca etrafına bakınmıştı. Güzel bir yaz günüydü. Hava iyice açıktı. Mavi gök altında Boğazın suları tatlı tatlı akıyordu.

İskelenin yanındaki kumsalda çocuklar kenara çekilmiş bir kayığa dolmus. onu beşik gibi sallıyarak balıkçıların şarkısını söylüyorlardı:

«— Hadi yallah, haaaadi yallah.

Balık çıktı haaaadi yallah.»

Doktor Necip:

— Ahmedin kardeşi belki bu çocukların içindedir, dedi.

Bayan Semra:

— Zannetmem, dedi. Bunlar çok küçük çocuklar Emine on altı, on yedi yaşında olmuştur.

Doktor kıvrıdaki küçük evlerden birisine baktı:

— Şu evcik olmasın, dedi. Önünde bir de kayık var. Havdi oraya gidelim.

Yürüvorlardı. Beyaz boyalı güzel evi gören Bayan Semra:

— Ne güzel bir yalı, dedi. Yeni yapılmış galiba.

Doktor

— Demek burada da güzel evler bulunuyor, dedi.

Küçük evin bir tek odası, bir de aralığı vardı. Kapının önünde fakır bır kız çocuğu balık ağlarını evin kenarına çakılan civilere asıvordu.

Doktor seslendi:

— Kızım. baksana bana

Çocuk işini bırakarak koştu. Ellen, entarisi ıslaktı Utanıvordu.

— Buyrunuz efendim.

— Kızım. Ahmet nerede oturuyor?

Çocuk şaşırdı:

— Hangi Ahmedi istiyorsunuz efendim?

Doktor da şaşırdı. Bayan Semra:

— Eminenin ağabeysi, dedi. Küçük Kaptan

Kızın yüzü değişti. Gülümsedi;

— Ahmet ağabeyin evi şu beyaz evdir, dedi:

— Bu büyük beyaz ev, sizi götüreyim isterseniz

— Köpek filân var mı?

— Yoktur efendim. Zaten bahçe kapısı hep açık durur.

Doktor sordu:

— Neden açık durur o kapı?

Kızcağız yine kızardı, başını eğdi:

— Ahmet ağabeyim çok iyidir efendim, dedi. Eski ahbapları, balıkçılar, çocuklar «Zengin oldular da içeriye kimse gırmesin diye kapılarını kapatıyorlar» demesinler diye açık bırakıyorlar

Sonra gülerek anlatı.

— Ama kimse onlara bir şey demez. Zaten kuzular, keçiler girer diye hep gözkulak oluyoruz. Ne zaman istesek bize güzel çiçeklerinden veriyorlar. Öyle güzel güller var ki.

— Peki, teşekkür ederiz kızım.

Çocuk onların arkalarından bakıp kalmıştı. Doktor beyaz yalıya doğru giderlerken söylendi:

— Bu Ahmedin çok akıl ermez düşünceleri var, dedi. Fena çocuk değil.

Eve yaklaştıkları zaman bahçede bir kız göründü. Koşarak evin içine girdi. Sonra subay elbiselerini giyen Ahmetle beraber çıktı. Perihan onu böyle deniz subayı olarak görmemişti. Ahmet güçlükle gülümsüyordu.

Doktor uzaktan seslendi:

— Rahatsız etmiş olmıyalım.

Ahmet Bayan Semranın, Doktorun, sonra Perihanın ellerini sıkarken:

— Sizi iskelede karşılamak istiyorduk, dedi. Yukardan inen vapuru bekliyorduk.

Doktor kendisini toplayıp:

— Boğaza gitmedik, dedi. Bir işim çıktı. Geç kalınca doğru buraya geldik.

Ahmedin annesi de bahçeye çıkmıştı. Ne yumuşak yüzlü, ne sevimli ve uysal bir kadındı. Emine de süslenmiş, bebek gibi bir kız olmuştu. Hem de epeyce büyümüştü.

Onları içeriye aldılar. Bayan Semra, Perihan pardesülerini çıkarttılar. Doktor da şapkasını bir köşeye bıraktı. Deniz üstündeki odaya yerleşti. Ahmedin annesi özür diliyordu:

— Evimiz yeniden yapılmadı. Ahmet bir iki oda ilâve etti. Babasının kurduğu yuvayı bozmağa eli varmadı. Bu yüzden biraz dar.

Bayan Semra:

— Fakat çok kullanışlı ve ferah, dedi. İnsan hem denizi, hem de bahçeyi görüyor. Yukarsı kim bilir ne güzeldir.

Kadıncağız:

— İsterseniz buyurunuz, dedi. Kahvenizi orada içersiniz. Bir küçük balkonumuz var.

Hep beraber kalktılar. Yukarısı yepyeni ve daha güzeldi. Kadın:

— Burası Eminenin odası, dedi.

Orada genç kızın kitapları, süslü karyolası, elbiseleri vardı Ahmedin odası da onun yanındaydı. Küçük sofadan balkona çıkılıyordu. Emine oraya hasır koltuklar getirdi. Doktorla karısı kahveyi orada içtiler. Hava çok sakin olduğu için balkonda oturmak onların içlerini açtı. Karşı kıyıları seyrettiler. Emine ağabeysinin dürbününü getirmişti.

Perihan onların aile albümüne bakıyordu. Ahmedin çektiği resimler çok güzeldi. Baş tarafta babasının eski bir resmi vardı. Doktor:

— Babanız, değil mi? dedi.

Ahmet içini çekti:

— Evet, son zamanlarda bir arkadaşım çekmişti bu resmı Sonra ben karakalem olarak büyüttüm.

Doktor·

— aBbanız olduğu icin çok sevmeniz yerindedir. dedi. Esasen pek tipik ve mert yüzlü adam.

Daha genç sayılan Ahmedin annesi:

— Nur içinde yatsın, dedi. Çok iyi idi.

Doktor:

— Herkes oğlunuz kadar hayırlı bir evlât olamaz, dedi Ahlâkça çok dürüst olduğu kadar da çalışkan ve iyi yürekli. Bu küçük hanım okuyor mu?

Kadın gülümsiyerek:

— Bu sene enstitüyü bitirecek, dedi. Ortadan çıkınca oraya verdik. Perdelerimize kadar bütün örtüler onun eseridir.

Bahçeye de çıktılar. Doktor her şeyden memnundu. Biraz şaşırmakla beraber gördüklerine inanmak zorundaydı. Bahçede küçük havuzun başında gülleri seyrederken Ahmede sordu:

— Motorunuz duruyor mu?

Küçük Kaptan:

— Evet, dedi. Yanımda çalışan birisi idare ediyor

— Bundan ne kazanıyorsunuz?

— Belli olmuyor. Yalnız üç tonluk olan bu motor altı yedi bin lira kadar getiriyor.

— Senede değil mi?

— Hayır, ayda.

Doktor yine şaşırmıştı. Ahmet devam etti:

— Bir tane de ortak olarak çalıştırdığım motor var Tekne benim. Karadenizli bir kaptan çalışıyor. Ne kazanırsa yarısını veriyor

— Ne kolay kazanç.

Ahmet içini çekti:

— Okadar kolay değil efendim. Ben geçen yıla kadar canımı hiçe sayarak durmadan Karadenizle boğuştum. Kimsenin cesaret edemediği yollara ben çıktım. Çok defa benden de motordan da ümit kestiler

— Her şeyden önce anneme, kardeşime bakıyorum. Sonra köyümüzde fakir ve kimsesizler çok. Fazlasını da saklıyorum

— Askerliğiniz bitince yine kaptanlık yapacak mısınız?

— Hayır. Bir küçük gemi almak, yine motorlar işletmek istiyorum. Bunun için yazıhane açacağım.

Doktor ayağa kalktı:

— Çok oturduk, dedi. Gidelim artık.

Ayrılırken, kadının elini sıkarken:

— Sizi tebrik ederim, dedi. Çok iyi bir oğlunuz var Gelecek pazar hep birlikte bize geliniz. Gelirseniz çok memnun ka-

lırım.

Emine ile Ahmet misafirleri iskeleye kadar götürdüler. Vapur hareket ettiği zaman Küçük Kaptan bu misafirliğin mânasını anlamadığı için düsünüp duruyordu

KARA ÇETE

Son yıl içinde, İstanbulun zengin semtlerinde bir hırsız çetesi türemişti. Bu çetenin soyduğu evlerde hiçbir iz bulunmuyor, kimseden de şüphe edilmiyordu. Fakat bazı korkak insanlara gelen mektuplarda Karaçete imzası vardı.

Bu mektuplarla, korkak zenginlerden para istiyor, parayı vermezlerse evlerinin soyulacağını bildiriyorlardı.

Doktor Necip uzaktan uzağa böyle bir çetenin türediğini duymuş, fakat aldırış etmemişti. Köye giderek Ahmedin evini gördüklerinin haftasında eve şöyle bir mektup gelmişti:

«Ayın on yedinci gecesi, tam gece yarısı caddeye çıkan köşebaşında sizi beklivecek olan arkadaşımıza yirmi bin lira teslim etmediğiniz takdirde canınızdan ve malınızdan olacaksınız!»

«Karaçete»

Doktor bu mektubu alınca kahkahalarla gülmüş, yemekte de bunu eğlence olsun diye Bayan Semra ile kızına söylemişti.

Fakat Bayan Semra onun kadar kayıtsız değildi. Ertesi gün, kocasının bir köşeye attığı mektubu alarak semtin Komiserine giderek işi anlattı. Komiser:

— Evet, dedi. Yabancı birtakım haydutlar ortada dolaşarak, şuna, buna mektup yazıp korkutarak para çekiyorlar. Emniyet memurları bu adamları kovalamaktadır. Siz merak etmeyiniz. Birkaç gün oturduğunuz apartımanın etrafına gözcü koyarız.

Bayan Semra bundan sonra daha dikkatli davranmak lüzumunu da duyarak kapıları kendi eliyle kilitlemeğe, evdeki değerli eşyayı kilit altında tutmağa başladı.

Bayan Semra daire kapısını kilitlediği gibi, kızının yatak odasının kapısını da kendi eliyle kilitliyordu. Fazla olarak onun da odasını değiştirmis, Perihanın odasında hizmetçiyi yatırmağa başlamıştı.

Ayın yirminci gecesiydi. Derin bir uykuda bulunan küçük aile, acı bir çığlıkla gözlerini açtı. Perihan ara kapıdan babası-

Doktor, kızına durumu açıkladı.

nın odasına koşmuştu. Doktor tabancasını arıyordu. Çığlıklar bir inilti haline geldi. Nihayet doktor da oda kapısını açarak hizmetçiye yardıma koştu. Zavallı kız yatağının içinde baygın yatıyordu. Göğsüne bir bıçak saplanmış ve yatağın üzerine de üstünde şu yazı bulunan bir kâğıt bırakılmıştı:

«Karaçete dediğini yapar. Hepiniz böyle öleceksiniz.»

Bayan Semra telefona koşarken Doktor yaralı hizmetçinin durumunu çabucak gözden geçirdi. Bıçak kızın sol tarafına, öldürmek kastiyle saplanmıştı.

Emniyet memurları gelinceye kadar elinden geldiği kadar yaralıyı bağladı Bir iki enjeksiyon yaptı. Kendini bilmez bir halde bulunan zavallıyı hemen en yakın bir hastaneye kaldırdılar

Bu haberi ertesi günkü gazeteler yazdı. Karaçetenin adamları ilk defa ağır bir suç işlemiş, bir insan öldürmeğe kalkmışlardı.

Bu çeteden tehdit mektubu alanlar korku içinde kaldılar

Polisler her tarafı aramağa başladılar. Doktor Necibin apartmanında oturanlar sorguya çekildi. Hiç bir yerden bir ip ucu bulunamıyordu.

Ağır yaralı olan hizmetçi güçlükle ölümden kurtarıldı. Uzun zaman hastanede yatması lâzımdı.

Apartmanda herkesi bir korku almıştı. Kapıcı sabaha kadar uyumuyor, büyük kapıyı da dikkatle kilitliyordu.

Aradan dört gün geçince semtin komiseri bir akşam apartmana gelerek doktor Neciple konuştu ve ona bir mektup gösterdi:

— Posta ile bu mektubu merkeze göndermişler. Onlar da bana yolladı. Siz de okuyunuz ve bana düşüncenizi söyleyiniz. Fakat kızınızın ve bayanınızın da burada bulunmasını rica ederim.

Doktor kızını ve karısını çağırdı. Mektubu onların önünde yüksek sesle okudu:

«Doktor Necibin apartmanına girerek kızını öldürmeğe kalkan balıkçının oğlu Ahmettir. Onun bunu yapmasına sebep Doktorun kızını kendisine vermemesidir.»

Mektubun altında «Adını katil yakalandıktan sonra bildirecek olan bir dost» diye yazılıydı.

Komiser, orada bulunanların yüzlerine dikkatle bakıyordu. Doktor dik bir sesle:

— Bay Komiser, dedi. Kızımı seven ve kızımın da kendisini sevdiği böyle Ahmet adında bir delikanlı vardır, dedi. Fakat okadar temiz bir insandır ki, kendisinden böyle bir hareket ummak bir cinayet olur. Esasen ben kendisine kızımı vermekten çekinmiş değilim. Hattâ yakında onları nişanlıyacağım.

Komiser:

— Ahmedin adresini veriniz bana, dedi.

Doktor:

— Siz bilirsiniz, dedi. Kendisi Gölcükte ihtiyat deniz subayıdır Onunla uğraşmakla boşuna vakit kaybedersiniz.

Komiser gitti. Ertesi gün telefonla şu haberi verdi:

— Deniz subayı Ahmet, Karaçetinin apartmana girdiği gece, hemen aynı saatte gemide nöbetçi imiş. Mektubun bir iftira olduğu anlaşılıyor Şimdi elimizde bir ip ucu var demektir. Mektubu yazan herhalde bu subayın düşmanlarından biridir.

Doktor Necip bundan çok memnundu. Zaten Ahmedin böyle bir iş yapacağını aklına bile getirmezdi. Perihan babasının ne konuştuğunu duymuş, içi rahat etmişti. Fakat apartman kapısını açarak kendi yatak odasının kapısını da açan ve kendisini öldürmeğe gelen haydutlardan çok korkuyordu. O geceden sonra bütün kapıların arkasına bir sürgü koymağa başlamışlardı. En küçük bir gürültüde yataklarından fırlıyorlardı.

Bir, iki gün sonra Komiser yine geldi. Kapıları dikkatle muayene etti ve:

— Kilit ağızlarına balmumu bastırıp anahtar ölçüsünü almışlar, dedi. Bu haydutların içinde evinize yabancı olmıyan birisi var. Size kim düşmanlık edebilir?

Doktor Necip:

— Ben yalnız bir kişiden şüphe etmekteyim, dedi. O da kızımın eski nişanlısı olan bir delikanlıdır. Kenan adındaki bu genç Ahmede de düşmandır

Komiser şasırdı:

— Fakat Teğmen Ahmet bana bunu söylemedi.

Doktor gülümsiyerek:

— Ahmet okadar mert ve iyi yürekli bir delikanlıdır ki, dedi. Ne korkusu vardır ne de iyice emin olmadan böyle bir şey söyler Kenan çok ahlâksız bir insandır. Babası dışarlıklıdır. Ortalığın karışıklığı sırasında para kazanmış. Koca bir apartman yaptırmış. Ben onu eskidenberi zengin sanmıştım. Üniversiteye gitmekte olan oğluna kızımı istedi. Nişanladık. Sonradan görgüsüzlükleri, kabalıkları meydana çıktı. Kenan haksız yere Ahmede düşman oldu. Ona iftira etti. Bir gün de kızımı kaçırdı. Güç halle elinden kurtardık Bu sırada hem bir gemiciyi, hem de Ahmedi varaladığı için cezalandırıldı. Sekiz ay ceza evinde yattı. Çıktıktan sonra ne olduğunu bilmiyorum.

Komiser Kenanın babasının evinin adresini öğrendikten sonra çıkıp gitti. O akşam Doktor Necibe bir mektup geldi. Bu mektupta şöyle yazılıyordu:

«İstenilen parayı vermediniz. Kendinizi koruyunuz.»

Doktor hemen Komisere telefon etti. Hiç korkmamasını söviediler O gün cuma idi. Ertesi gün öğle vakti Ahmet İzmitten tirene binmiş, doğru evine gitmiş, annesine Perihanlara gideceğini söylemiş, sivil elbiselerini giyerek yola çıkmıştı.

Apartmana vardığı zaman Bayan Semrayı yalnız buldu. Kadın gözyaşları içindeydi. Acele ile haykırdı:

— Şimdi telefon ettiler. Doktoru kabinesinde vurmuşlar Perihan deli gibi çıkıp gitti.

Ahmet şaşırmıştı. Doktorun kabinesini biliyordu. Hemen sordu:

— Ne zaman?

— Beş dakika olmadı daha.

— Siz üzülmeyiniz, ben hemen şimdi giderim.

Ahmet merdivenleri koşarak indi. Caddeye çıkınca da koşmağa başladı. Biraz ilerde Perihanı gördü. Kız deli gibi bir otomobile doğru koşuyordu. Ona hemen atladı. Ahmet yetişemeden otomobil hızla hareket etti.

Delikanlı otomobilin bu dar caddede neye beklediğini anlıyamadı. Aklına bir şüphe geldi. Üstelik otomobilin Taksime doğru gideceğine Maslak yoluna doğru dönerek hızla uzaklaştığını görünce şüpheleri büsbütün arttı.

Bütün hızıyla koşuyordu. Otomobil köşeyi dönmüştü bile Ana caddeye çıkar çıkmaz yaya kaldırımına dayalı bir motosiklet gördü. Bunun sahibi tütüncüden bir şeyler alıyordu. Ahmet gözleri karamış bir halde motosiklete atladı, çabucak işletti, tütüncüdeki adam:

— Hey arkadaş, ne yapıyorsun?

Demeğe kalmadı. Motosiklet hızla ileriye atıldı. Ahmet üçüncü vitesi açmıştı. Gözlerini ileriye dikmiş, öndeki otomobile yetişmekten başka bir şey düşünmüyordu.

Birkaç dakika sonra kahverengi boyalı taksiyi gördü. Maslak yoluna cıkmıştı. Tenha yolda alabildiğine gidiyordu. Ahmet gazı sonuna kadar açtı. Bu sırada arkasından bir otomobilin hızla geldiğini köşeyi dönerken gördü. Öndeki otomobile gittikçe yaklaşıyordu. Arkasındaki otomobil de çok yollu bir şeydi. O da hızla geliyor, aradaki açıklığı kapatmaya çalışıyordu.

Ahmedin yanında bir küçük çakıdan başka silâh yoktu. Fakat yüz kişi olsa üstlerine atılacak, hepsinin de haklarından gelerek Perihanı kurtaracaktı. Acaba kızcağızın ağzını tıkamış, ellerini, ayaklarını bağlamışlar mıydı?

Hava artık iyiden iyiye kararmıştı. Öndeki otomobil ancak seçiliyordu. Ahmet onun birden yolun kenarlarında durduğunu,

şoförün yere atladığını, otomobilin kapısını açarak içinden ağırca bir şey çıkarttıklarını, iki kişinin bu şeyi birer ucundan tutarak kırlara doğru koşmağa başladıklarını gördü.

Ahmet motosikleti bırakarak ileriye doğru koşmaağ başlamıştı. Şimdi otomobil fenerlerini yakmış, bir tarafa yolcu bırakmış gibi geriye dönmüştü.

Küçük Kaptan aydınlanan otomobilde şoförden başka kimse olmadığını görmüştü.

Biraz sonra iki karaltıyı ilerde gördü. Perihandan başka kimse olmıyan yüklerini birer ucundan tutarak koşa koşa gidiyorlardı.

KARŞI KARŞIYA

Tütüncüden sigara alan motosikletli adam, makinesinin tanımadığı birisi tarafından işletildiğini görünce:

— Hey arkadaş, ne yapıyorsun?

Diye haykırmıştı. Fakat öteki bunu duymamıştı bile. Motosiklete atlayınca gaza basmış, caddenin boyunca uçup gitmişti.

Adam deli olacaktı. Hem koşuyor, hem

— Yakalayın, kaçıyor, hırsız var!

Diye haykırıyordu. İşi gücü olmıyan birçok insan peşine takılmıştı. Derken bir polis ne oluyor, diye ortaya çıktı. Motosikletli adam nefes nefese işi ona anlattı. Polis hemen noktaya haber verdikten sonra oradaki taksilerden birine atladı. Motosikletin sahibini de yanına aldı.

— Hiç merak etmeyiniz, dedi. Şimdi yakalarız.

Onlar da hızla yola atılmışlardı. Karşıdan gelen bir otomobilin yolunu kestiler Polis haykırdı:

— Şoför, yolda bir motosiklet gördün mü?

Şoför polise selâm verip:

— *Bir motosiklet deli gibi Maslak yoluna doğru gidiyordu,* dedi Az daha çarpışacaktık ağabey.

Şoför gaza bastı. Maslak yoluna vardılar Düz yolda uçuyorlardı. Hava da kararmıştı. Bir iki dakika sonra motosiklerin ilerde gittiğini gördüler. Polis:

— Gayret, dedi. Şuna yetişelim.

Şoför gaza bastı Maslak yoluna vardılar Düz yolda uçu-

yorlardı. Tam bu sırada çok daha ileride bir otomobilin iki fenerini gördüler. Şoför korna çaldı. Motosiklet ortadan kaybolmuştu. Polis cep fenerini yakarak yere atladı. Otomobili durdurttu

— Hey, şoför, bir motosikletli gördün mü?

Şoför heyecanlı bir sesle·

— Görmedim ağabey, dedi.

Bunu demesiyle beraber otomobilini çabucak hareket ettirdi. Yıldırım gibi kayıp gitti. Polis otomobile bineceği sırada biraz ilerde, yolun kenarında bir karaltı gördü. Koşarak oraya gitti. Motosiklet kenarda duruyordu.

Motosikletin sahibi de koşarak yanına gelmişti. Kendi motosikletini hemen tanıdı.

— Benimki, dedi. Demek kaçamıyacağını anladı da bırakıp gitti.

Polis:

— Nafile, dedi Kaçamaz elimizden. Ben şimdi onu yakalarım.

— Şu alçak herifi pek merak ettim. Ben de geleyim.

— Sen de gel de, bir hırsız nasıl yakalanır gör.

Şoföre seslendi:

— Şoför, bekle bizi burada. oMtosiklete de dikkat et.

Feneriyle yerlere bakınca yumuşak tarlada ayak izlerini gördü. Karanlıkta, daha ileride bir keçi yolu vardı. Kim olursa olsun herhalde böyle bir yol dururken yumusak tarlalardan gitmek istemezdi.

Polis fenerini söndürdü. Karanlıkta. motosikletin sahibiyle birlikte koşmağa başladı.

Onlar, karanlıkta böyle bir kovalamaca oynarken Bayan Semra kendi kendine ayılıp bayılıyor, sokağa çıkmağa hazırlanıyordu. İki gözü iki çeşme ağlarken kapı açıldı. Doktor içeri girdi.

Zavallı genç kadın kocasını karşısında görünce haykırdı:

— Necip, Necip, çok şükür Allahıma. Demek yalandı ha.

Büsbütün bitmiş bir köşeye yığılmıştı. Doktor telâşlandı

— Ne oluyorsun Semra? Ne var?

— Seni vuruldu diye telefon ettiler

— Beni vuruldu diye mi?

— Evet.

— Sonra?

— Sonra, Perihan deli gibi koşup gitti.

— Ne diyorsun? Nasıl olur? Ben hastanedeydim. Hizmetçiyi yoklamağa gittim. Sakın böyle bir şey uydurup kızı kaçırmasınlar?

— Bilmem. Ben komisere de telefon ettim ama. Sonra Ahmet de gelmişti. Hemen dört bes dakika sonra o da arkasından koşup gitti

— Sen üzülme, ben şimdi her tarafa telefon ederim.

Doktor Necip Komisere koştu. O da kendisini görünce şaşırmıştı. Doktor hemen işi anlattı. Komiser merkeze telefon etti. Ona acele ile haber verdiler:

— Yalnız bir hırsızlık olmuş. Birisi bir motosiklet kapıp kaçmış. Motosikletin sahibi ile Rüstem adında bir emniyet memuru bir otomobile atlayıp Maslak yoluna koşup gitmişler. Motosikleti çalan lâcivert elbiseli, genç ve yakışıklı bir delikanlaymış.

Doktor:

— Muhakkak bu Ahmettir, dedi. Herhalde bir otomobili filân kovalıyordu. Hemen gidelim peşlerinden.

Komiser taksi yerine telefon etti. O saatlerde oradan kimin yolcu aldığını sordu. O sırada, yarım saat içinde taksi yerinde ancak bir tek otomobilin bulunduğunu, fakat yabancı bir taksinin ara caddeden bir yolcu alarak Şişliye doğru çok hızlı olarak gittiğini onun peşinden bir gencin taksi yerinde bir araba aradığını, fakat orada bulunan bir tek taksinin şoförü de aksam vemeğini yemek için yakındaki lokantaya gittiğinden beklemediğini ve koşarak ayrıldığını haber aldılar.

Artık şüphe kalmamıştı. Komiserle doktor hemen bir taksiye atladılar ve yıldırım gibi Maslak yolunu tuttular.

Yolda rasladıkları bir otomobilden bir emniyet memurunun bir motosikletliyi aradığını haber aldılar. On dakika sonra yolun kenarında bekliyen taksiye varmışlardı. Komiser hemen şoförü sorguya çekti. Bu anda da ilerden doğru üç kişi geliyordu. İkisi birini kollarından yakalamışlardı.

Komiser getirilen adamın yüzünü görünce doktora baktı. O da şaşırmıştı. Bu adam Ahmet değildi. Komiser iyi giyinmiş olan

ve telâş gösteren adamı tanıdı:

— Vay sen msiin Mehmet, dedi. Şükür görüştüğümüze. De mek daha uslanmadın?

Kürt Mehmet adiyle anılan serseri suç üstünde yakalandı ğını anlıyordu. Nasıl olsa ele geçmişti. Polis:

— Motosikleti bu çalmıştı, dedi.

Komiser kaşlarını çatarak Mehmedin yanına sokuldu. Gözlerini gözlerinin içine dikti. Elini de omuzuna koydu:

— Doğrusunu şuracıkta söyliyecek misin? Yoksa külâhları değişelim mi?

— Ağabey, Allah seni inandırsın ben motosiklet filân çalmadım.

Komiser onun kulağına yapıştı:

— Burada ne aradığını söyle.

— Şöyle gezmeğe çıkmıştım ağabey.

— Bu vakit, karanlıkta gezme ha? Anlaşıldı, senin ağzından lâkırdı almak için aramızın açılması lâzım. Kız nerede bakayım? Kenan olacak o yeni arkadaşından başka kim vardı yardımcı?

Mehmet başını iğdi:

— Ağabey, sen hepsini biliyorsun da bana neye soruyorsun? Hem bu işte ben önayak değilim. Kenanı hapishanede tanıdım. Şoför İbrahim de bir yolsuzluk yapmış, içeriye girmişti. Orada üçümüz ahbap olduk. Çeteyi kuran Kenandır. Birkaç kişiyi korkutup gözdağı vererek para koparttı. Sözde bir çete kurduk. Ben kendisine bunun sökmiyeceğini anlattım ama kulağına girmedi.

Komiser sordu:

— Kızı nereye götürdü? Lâfı uzatma.

— Dere içine doğru inince harap bir bağ köşkü var. Oraya... Bana da git etrafı kolaçan et. Kimse yoksa hemen gel, dedi. Tam yola çıktım. Tam geliyordum bu memur ağabey yakama yapıştı, sözde ben motosiklet çalmışım

— Yolda başkasına raslamadın mı?

— Raslamadım ağabey.

— Peşinizden bir motosikletin geldiğini görmediniz mi?

— Öyle gidiyorduk ki, arkamıza bile bakmıyorduk. Kendi gürültümüzden başka ses duymadıktı.

— Haydi bakalım, düş öne de bizi götür oraya.

Komiser, doktor, polis, motosikletin sahibi, Kürt Mehmet karanlıkta, keçi yolunu güçlükle seçerek ilerlemeğe başladılar Yolda komiser:

— Bana oyun etmeğe kalkma Mehmet, dedi

Haydut:

— Merak etme ağabey, dedi. Nasıl olsa yakayı ele verdik Şimdi kaçsam iki gün sonra ensemden yakalarsın. İyisi mi bu iş te sana yardımım dokunsun da cezamı hafifletirsin.

Ahmet Perihanı kurtarmak için iki haydudun peşı sıra giderken onların bir yokuşu inmeğe başladıklarını gördü. Daracık yolda yüklerini güçlükle taşıyorlardı. Aşağıda, yıldız ışıklarında güçlükle seçilen bir ağaçlık vardı. Bu ağaçlığı çeviren duvarlar yer yer yıkılmıştı.

İki haydut duvarı aştılar. Ağaçlığın altına girdiler. Biraz ilerde karanlık bir bina vardı. Onun kapısının önüne gelince haydutlardan birisi:

— Sen git Mehmet, dedi. Maslak yolunu bir kolaçan et Kimse yoksa, işi çakmamışlarsa hemen buraya dön.

Öteki haydut:

— Olur. dedi. Anahtar sende mi?

— Bende.

— Lâmba merdiven başında duruyor.

— Olur, olur. Sen git.

Haydutlardan biri geriye döndü. Ahmet kendisini bir ağacın altına attı. Haydut acele etmeden yürüyerek yanından geçip uzaklaştı.

Geride kalan, yükünü omuzundan bırakmadan cebinden bir anahtar çıkartıp kapıyı açtı. İçeriye girdi ve kapıyı arkadan çekip kapattı.

Ahmet dışarda kalmıştı. Fakat koşarak kapının yanındaki pencereye sokuldu İçeriye giren haydut yükünü yere bırakmış, bir kibrit çakmış, lâmbayı arıyordu. Ahmet kibritin ışığında onun yüzünü gördü.

— Kenan, diye söylendi.

Lâmba yanınca yerde yatan Perihanı gördü. Hemen hemen

baştan aşağıya bir yatak çarşafına sarmışlar, iki başından iple boğmuşlardı.

Kenan lâmbayı yakınca bahçe üstündeki bir odanın kapısını açtı. Bu odanın pencerelerine dışardan görünmesin diye cuvallar gerilmişti. Hiçbir ışık sızmıyordu. Üstelik demir parmaklıklar vardı. Bir de daha içerden bahçe teli gerilmişti.

Ahmet ayaklarının ucuna basa basa evin etrafını dolaştı. Bütün pencerelerde demir parmaklık vardı. Arkada, dışardan iple çekilip bağlanmış bir başka kapı daha gördü, ipi çözerek kapıyı açtı Burası bir mutfaktı. Kapısı da bir tek mandalla duruyordu

Ahmet bin güçlükle koridor gibi bir yere girince, çürük tahtalara basıp gürültü etmeğe korktuğu için dört ayak yürümeğe başladı. Avuçlariyle, dizleriyle yürürken her adımda durup dinleniyordu.

Ahmet gürültü duyulacak diye korktu ama içerden hiç ses gelmiyordu. Elleriyle yerleri yokluyordu. Koridorun sonunda bir kanadı kopup sarkmış olan kapıdan hafif bir ışık geliyordu.

Orava varınca merdivenin yanında bulunduğunu gördü. İlerde, bahçe üstündeki odanın kapısı çekilmişti. Fakat iyice kapanmadığı için el girecek kadar bir aralık bulunuvordu.

Ahmet orava sokuldu. Aralıktan odanın içine baktı.

Perihanı taşıdığı için çok yorgun olan Kenan kızı. eski. kıtıkları dökülmüs. yüzü parça parça bir sedirin üstüne uzatmış, yatak çarşatının bas tarafını çözerek yüzünü meydana cıkartmıştı.

Ahmet dikkat etti. Perihanın gözleri açıktı. Yattığı yerde sessizce ağlıyordu. Kenan ona bakarak seslendi:

— Ne o? Sevinçten ağlıyorsun değil mi Perihan? İste nihayet birbirimize kavustuk.

Perihan ağlamasını keserek·

Alçak adam, dedi.

Kenan alay ediyordu:

-- İnsan sevgilisine böyle söyler mi?

— Benim bir sevgilim varsa o da Ahmettir.

— Ahmedi sen rüyada gör artık. Babandan tam elli bin lira istiyeceğim. Parayı vermezsen kızını öldüreceğim, diyeceğim. Paraları alınca da seni bırakmıyacağım.

— Sen bana yalvarsan özür dilesen, salıversen daha iyi edersin. Çünkü polisler yakana yapışacak, bu sefer senelerce hapiste yatacaksın.

— Buraya polis değil, şeytanlar bile gelemez.

— Istersen öldür. Ben ne senden korkarım, ne de buradan Allah benim gibi suçsuz bir kızı senin elinde bırakmaz.

— Sen istediğin kadar ağla, yalvar. Bak para edecek mi?

Perihan kafa tutuyordu ama çok korkuyordu. Ahmet onun titremekte olduğunu uzaktan farkediyordu. Kenan alaylarını ilerletti:

— Senin böyle kuş gibi titrediğini görmek nekadar hoşuma gidiyor bilsen. Gözlerini boşuna kapıya dikme. Bana yalvar, ayaklarıma kapan.

— Ben senin gibi alçağa yalvarmam. Okadar küçülemem.

— Bak simdi yalvarırsın.

Kenan ayağa kalkmıştı. Kızın üstüne doğru gitmeğe başladı. Elleri bağlı bulunan kız yattığı yerde kıvrandı, sonra haykırdı

— Allahım, anneciğim.

Kenan bir kahkaha koparttı:

— Annen evde ağlayıp duruyor. Kara kara düşünüvor. Allaha gelince hiç işi yok da sana yardım etmeğe gelecek.

Alçak adam. Allah benim günahımı sende bırakır mı sanıyorsun? Bir gün aklın başına gelecek, köpek gibi yalvaracak, başını taştan taşa vuracaksın.

— Hele şunun söylediklerine bak. Ağla bakayım, ağla. Öyle hoşuma gidiyorsun ki. Hele Ahmet dediğin o serseri kayıkçı kim bilir nekadar kederlenecek. Ben artık hıncımı aldım. O da ömrünün sonuna kadar kederlenecek Şu dakikada bir şeyden haberi yok. Mışıl mışıl uyuyor.

Ahmet Perihanı daha fazla korku içinde bırakmak, Kenanı da söyletmek istemedi. Sarsak kapıya bir tekme atarak odadan içeriye girip:

— Yaptıklarının yanına kalacağını sanma, diye haykırdı. İşte geldim.

Perihan birden sevinçle haykırmıştı. Kenan okadar şaşırdı ki, bir şey söylemedi. Ağzı açık kalmıştı. Fakat bu halı uzun sür-

Kenan'ın üzerine atılarak, elinden silâhını aldı.

medi. Cebinden bir tabanca çıkartarak Ahmede çevirdi.

Ahmet birden ileriye atıldı. Tabanca patladı. Kurşun Küçuk Kaptanın kulağının dibinden geçti

Dişlerini sıkan Kenan yeniden ateş etti Bu sefer aralarında ancak iki metre kadar bir aralık kalmıştı. Ahmet yan tarafa sıçramış, sonra bir sıçrayışta Kenanın üzerine düşmüştü. İkisi birbirine karışarak yere yuvarlandılar Birbirlerini ölesiye didiklıyor boğmağa çalışıyorlardı.

Perihanın çığlıkları da kesik kesik duyuluyor

— Yetişin, koşun! diye haykırıyordu.

Kenan Ahmetle başa çıkamıyacağını anlayınca belındekı bıcağı çekmişti. Fakat onun bileğine yapışan Ahmet bu bıçakla vuruşuna engel oluyor, nihayet onun elinden bıçağı alarak bir köşeye fırlatıyordu.

İkisi de genç ve ikisi de kuvvetliydi. Ahmet yaralamak istemıyordu ama Kenan elinden gelse onu hemen öldürecekti

Böyle boğuşurlarken dışarda bir gürültü oldu. Kapıya bir iki tekme indi. Birisi koşarak içeriye girdi

Bu Kürt Mehmetti. Kenanla Ahmedi boğuşur görünce haykırdı

— Vay, bu delikanlı da kım?

Kenan boğuk boğuk haykırdı

— Ahmet, al şu bıçağı da sapla şunun sırtına.

Mehmet kıpırdamadı bile. Alay eder gibi

— Ben şimdiye kadar böyle kancıklık yapmadım, dedi.

Kenanın söyliyecek hali kalmamıştı. Ahmet bir yabancının daha geldiğini görünce Kenana kıyasıya bir tane daha indirdi. Bu sefer Kenan yüzükoyun yere kapanmış ve bir daha kalkmamıştı.

Ahmet derin bir nefes aldıktan sonra:

— Haydi bakalım, dedi. Sıra senin.

Fakat Kürt Mehmet sırıttı

— Ağabey, ben kavgadan çekinmem ama. bu iş temelinden bozuldu. Kızın çığlığını duydum da tepem attı. Bu herif bana, ona eziyet etmiyeceğimiz için söz vermişti. Babasından para koparıncaya kadar onu burada alıkoyacaktık. Bir şeyden haberim yok Zavallıya saldırmıştır. diye tepem attı da geldim. Az daha arkamdan komiser kurşunu yapıştıracaktı. Bak iste geliyorlar

Kapının önünde bir gürültü daha kopmuştu. Birbiri ardısıra motosikletli adam, komiser, doktor, polis karmakarışık olan odaya girdiler.

Ahmet Perihanın ellerini. avaklarını çözmüştü. Fakat kızın kalkacak hali yoktu. Babası onun üzerine koştu. Sonra Ahmede döndü

— Ahmet, oğlum Allah seni kötü gözden korusun. Üçüncü defadır bu kızı sen kurtarıyorsun.

Polis kaçmağa çabalıyan Kenanın bileklerine çabucak kelepçeyi geçirmişti. Perihan babasının boynuna sarılmış, ağlıyordu. Kürt Mehmet, komisere dönerek:

— Bu kızın babası bu adam mı ağabey? dedi.

Komiser bir taraftan tutanağı yazarken karşılık verdi

— Evet, ne yapacaksın?

— Bu Kenan olacak tabansız, hapishanede olup bitenleri anlatırdı bize. Bu delikanlı ile kız birbirlerini severlermiş ama babası vermiyormuş kızını.

Eski serseri doktorun yanına gitti. Elini omuzuna koydu

Kenan'ın eline kelepçe vurup, götürdüler.

— Ağabey, dedi. Neye vermezsin kızı bu delikanlıya be? dedı. Kapı gibi çocuk. Daha iyisini mi bulacaksın?

Doktor o kargaşalık arasında kendisini toparladı, gülümsedi

— Oğlum, her şeyin günü, saati vardır. Bak birbirimizi ancak bugün anladık. Vakti, saati geldi şimdi.

Doktorun gözlerine birden yaşlar doldu. Üstünü başını düzeltmeğe çalışan Ahmede bu ıslak gözlerle baktı. Sonra komisere, polise, başı önünde duran Kenana, motosikletin sahibine de bir göz attıktan sonra kızının başını okşadı

— Şimdi bir gece yarısı, Allahın kırında, baykuş yuvası olmuş bir harap evdeyiz. Bu gencin heyecanını, yorgunluğunu bir sevinçle gidermek lâzım. Ben kızım Perihanı Küçük Kaptanla, bu yiğit, çalışkan, mert delikanlı ile burada nişanlıyorum.

Kızının elini tuttu. Ahmedin avuçlarının içine koydu. İki genç bir an kadar şaşkın bir haldl birbirlerine baktılar. Sonra gülümsiyerek, utanarak başlarını eğdiler, biraz böyle durduktan sonra doktora sokulup yüzünden öptüler

Kürt Mehmet haykırdı

— Haydi hayırlısı. Allah tamamına erdirsin. Bana bak, Doktor ağabey. Bana yine hapishane yolu gözüktü. Ama içim çok sevindi. Hiç de böyle bir iş başıma gelmemişti. Artık benim zerde pilâv hakkımı hapishaneye yollarsın.

Maslak yoluna çıkmak için kırda giderlerken motosıklet sahibi polise

— Bak sen şu işe, diyordu. Demek bu delikanlı otomobile yetişmek için benim motosikleti aşırmış. Meğer ben de hırsız tutmağa değil, bir nişana gidiyormuşum.

Kenan hiç ses çıkartmadan yürüyordu.

Kürt Mehmet kolkola girmiş, yıldızları seyrede ede yürüyen iki gence arkadan bakarken yanında yürüdüğü komiserl söylüyordu

— Şunların haline bakın bir kere. Sanki parkta, yahut da babalarının bahçelerinde yürür gibi yürüyorlar. Doğrusu çok güzel bir delikanlı. İnsanın kanı kaynayıveriyor. Allah birbirine bağışlasın.

Korkunç gecenin çok aydınlık ve sevinçli bir sabahı olmuştu. Bin bir üzüntü ve gözyaşı içinde bekliyen Bayan Semra, sabaha karşı onları bir arada görünce

— Nerede kaldınız? Nereden geliyorsunuz? demistı.

Perihan gülerek

— iNşandan dönüyoruz anne, dedi.

Onun boynuna atılarak acıdan çok tatlı yaşlarla ağladı. Hemen bir iki saat sonra yola çıktılar. Köye gidiyorlardı. Orada, bır arada yüzükler takılacaktı. Karı koca iki glnci gülümsiyerek seyrediyorlardı. Onlar parmaklığa dayanmışlardı. Bir aralık Perihana sordu

-— Niçin hep denize bakıyorsun Küçük Kaptan?

Ahmet derin derin içini çektikten sonra

— Şimdi bu mavi suları daha çok seviyorum, dedi Çünkü bana seni veren bu denizin hırçın dalgalarıdır

— S O N —

İTİMAT KİTABEVİNİN ÇIKARDIĞI VE BİRÇOKLARININ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA

OKULLARA TAVSİYE EDİLEN EGİTİCİ VE ÖGRETİCİ

K. TUĞCU

SERİSİ

FİATI : 350 KURUŞ